

Godište XVII. • broj 10 • listopad 2022.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

NE OPIRITE SE ZLOME

SASLUŠANJE I PREGLED

VRATIMO SE
NJEZINU SRCU!

DUHOVNA
DIMENZIJA POSTA

FRA SLAVKO -
KLANJATELJ PRED
ISUSOM I NJEGOVOM
EUHARISTIJSKOM
PRISUTNOŠĆU

PODUDARNOST
ISUSOVE PRAKSE I
SUVREMENIH
SPOZNAJA

Franjo – savršeno zrcalo Isusa Krista

Budite moje
ispružene ruke

Međugorje je lijek
za razočarane i
nezainteresirane
vjernike

Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima |
Teološki podlistak | Iz života Crkve | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Draga djeco! Molite se da bi vas Duh Sveti prosvijetlio da budete radosni bogotražitelji i svjedoci ljubavi bez granica. Ja sam s vama, dječice, i iznova vas sve pozivam: ohrabrite se i svjedočite dobra djela koja Bog u vama i preko vas čini. Budite radosni u Bogu. Činite dobro bližnjemu da bi vam bilo dobro na zemlji i molite se za mir koji je ugrožen jer Sotona želi rat i nemir. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Medjugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Medjugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Medjugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Medjugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici. Lodovico Cigoli, Sveti Franjo

Gospina škola

Franjo – savršeno zrcalo Isusa Krista, FRA T. PERVAN

Ne opirite se Zlome, FRA S. MABIĆ

Budite moje ispružene ruke, FRA M. ŠAKOTA

Medjugorje je lijek za razočarane i nezainteresirane

vjernike, D. PAVIĆIĆ

Saslušanje i pregled, I. ŠARAC

Vratimo se Njezinu Srcu!, M. MILETIĆ

Čovjek je bogotražitelj u dubini vlastitog srca, P. TOMIĆ

Duhovna dimenzija posta, FRA M. ŠAKOTA

Duhovna misao

Događanja

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Smrt je tek početak, K. MILETIĆ

Fra Slavko – klanjatelj pred Isusom i Njegovom Euharistijskom

prisutnošću, DON M. BARBARIĆ

Teološki podlistak

Podudarnost Isusove prakse i suvremenih spoznaja, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Ljubav i mržnja, M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

OSTANIMO U ZAGRLJAJU NADE!

Listopad je i mjesec koji za uzore pred nas stavlja velike svece. U međugorskoj duhovnosti uloga svetaca je jako važna za život na putu svetosti. Navodim samo neke od poziva u kojima Gospa stavlja naglasak na ugledanje u svece i u nasljedovanje njihova primjera: „Danas, na dan zaštitnika vaše župe, pozivam vas da nasljedujete živote svetih. Neka vam oni budu primjer i poticaj na život svetosti.“ (25. 7. 2007.) „Dječice, odlučite se i danas za svetost i uzmite primjer svetih današnjeg vremena i vidjet ćete da je svetost stvarnost za sve vas.“ (25. 10. 2015.) „Tražite preko vaših svetih zaštitnika da vam pomognu rasti u ljubavi prema Bogu.“ (25. 7. 2002.) „Nasljedujte živote svetih kako bi vam oni bili poticaj i učitelji na putu svetosti.“ (25. 9. 2006.) Stavimo li pred sebe samo jednog od svetaca u mjesecu listopadu uvjerit ćemo se kako se možemo obogatiti njihovim životom i nadahnuti njihovim primjerom.

Dok ovaj uvodnik šaljemo kao zadnji prilog za novi broj našeg Glasnika događa se, baš na blagdan Blažene Djevice Marije od krunice, u Medjugorju 14. Mariološko-marijanski nacionalni kongres. Organizatori skupa su Hrvatski mariološki institut (KBF Zagreb) i međugorska župa sv. Jakova. Sabrani su vrsni predavači i veliko je zanimanje naše javnosti za ono što će oni reći na temu „Medjugorje kao doprinos novoj evangelizaciji“. Crkva u Medjugorju, ali u cijelom svijetu, ubire tako duhovne plodove poslije četiri desetljeća ustrajnoga pastoralnog zalaganja i duhovne skrbi o milijunima hodočasnika. Ovo je još jedan veliki znak nade, zalijevanje i natapanje „obećane zemlje“. Crkva je ovdje živjela od nade, služenje uzela kao nadahnuće, nije se uplašila vremenitih i bremenitih neprilika. Naprotiv, unatoč svemu ispunjavala je svoju zadaću!

Došlo se napokon do svijesti da je Medjugorje i praksa koju svjedoči šansa za kršćanstvo, a još više za svjesne i odgovorne kršćane. Velik je ovo događaj, ali i satisfakcija mnogima koji su u teškim uvjetima ovdje uprisutnjivali svete sakramente. Neka ovaj skup bude plodonosan i neka ojača temelje nove evangelizacije, a mi ćemo u sljedećem broju Glasnika donijeti sve bitno što se ovdje događalo.

Mnogi ovdje u Medjugorju susreću i vide ljubav, rastu i preobražuju se u „novog čovjeka“. Njihovo svjedočanstvo valja uklopiti u temelje nove evangelizacije, jer svijet u tjeskobi očekuje svjedočanstvo proizišlo iz dubokog osobnog uvjerenja, iz iskrenog čina ljubavi i vjere u Krista uskrsloga. Brojna su ovdje obraćenja, nudi se voda živa koja taži žeđ i učvršćuje kršćanski duh. Svjesni su toga i mnogi naši biskupi na čelu s našim papom Franjom koji je Medjugorje uzeo pod svoju brigu.

Ponizno služiti, poručuje nam Gospa zadnjih desetljeća u Medjugorju, znači otkriti da smo doista sinovi i kćeri Gospodara svega stvorenoga. To je ključ istinske evangelizacije, jer Marija nas svojim primjerom poziva na jedan bolji put, onaj koji vodi ka punoj i vječnoj plodnosti. A baš sada, kad cijela Crkva živi u nekoj vrsti permanentne zbuđenosti i zabrinutosti, treba iščitati snagu Kraljevstva Božjega koje se nazire već tu i sada.

Radujemo se, stoga, kada Medjugorje donosi obilan duhovan rod, kada se pod Gospinim plaštem raspravlja o novom procvatu Crkve. Bog je „izvor nade“, veli Sv. Pavao. (Rim 15, 13) Ostanimo u zagrljaju nade!

Kad se danas rabi riječi 'svetac', 'svetci', 'svetost', ima to posve drukčiji prizvuk pa i sadržaj nego to bijaše u mislima i rječniku osobe koja je prvi put riječ upotrijebila, naime sv. Pavao. Za Pavla su svetci osobe koje vjeruju u Isusa Krista, koje su krštenjem preporođene, nanovo rođene na novi život, koje su povezane s Isusom Kristom živim, osobnim vezama, koje su po nasljedovanju do kraja uključene u Isusov život i transfuziju života što dolazi od Isusa.

FRA TOMISLAV
PERVAN

JASNO, KRŠĆANSKA JE EGZISTENCIJA PO SEBI TAJNA. O tome govore sva Pavlova pisma. Kršćanska egzistencija ima protežniju drukčiju od svijeta, ta dimenzija je zapravo prevrat, revolucija u svijetu, ona preokreće postojeće stanje, stvara novo, snagom Kristova Duha i Kristove osobe, snagom Krista koji je za nas živio, umro i uskrsnuo te sada živi u novoj stvarnosti. Krista

koji je izišao iz povijesnoga prostora i zbiljnosti, koji je unišao u nebesku slavu, ali je obećao doći, obećao ostati sa svojim do svršetka svijeta, u novom prostoru, čovjekove nutrine, srca, čovjekove intime.

BOŽJA RUKA DRŽI ČOVJEKA
Čovjekova nutrina, čovjekovo srce jest ondje gdje stvorenje graniči s ništavilom te gdje Božja stvarateljska

ruka drži čovjeka na životu, u bitku. Gdje stvarateljska ruka samoga Boga zahvaća izravno u stvorenje, stvarajući iz stvorenja podložna grijehu i smrti novinu, novo, kako bi u konačnici stvorila novoga čovjeka - novo stvorenje. To je *novum* kršćanstva u svijetu. To novo stvorenje ne postoji odvojeno od Isusa Krista, ne postoji kao nešto *per se* i *a se*, nego samo u odnosu prema Isusu.

To je ona intima u kojoj se doživljava okrenutost otkupiteljske ljubavi samoga Bogočovjeka. Tu je Krist kao stvarateljska sila, kao lik, kao formativna snaga kršćanske egzistencije. Sadržaj i cilj svega jest da se u *nama* oblikuje Krist, da vjernik *izraste, sazrije do punine rasta Kristova, da kršćanin živi, ali ne više on, nego da Krist u njemu živi* – u koliko li sve inačica glase moćne i snažne uzvišene riječi s kojima Pavao tumači tajnu kršćanske egzistencije.

Kristova je, naime, žarka žudnja – Isusa Bogočovjeka – objaviti u čovjeku i čovjeku svoju bezgraničnu puninu, a da čovjek-otkupljenik pred Bogom bude on osobno, on sam, da postane ono što mora biti, da Krist u njemu živi. Ta tajna, rođena u krštenju, raste i razvija se u daljnjem životu vjere i ljubavi - to je ono što tvori svetca i svetu osobu u Pavlovu smislu.

Ono prvo, izvorno vrijeme nakon Duhova te valovlja koje su Duhovi podignuli u onodobnom Rimskom carstvu je minulo, i postupno je promijenila riječ „svetac“ i „svetost“ svoj smisao. Ne, ljudi nisu postali lošiji nego su bili, jer ni ono prvo vrijeme nije bilo u svemu idealno (treba samo pogledati u Djela apostolska i apostolske spise, napose pisma Korinćanima). Ali to je vrijeme nosilo u sebi svijest novoga, izvornoga, svijest početka, svijest da je čovjek izdvojen, pozvan, odabran, da je na njega pao sami Božji izbor.

Vremenom je kršćanstvo postalo službenom religijom. Postalo je gotovo naravna stvar, normalni životni oblik, biti kršćanin i vjernik. Postupno se gubila svijest kako je kršćanstvo po sebi nešto sveto, kako je svetost temeljna odrednica kršćanskog života i egzistencije. Da, živjelo je to i nadalje u pojmovima kao posvetna milost te se rodila predodžba kako je svet onaj čovjek u kome ona novina, ona drukčijost, ono posve drugo što dolazi s nebesa, od Oca svjetla iznenada zasja i poprmi značajku izvanrednosti, posebnosti.

Svet nije odsada prema općem poimanju i osjećaju kršćanski život, kršćanska egzistencija kao takva, kršćanska zajednica, Božja obitelj, vjernici, Crkva te vjernik koji je u toj Crkvi, nego je svet onaj izdvojeni pojedinac, izuzet iz svagdana, osoba s neobičnim milosnim darovima; svetac je herojska osoba koja se

osmjeljuje na nešto izvanredno, na što se ne usudi velika većina drugih vjernika. Potresno svjedočanstvo za život iz Kristove osobe, aktivnost te osobe u svijetu, pa i u kršćanskom svijetu koji je zapao u svoju prosječnost - dakle, ta izvanrednost pojave jest ono što se danas poima pod pojmom 'svet' i 'svetac'.

SVETAC - BEZUVJETNA LJUBAV

Svetac nije religiozni genij. Svetac je čovjek koji Boga bezuvjetno ljubi, osoba u čijem je životu Pavlova misao, "živim, ali ne više ja, Krist u meni živi" - dopire do svoga herojskoga oblika. Ono bitno, duša, srce cjelokupne egzistencije nekoga svetca jest bezuvjetnost pripadnosti Kristu, odnosno Kristova vlast nad osobom.

Čovjek je gradivo, oblikovna supstancija spremna i predana u krajnjem posluhu Kristu da u njemu oblikuje novo stvorenje. Svetac se izručuje Kristu do kraja, i iz toga se rađa nešto posebno, nešto posve novo. Svetci su očitovanje mogućnosti i dosega kršćanske egzistencije.

Krist je punina Božjega Logosa, u Kristu se utjelovila božanska Punina. Krist je Sveobuhvatni. On je jedan i jednostavan, jednostavnost u punini jest konačno i vrhunsko. Jednostavnost je Božji privilegij. Nemoguće je jednostavnost učiniti jednostavnijom.

Svetci su prizme kroz koje se prelamaju zrake božanskoga svjetla u spektru različitih ljudskih mogućnosti. Nemjeriv je broj tih mogućnosti prelamanja božanskoga u ljudsko, a u svemu se odbiljuje ono što Pavao veli: "Različiti su darovi, isti je i jedan Duh; različite su službe, ali je jedan Gospodin; različita su djelovanja, ali je isti Bog koji čini sve u svima" (1 Kor 12,4). Stoga ćemo među svetcima pronaći kraljeve i sluškinje, učenjake i neuke, obrtnike i seljake, pustinjake i princeze, umjetnike i političare, navjestitelje i zadivljenike, majke i djevice, pokornike i udovice, samotnjake i zakonodavce, utemeljitelje redova, one koji su stvarali zajednice, osobe koje su od posebne važnosti za pojedine narode, zemlje, društvene grupacije, kulturu, osobe koje su krčile put drugima, osobe teške naravi, teško razumljive, koje su išle strmim i opasnim putovima, osobe koje su mogle živjeti bilo kada, ali i one koje su jedinstvene i nepo-

Kristova je, naime, žarka žudnja - Isusa Bogočovjeka - objaviti u čovjeku i čovjeku svoju bezgraničnu puninu, a da čovjek-otkupljenik pred Bogom bude on osobno, on sam, da postane ono što mora biti, da Krist u njemu živi. Ta tajna, rođena u krštenju, raste i razvija se u daljnjem životu vjere i ljubavi - to je ono što tvori svetca i svetu osobu u Pavlovu smislu.

novljive u svome vremenu. Jednom riječju, nepregledno mnoštvo svih, a u svima je zapravo samo jedno očito: Krist koji u njima poprma svoj lik!

U toj *magna turba*, „velikom mnoštvu svjedoka“ (Heb 12,1) ističe se jedan lik, jedinstven, neponovljiv, oduševljenik i zanesenjak, Franjo Asiški, sin Bernardonea iz Umbrije. Čovjek neponovljive ljepote, nježnosti i snage duha i duše. Religijski genij neshvatljive i nedokučive veličine, svetac u vrhunskom smislu riječi.

Međutim, kad pokušavamo izreći u čemu je njegova veličina, posebnost, u čemu se sastoji ono čudesno prelamanje božanskoga kroz njegovu ljudsku prizmu, božanskoga jednostavnog svjetla kroz njegovu osobu, ostajemo pomalo bez riječi i daha.

Pokušamo li istaknuti specifičnu značajku toga svetca, izraziti potez na njegovoj osobi, primjerice ljubav, siromaštvo, ljepotu, čistoću, osjećamo kako smo time kazali malo ili ništa. I onda nam se ponovno čini kako on nije 'obični' svetac među ostalim svetcima, nego da je on svetac *par excellence*, dok nam jednoga dana ne postane jasno, odakle sve te nedoumice glede Franjina lika. Sve je samo odraz posebitosti njegove karizme - naime, Franjo svim svojim bićem i pojavom podsjeća neodoljivo na jednoga, na Isusa.

FRANJO - KAKAV ORIGINAL!

Tvrđnja zvuči pomalo neobično, čudno. Nismo li rekli kako su svetci tumač Isusa Krista, egzegeza Isusa u određenom vremenu? Dok se znanstvenici trude dosegnuti smisao Isusove osobe i riječi, je li Isus ovo ili ono čudo učinio ili neku riječ izrekao, dotle svetci u svome životu

SVETAC NIJE RELIGIOZNI GENIJ. SVETAC JE ČOVJEK KOJI BOGA BEZUVJETNO LJUBI, OSOBA U ČIJEM JE ŽIVOTU PAVLOVA MISA, "ŽIVIM, ALI NE VIŠE JA, KRIST U MENI ŽIVI" - DOPIRE DO SVOGA HEROJSKOGA OBLIKA. ONO BITNO, DUŠA, SRCE CJELOKUPNE EGZISTENCIJE NEKOGA SVETCA JEST BEZUVJETNOST PRIPADNOSTI KRISTU, ODNOSNO KRISTOVA VLAST NAD OSOBOM.

uzbiljuju ono oko čega se znanost trudi. Oni zrcale i izražavaju Krista. Oni prevode u svoje vrijeme Onoga tko je njihov Gospodin i Gospodar, tko je pojam, zbirni i sveukupni, za sve što oni misle. Oni prevode Isusovo djelo u svoje vrijeme, u svoju ljudsku strukturu, u socijalni poredak, u potrebu vremena. Svi to svetcu čine. Ali Franjo čini daleko više od ostalih svetaca. Svi oni prenose, prevode u svoje vrijeme, dok Franjo uprisutnjuje, ponazočuje! Tko se susretne s Franjom, mora misliti na Krista.

To bi možda moglo izazvati sumnju kako Franjo glumi Isusa u svome životu, kako ga on predstavlja u svome liku. Treba samo biti malo u Franjinu društvu pa da čovjek osjeti kako tu nema ništa od namještenosti, kako je bio od svih slobodniji, naravniji u svojim postupcima, originalan u svemu. Upravo izvoran. On je među svim svetcima najnaravniji, a istodobno to je i značajan smjerekaz ako nešto što bi trebalo biti općenito njemu se treba pridodati, pridjenuti na poseban način.

Svaki bi kršćanin trebao biti autentičan, izvoran, originalan. A Franjo je do te mjere naravan, originalan, da je čovjek u opasnosti podcijeniti ga. Predstavljati ga - kako se to obično ili često čini - kao nekakva bezbrižna trubadura, sretni lik, u svoj bezazlenosti i bezbrižnosti. Možda nije ništa teže od činjenice da shvatimo ono jednostavno i naravno. Čovjek zaboravlja oporost borbe, dubinu patnje, strahotu žrtve na kojima počiva jednostavnost i naravnost. Ta naravnost nije početak, nego zadnji plod milosti i odricanja. Franjina naravnost je prema tome usmjerena i iz te naravnosti on svim svojim bićem smjera prema Kristu.

Njegov je lik tako stvoren, njegova je riječ, njegovo ponašanje, cijeli je njegov život tako uređen da su zapravo ozbiljenja samoga Evanđelja, doslovce nasljedovanje, jednostavno usadašnjenje Isusove egzistencije bez ikakvih odbitaka ili dodataka - tako da nas iz njegova lica gleda samo Kristovo lice, da se na njegovu ponašanje dade odčitati Kristovo ponašanje. Nema nikoga za koga bi se to moglo reći u punoj mjeri osim za Franju.

Svi su drugi svetcu na stanovit način prevodenja Gospodinove egzistencije u posebne prilike i preduvjet, svi su oni nasljedovatelji

Njegov je lik tako stvoren, njegova je riječ, njegovo ponašanje, cijeli je njegov život tako uređen da su zapravo ozbiljenja samoga Evanđelja, doslovce nasljedovanje, jednostavno usadašnjenje Isusove egzistencije bez ikakvih odbitaka ili dodataka - tako da nas iz njegova lica gleda samo Kristovo lice, da se na njegovu ponašanje dade odčitati Kristovo ponašanje. Nema nikoga za koga bi se to moglo reći u punoj mjeri osim za Franju.

iz odmaka vremenskih, osobnih i društvenih posebitosti. To čini njihovu veličinu - da jesu to što jesu. Tko bi se odvažio nazvati se kršćaninom ako se ne može prevesti u gradivo njemu dodijeljena života Kristova slika? Ili smo glumci ili originali. Ili se treba svega odreći.

Bit je kršćanstva prevodenje Kristova lika u gradivo ovoga svijeta i vlastita života. A da je moguće Kristov, Gospodinov lik prevesti u svaku mogućnost čovjekova života, ljudske egzistencije, dokaz je da je On Logos, Slika Boga nevidljivoga, Prasluka, Otkupitelj i Oblikovatelj

Stvorenja vidimo na Franji. A posebitost Franjine osobe, njegova osobna karizma jest da je u svome životu vježbao i ostvario, vjerodostojno, bez mogućnosti dvojbe, jednostavno nasljedovanje, ozbiljenje Isusova života i nauka.

KAKVE DOJMOVE OSTAVLJA FRANJIN LIK NA NAS?

Ponajprije imamo čistu neposrednost - njegova odnosa prema Bogu, prema svijetu, prema čovjeku. Imamo elementarnu izvornost s kojom je on sin nebeskoga Oca - ne samo 'dijete', nego 'sin', 'figlio', koji u sebi utjelovljuje bezgraničnost, ljubavno predanje, odraslu zrelost i odgovornost, a istodobno je brat svakoga čovjeka; stvorenje s drugim stvorenjima. On je posvema u tome, pri tome, bez granice, bez ikakva zida, bez posrednika i prevodenja. Njegova je bit čista blizina, originalnost. Svatko se u njegovoj blizini osjeća prepoznat, oslovljen, viđen, i to u svojoj neposrednosti.

Zatim imamo izvornost njegova poslanja. Nitko mu nije rekao što Bog od njega traži. Nitko mu nije savjetovao spram sadržaja njegova života. Uvijek iznova naglašava kako ga je sam Bog poučio, kako ga je Krist vodio, kako mu je Krist govorio. On je teodidakt, kristodidakt, u čistom, najčišćem smislu riječi, a da nikada nije došao u sukob s autoritetom, s Crkvom koja je čuvarica i tumač Kristove poruke. Nikad Crkvi nije protuslovio, nikad je nije ni u primisli ni u osjećajima doveo u pitanje. Nije to srednjovjekovna ovisnost, djetinja prilagodba, nije to neznanje religijskoga genija. On je Crkvu prihvatio, nikada je nije osporavao, u svome najdubljem biću on je Crkvu potvrđivao. On je istodobno i neovisan, i od Boga poučen, ali i krajnje ovisan o Crkvi i njezinu nauku. - To je ona izvorna katolička misao, to znači biti katolik.

On je nanovo rođen, preporođen, kao pojedinac, i kao takav živi iz svijesti, između njega i Boga ništa ne stoji, ali je istodobno i član Crkve koja je za njega kao i za sve kršćanska cjelina i autoritet. Ta neposrednost donosi u Franjino biće čudesnu svježinu, novinu, dašak novoga početka. Ljudi vjeruju Franjinu riječi jer on nikoga ne oponaša, ničiju riječ ne ponavlja. Njegova riječ i njegovo djelovanje dolaze iz samoga izvora,

iz prve ruke, prvoga izvora, s biotopa života, i sam za sebe svjedoči.

Franjo živi u okrilju Providnosti. Tko se zadubi u Isusov Govor na gori, u Isusove usporedbe, u njegov nauku o providnosti, gdje poručuje kako treba tražiti najprije *kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, a sve će se drugo nadodati*, tko pokuša živjeti i tko vjeruje da je to stvarnost, a ne priča, najzbiljskija zbiljnost, taj će se uvijek iznova naći pred Franjom - pod pretpostavkom da čovjek uzima Franju ozbiljno, a ne samo kao zanesenjaka, trubadura, pjesnika ili lik iz legendi i „Cvjetića“. Na njemu je vidljivo i zorno odčitljivo kako se stvari zbilja mijenjaju, stavi li čovjek na prvo mjesto kraljevstvo Božje. Čovjekovo se biće mijenja. Providnost se očituje kao stanje stvari, kao način događanja. Ne samo u smislu smirivanja čovjekova bića, nego i u smislu novoga koje se događa i koje postaje vjerodostojno u okružju onoga oko koga se to događa...

Sve se mijenja u ozračju onoga što za nas vrijedi kao 'pisano je', stoji napisano. To Franjo preuzima u svoj život doslovce, u posvemašnjoj priprostosti i jednostavnosti, posramljujući našu nevjeru. Za Franju je to napisano te i ostvarivo. Napisano i tu nema više pogovora ni suvišnih komentara. Svaka riječ - tako on smatra - upućena je meni, Franji, osobno, oslovljava mene. Čisto ozbiljno prihvaćanje objave i Božje riječi potpomognuto isto tako čistom nepogrješivošću nutarnjega slušanja, s pomoću koga mu u uši dolazi samo ono što mu je zbilja određeno.

I zadnja potvrda te istovjetnosti s Isusom jest stigmatizacija: Onaj strahotni, a istodobno i božanstveno slatki događaj na La Verni, ona usamljena nasuprotnost, koja stoji u tako tajanstvenoj usporedbi s događajem u Getsemaniju i na Kalvariji. Onaj posljednji čin i dovršetak koegzistencije s Kristom, u-življavanje u Krista, gdje sličnost s Gospodinom prelazi u samo fizičko biće jednoga Franje. Daleko od bilo kakve bolećivosti, afektiranja, daleko od bilo kakva oblika 'specijalizacije' u vjerskom području, do te mjere autentično i naravno da se očituje kao i posljednje dovršenje Franjina lika.

Moramo govoriti o još nečemu što se teško može izraziti. Franjina kristolikost, sličnost s Kristom, seže do zadnje žilice njegova bića i njegove

sudbine što ga mogu iskusiti Gospodin i njegov sluga. U Isusu je imao Bog svoju sudbinu u svijetu. Isus je imao svoju osobnu sudbinu a s njime i sami Bog. U Isusovu životu nije se dogodila jednostavna objava, pouka, putokaz za čovječanstvo ili čovjeka. Tu se nije dogodilo otkupljenje prema nekome jednostavnom zacrtanom kanonu, nego je Sin Božji unišao u ljudsku sudbinu, u prostor i kraljevstvo slobode gdje se stvari ne događaju kako se moraju dogoditi, nego kako čovjek hoće, gdje se ne događa što bi se smjelo dogoditi, nego je i dalje u svijetu te djeluje i nadalje.

ISUS KAO FRANJIN ŽIVOTNI IZAZOV

Kad je Isus došao, sa sobom je donio trenutak, *kairos* nadolazećeg Božjeg kraljevstva. U punini vremena otvorila se bezgranična mogućnost ozbiljenja mesijanskih proročanstava. Kraljevstvo se Božje moglo ozbiljiti na otvoren, konačan način, moglo se pretvoriti u zbiljsku ljudsku povijest. Ali trebalo ga je prihvatiti u slobodi vjere i ljubavi, što se nije dogodilo. Iz toga je snašla i Isusa njegova gorka sudbina u svijetu. Otkupljenje se moglo dogoditi i prihvatom poruke u vjeri i ljubavi, ali to nije učinjeno. Međutim, Bog je bio i ostao vjeran sam sebi i svojoj riječi. Njegova otkupiteljska volja i nakana ostale su neuzdrmljivi, i tako se otkupljenje dogodilo kroz Isusovu smrt. Kraljevstvo Božje nije došlo među nas u svojoj otvorenoj završnici, konačnosti. Odsada je zatvoreno u uskoću i nedostatnost povijesti koja je u sebi sadržavala nepravdu odbacivanja, sami grijeh protiv Mesije - dakako, i beskonačno ljubavno predanje samoga Krista u smrt.

Smrt Kristova nije morala nužno uslijediti. I nakon što je uslijedila Kristova smrt, moramo s Augustinom reći, da se u tome dogodilo nešto veće, nego da je čovjekova vjera poštjednoga Gospodina od smrti. Posljednja i savršena objava Božje ljubavi dogodila se kroz ono kroza što se nikada nije smjela dogoditi. To što je Krist morao zanimemiti u smrti, to što se nije mogla ispuniti ni ostvariti njegova volja, naime uspostaviti beskrajne mogućnosti mesijanskoga kraljevstva Božjega na ovoj zemlji te preobraziti svijet snagom Duha Svetoga, te da se sve moralo sliti u neizrecivu žrtvu križa - sve to živi i nadalje u kršćanskoj povijesti

i svijesti kao izazov i tajna njezina srca, kao snaga srca te povijesti.

Ako se ne varamo, i tu je tajnu Franjo doživio i u životu ozbiljio, kao nitko inače. Od toga zavisi i razumijevanje cjelokupne njegove osobe i bića. Zapravo on i nije imao u nakani ustanoviti red u smislu kako su to zamislili Benedikt ili Bernard. Ono što je on nakanio bilo je stvoriti živu prisutnost Evanđelja u svijetu i kršćanstvu, i unutar toga stanja stvoriti nešto kao jezgru koja bi iskreno, životno nasljedovala Gospodina Isusa, koji bi se vježbali u nasljedovanju Isusa Krista. A oko te jezgre potom oni koji bi svojim životom žarili i izarivali te mijenjali obitelji, posjed, zvanja.

Pojmovi prvoga, drugoga i trećeg reda samo su pomagala s kojima se obuhvaća cijelo društvo. Htio je stvoriti, realizirati nešto kao 'kraljevstvo Božje' među ljudima. Društvo koje mijenja postojeće stanje u društvu, koje ostvaruje mesijanska obećanja i mogućnosti. Jasno, povijest ima svoje zakonitosti i opire se promjeni. Franjo je u konačnici izgubio bitku s postojećim stanjem, pa mu je čak i Red izmaknuo kontroli. Prepušta vodstvo drugima, a on se povlači u molitvu, žrtvu, samoću. Nad njega se spušta težina Getsemanija i Golgote, a tomu su svjedokom stigme - kao tjelesni izričaj nutarnjeg suooblčavanja i proživljavanja Gospodinove patnje.

Franju se može u konačnici shvatiti samo iz savršene supatnje, suooblčavanja s Isusom Kristom i njegovom žrtvom. Žrtva koju je prinio Isus Krist našla je u Franji svoj savršeni odraz. Njegov je život moguće shvatiti samo u odnosu prema Isusu Kristu. Što je od njegova djela postalo nije ono što je trebalo i moglo postati. Sve je poprimilo karakter ograničenosti i uskoće koju nosi sve ljudsko i kršćansko nakon što mesijanske mogućnosti nisu prihvaćene. Međutim, u Franjinu djelu živi Franjina žrtva, i čini se da je Franjo na posve drukčiji način u svome djelu nego su to Benedikt, Bernard ili Dominik u svome.

Franjo živi u svome djelu kao što Krist živi u svojoj Crkvi, u kršćanskoj povijesti. Krist je začetak, on je utemeljitelj, on je živi uzor - u obliku žrtve. I to tako da se na njega može pozivati na svakome mjestu i na svakome mjestu može u njemu otkriti svoje lice.

SVE SE MIJENJA U OZRAČJU ONOGA ŠTO ZA NAS VRIJEDI KAO 'PISANO JE', STOJI NAPISANO. TO FRANJO PREUZIMA U SVOJ ŽIVOT DOSLOVCE, U POSVEMAŠNJOJ PRIPROSTOSTI I JEDNOSTAVNOSTI, POSRAMLJUJUĆI NAŠU NEVJERU. ZA FRANJU JE TO NAPISANO TE I OSTVARIVO. NAPISANO I TU NEMA VIŠE POGOVORA NI SUVIŠNIH KOMENTARA. SVAKA RIJEČ - TAKO ON SMATRA - UPUĆENA JE MENI, FRANJI, OSOBNO, OSLOVLJAVA MENE. ČISTO OZBILJNO PRIHVAĆANJE OBJAVE I BOŽJE RIJEČI POTPOMOGNUTO ISTO TAKO ČISTOM NEPOGRJEŠIVOŠĆU NUTARNJEGA SLUŠANJA, S POMOĆU KOGA MU U UŠI DOLAZI SAMO ONO ŠTO MU JE ZBILJA ODREĐENO.

BUDITE MOJE ISPRUŽENE RUKE

Za one koji u molitvi ne žele ostati na površini

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Nedvojbeno je da je čovjek u nekoliko posljednjih stoljeća razvio znanost i tehniku dovodeći ih, ljudski govoreći, do savršenstva, a sve to postigao je svojim razumom i radom.

No, sve glasnije javljaju se pitanja: Kamo vodi taj i takav razvoj? Prema ostvarenju čovjekova bića? Ili u jednosmjernost (samo trud oko zemaljskog i materijalnog)? Možda čak prema nekom ponoru? Je li smisao razvoja takav bezobzirni nemar prema prirodi koji potkopava temelje života na Zemlji? Ili sve ubojitije oružje koje je stalna prijetnja globalnom miru? Treba li čovjeku uopće stalno "napredovanje" za tako kratak vremenski period života na Zemlji? Je li vrijedan življenja sve užurbaniji životni ritam?

Uz ta odmah se postavlja i pitanje o uzrocima takva čovjekova ponašanja: Ne tvrdi li novovjekovi čovjek da je sve to uspio, jer se oslobodio Boga i postao autonoman, slobodan i da može raditi što hoće? No, je li zaista "uspio" i vodi li taj "uspjeh" čovjekovu dobru?

Na to se nadovezuje i ključno pitanje usmjereno prema budućnosti: Može li čovjek promijeniti smjer razmišljanja i živjeti drukčije nego danas živi? Teološkim rječnikom: Može li se čovjek obratiti i početi živjeti prema drukčijem planu? Onom Božjem? Što bi takvo obraćenje donijelo čovjeku i kakvu bi promjenu donijelo u odnosu prema svijetu?

Ovdje razmišljamo upravo o tome: O drukčijem načinu života. O nečemu što ovom svijetu i društvu nedostaje, a što spada na čovjekovu bit koju je u velikoj mjeri zaboravio ili zanemario ili nedovoljno dobro razvio.

Što molitva ima sa životom, s radom i sa svijetom općenito? U čemu je tajna *duboke* molitve? Što se događa s čovjekom kojemu uspije sići u dubine molitve? Kako se takav odnosi prema svijetu?

U ovom i sljedećim brojevima Glasnika pokušat ćemo pronaći odgovore na postavljena pitanja.

Međugorje je milost

(NE)PREPOZNAVANJE MILOSTI

Nekolicina ljudi danima su bili zarobljeni na splavu nedaleko od brazilske obale umirući od žeđi. Nisu imali pojma da je voda na kojoj su plutali bila pitka. Upravo na tome mjestu rijeka se ulijevala u more takvom snagom da je slatka voda dopirala nekoliko kilometara prema pučini. Ti ljudi su dakle plovili po pitkoj vodi i umirali od žeđi, a nisu to znali.

"Danas vam zahvaljujem za vašu prisutnost na ovom mjestu, gdje vam dajem posebne milosti." (25. 3. 1987.)

Tako Gospa govori o Međugorju. Po čemu je Međugorje mjesto *posebne* milosti?

Milost je što se u Međugorju po Gospinim ukazanjima Nebo otvara na poseban način već četrdeset i jednu godinu. Milost je isto tako što nam Gospa govori, što nam daje poruke, a preko poruka izražava svoje želje i planove. Poruke su od takvog značenja da Gospa kaže: "...želim vam davati poruke kao nikada što je igdje bilo u povijesti od nastanka svijeta." (4. 4. 1985.)

Pa ipak, unatoč toj činjenici, veliki teolog 20. stoljeća Hans Ur von Balthasar dolazi do zaključka: "Za Međugorje postoji samo jedna opasnost: da ga se ne prepozna." (Für Međugorje besteht nur eine Gefahr: dass man daran vorbeigeht.)

Zašto je to rekao i što je pod tim mislio taj veliki mislilac?

Kao iskusan teolog, koji je ušao u dubine Božjeg otajstva, Hans Ur von Balthasar znao je za opasnost koja je već poznata iz Svetoga pisma: Da ljudi mogu ne prepoznati Božji dolazak i djelovanje. Mogu biti jako *blizu* Božjem djelovanju, ali ipak *daleko*. Bog može "proći" ispred njih, a da ga ne primjete.

Najasniji primjer je Isus. Nisu ga prepoznali ni njegovi sumještanici Nazarećani, a ni mnogi farizeji, pismoznanci i svećenici. I njegovi najbliži suradnici, apostoli, upoznali su ga tek nakon njegove smrti na križu. Prije toga Juda ga je izdao, Petar zatajio i svi drugi, osim Ivana, pobjegli i ostavili ga potpuno sama. Na koncu ga je i narod odbacio. Evanđelist Ivan sažeo je to u riječi: "K svojim dođe i njegovi ga ne primiše." (Iv 1,11)

Kao i priznati teolog von Balthasar i Gospa nam isto tvrdi: "Niste svjesni poruka koje vam preko mene Bog ša-

lje. Daje vam velike milosti, a vi ne shvaćate." (8. 11. 1984.) Majka Božja dolazi, poziva nas, no mnogi ljudi to ne primjećuju: "Puno je ljudi koji ne žele shvatiti moju poruku i prihvatiti s ozbiljnošću ono što govorim..." (25. 6. 1991.)

A zašto Gospa želi da s *ozbiljnošću* shvatimo razloge njezinih dolazaka i poruka koje nam daje, otkriva nam u sljedećoj poruci: "Zovem vas, draga djeco, da sada shvatite važnost mog dolaska i ozbiljnost stanja. Želim *spasiti* sve duše i prikazati ih Bogu. Zato molimo, da bi se ostvarilo u potpunosti sve što sam započela." (25. 8. 1991.)

Ovdje slutimo još jedno značenje posebne milosti koju Bog po Gospi daje u Međugorju: Ovo je konkretno mjesto i ovo sadašnje vrijeme je posebna *prilika* da *odgovorimo* na Gospine pozive! Ta *prilika* je milost! Ta prilika je dana *nama!* Ne drugima nego nama! I to *sada!* Upravo sada. Baš onako kako je Pavao rekao: "Evo *sad* je vrijeme milosno, evo *sad* je vrijeme spasa." (2 Kor 6,2)

Ta milost je prilika pomoći Gospi da se ostvare *njezini* planovi. A njezin glavni plan i želja je *spasiti i obnoviti ovaj svijet* - spasiti ovaj svijet, *sve duše*, svakog čovjeka i svijet. Milost je što Gospa te planove želi ostvariti preko Međugorja, preko *nas*. Dakle, to je *naša* šansa! To je šansa župljana župe Međugorje! To je šansa i svih koji čuju Gospine pozive! "Danas mi je Gospodin dopustio da vam ponovno kažem da živite u milosnom vremenu. Niste svjesni, dječice, da vam Bog daje veliku *šansu* da se obraćate i živite u miru i ljubavi... Ja, dječice, nisam umorna iako vidim vaša srca teška i umorna za sve ono što je milost i dar." (25. 10. 2006.)

Ta milost, ta šansa dana je nama da se najprije *mi* obratimo i živimo mir, ali tu nije kraj milosti! Gospa nam sama kaže: "Dječice, *vi* ste izabrani da svjedočite mir i radost." (25. 10. 2001.) I u drugoj poruci: "Preko *vas* želim obnoviti svijet." (25. 10. 1996.)

Dakle, Gospa ne želi sama obnoviti, spasiti ovaj svijet, donijeti mir nego preko nas. Takvo djelovanje u skladu je s Božjim koji djeluje preko ljudi. Dakle, Gospa preko *nas*. I: Gospa u *nama*. Jasno nam to kaže:

· "Dječice, budite *moje* ispružene ruke, ruke ljubavi za sve koji su se izgubili, koji nemaju više vjere i nade." (25. 11. 2009.)

· "Preko molitve Svevišnji će vam dati obilje milosti i vi ćete postati *moje* ispružene ruke u ovom nemirnom svijetu koji žudi za mirom." (25. 1. 2012.)

U ovom kontekstu možemo razumjeti one koji su se potpuno posvetili Međugorju i Gospinim planovima. Na poseban način mislimo na fra Slavka Barbarića. On je shvatio: *Ovo je poseban trenutak! Ovo je milost! Ja želim svoj život dati za Gospine planove! Gospa je izabrala nas i ja izabirem biti Gospin suradnik! Ja sam joj potreban! Sve drugo je nevažno, ovo ne smijem propustiti!* I dao je, potpuno, svega sebe, svoj život za Gospu. Kruna njegova života je vrlo znakovita smrt na Križevcu.

Kako Gospini pozivi u Međugorju podsjećaju na Isusovo slanje učenika da navještaju dolazak Božjega kraljevstva! Isus učenicima kaže: *Ispunilo se vrijeme! Vrijeme je žetve! Žetva je tu, žetva je velika! Nema više vremena za čekanje i odlaganje! Trebaju mi radnici!*

Možda nam treba pojašnjenje što je žetva u Izraelu u to vrijeme. Kad je vrijeme žetve, nekad je jedan dan važan i presudan. Zbog zrelosti pšenice ili grožđa u slučaju suše ili kiše koja se sprema, mora se krenuti u žetvu, inače će sve propasti.

Zbog *žetve*, tj. kraljevstva Božjega koje je tu, sasvim blizu, Isus od učenika zahtijeva obraćenje, radikalan odaziv, da sve ostave (kuću, obitelj, posao...), uči ih ne brinuti se i u molitvi Očenaša tražiti kruh za sljedeći dan, traži da imaju vjeru u Njega, a kad ih šalje, ne dopušta im da se "opremaju za put" nego da u potpunom povjerenju u Oca, bez išta, gotovo goli, idu ljudima. Kad dođu ljudima, da im žele mir (Šalom). Ako ih ljudi ne prime, neka stresu prašinu sa svojih nogu, da ne nose *terete* u duši (praštanje).

Kako taj Isusov postupak podsjeća na Gospine postupke! I ona nam kaže da je ovo vrijeme *žetve*, da je kriza čovječanstva velika, da je mir jako ugrožen. Želi da shvatimo *ozbiljnost stanja*, da nema odlaganja, da joj trebaju "radnici". Evo jednog od razloga ozbiljnosti stanja: "Pitate se: zašto ovolike molitve. Okrenite se, draga djeco, i vidjet ćete koliki je grijeh zavladao ovom zemljom." (13. 9. 1984.)

I Gospa, kad šalje svoju djecu drugima, od njih traži: da se *obraćaju* (da ostavljaju svoje putove i planove i prihvate njezin), da se u *molitvi* pripremaju za put, da imaju čvrstu *vjeru* i povjerenje u Gospodina i u nju, da sa sobom ne nose *prtljagu*, da žive slobodno (zato poziva na *post* i odricanje), a kad susretnu druge, da ih susreću kao slobodni (zato poziva na *ljubav* i *praštanje*). A cilj svega toga je: da im žele i donose *mir*.

AKTUALNA PITANJA

Uz ovo pitanje, zašto ljudi ne primjećuju posebne milosti u Međugorju preko Gospinih dolazaka, javljaju se i druga aktualna pitanja: Zašto mnogi kršćani ne vide više vrijednost i važnost svete mise, ispovijedi, osobne i obiteljske molitve? Zašto mnogi ne idu više u crkvu, ne mole, napuštaju Crkvu? Zašto su mnogi postali ravnodušni, hladni, nezainteresirani za Boga, za molitvu i općenito za duhovni život? Što je uzrok tomu?

Na ova pitanja ne postoji jednostavan odgovor. Nije uzrok jedan nego ih je više. Navest ćemo neke od njih:

a) Jedan bi mogao biti taj što je Božje djelovanje najčešće paradoksalno, po ljudskim principima nevjerojatno, neočekivano, tajnovito, ljudskom oku ne odmah vidljivo i razumljivo.

b) Drugi bi mogao biti površnost kao stanje duha.

c) A treći što ljudi nisu naučili moliti. Sva ta tri moguća razloga želimo imati pred očima dok budemo razmišljali o temi molitve i tako, nadamo se, bili bliže odgovorima na postavljena pitanja.

KATOLICI I POPIS STANOVNIŠTVA

MEĐUGORJE JE LIJEK ZA RAZOČARANE I NEZAINTERESIRANE VJERNIKE

U Hrvatskoj su nedavno objavljeni rezultati popisa stanovništva, gdje su među prvim rezultatima na naslovnica internetskih portala vrisnuli podatci o drastičnom smanjenju broja katolika u Hrvatskoj. Bili su to, doduše, lažni podaci. Tj. vrlo brzo na svjetlo dana izašle su činjenice da je dobar dio katolika popisano među „ostale kršćane“ zbog loše formiranog popisnog obrasca, a cijelo i zbog toga što se gotovo pola stanovnika samopopisalo. Utvrdilo se da katolika tj. članova Katoličke Crkve ipak u Hrvatskoj ima nešto preko 83 posto, a ne 78,97 posto, kako je navedeno u prvim rezultatima. No to je ipak manje od zadnjeg popisa, kada je udio katolika u ukupnom broju stanovnika bio 86,28 posto. Shodno tome porastao je broj onih koji su se izjasnili kao ateisti ili agnostici. Ali, kakve to sve skupa ima veze s Međugorjem i međugorskim fenomenom?

MEĐUGORJE
IMA SNAGU PRODRIJETI
KROZ OVE SUHOPARNE STATISTIČKE
PODATKE, KOJI NE SKRIVAJU SAMO,
PRIMJERICE, SPOMENUTU MANIPULACIJU
S POSLJEDNJEG POPISA, NEGO IMAJU I SVOJU
GOLEMU SJENU, KOJA SE NADVILA NAD VELIKI
BROJ ONIH TZV. DEKLARATIVNIH VJERNIKA, KOJI SE
IZJAŠNJAVAJU KATOLICIMA, ALI NE PRAKTICIRAJU
SVOJU VJERU. MEĐUGORJE SE POKAZALO DA JE LIJEK
UPRAVO ZA TAKVE I DA STATISTIČKI PODATCI NE
ZNAČE NIŠTA KADA SE SUDBINA POJEDINCA NAĐE
ISPOD MEĐUGORSKOG NEBA I NAJČEŠĆE NA
NEOBJAŠNJIV NAČIN PROMIJENI NEČIJU
VJERSKU PRAKSU, POGLED NA BOGA,
SEBE I LJUDE OKO SEBE.

DARKO PAVIČIĆ

Prvo, hrvatski katolički korpus i Međugorje povezani su „pupčanom vrpcom“ od njegova samoga početka. Međugorje je začeto i rođeno upravo u kolijevci katoličanstva u Hrvata. Prvi i najbrojniji vjernici, a i danas najvjerniji upravo su katolici iz Bosne i Hercegovine, Dalmacije i svih ostalih dijelova Hrvatske. Uostalom, Gospa je prvih dana na upit djece zašto se baš ukazala u Međugorju, rekla da je to zbog čvrste vjere tamošnjih ljudi. Hrvata katolika, naravno.

S druge strane, Međugorje ima snagu prodrijeti kroz ove suhoparne statističke podatke, koji ne skrivaju samo, primjerice, spomenutu manipulaciju s posljednjeg popisa,

...HRVATSKI KATOLIČKI KORPUS I MEĐUGORJE POVEZANI SU „PUPČANOM VRPČOM“ OD NJEGOVA SAMOGA POČETKA. MEĐUGORJE JE ZAČETO I ROĐENO UPRAVO U KOLIJEVCI KATOLIČANSTVA U HRVATA. PRVI I NAJBROJNIJI VJERNICI, A I DANAS NAJVJERNIJI UPRAVO SU KATOLICI IZ BOSNE I HERCEGOVINE, DALMACIJE I SVIH OSTALIH DIJELOVA HRVATSKE. UOSTALOM, GOPSA JE PRVIH DANA NA UPIT DJECE ZAŠTO SE BAŠ UKAZALA U MEĐUGORJU REKLA DA JE TO ZBOG ČVRSTE VJERE TAMOŠNJIH LJUDI. HRVATA KATOLIKA, NARAVNO.

nego imaju i svoju golemu sjenu, koja se nadvila nad veliki broj onih tzv. deklarativnih vjernika, koji se izjašnjavaju katolicima, ali ne prakticiraju svoju vjeru. Međugorje se pokazalo da je lijek upravo za takve i da statistički podatci ne znače ništa kada se sudbina pojedinca nađe ispod međugorskog neba i najčešće na neobjašnjiv način promijeni nečiju vjersku praksu, pogled na Boga, sebe i ljude oko sebe.

„Ne bih rekao da su vjernici postali ateisti, nego da su postali ravnodušni“, komentirao je prve podatke popisa predsjednik HBK nadbiskup zadarski mons. Želimir Puljić, dodajući kako te ljude „vjera i Crkva naprosto više ne zanimaju“.

Osjećam da nema nekog masovnog „anti“, nego mi se čini da nema, kako je govorio pokojni fra Špiro Marasović, 'interesa na tržištu za duhovne stvari'. To osjećamo i mi u Crkvi. Kao da se gubi osjećaj za onostrano, za Boga koji je nazočan, makar mi njega i ne tražimo i ne nalazimo. Jer danas je sve tržište, pa mi se sviđa ta njegova rečenica o nazočnosti duhovnoga na tome tržištu“, kaže mons. Puljić, dodajući da

se s druge strane ipak možemo zapitati „jesu li navjstitelji evanđelja ažurni da zainteresiraju ljude za duhovne stvari“.

„Možda premalo koristimo i sredstva koja su nam na raspolaganju. No činjenica je da imamo suviše ravnodušnih i sve više nezainteresiranih. Tu je, zaista, problem i s nama pastoralcima, ali i roditeljima i odgojiteljima, kako zainteresirati za ono što svjedočimo i što treba svjedočiti“, kaže mons. Puljić, a na upit prati li Hrvatska u napuštanju crkve europske trendove, on kaže kako treba razlikovati našu, primjerice, od njemačke situacije, gdje ljudi često odlaze iz Crkve zbog crkvenog poreza.

„To kod nas nije činjenica, ali mi imamo sve više ravnodušnih i manje zainteresiranih za one bitne stvari koje život nosi, a to su pitanje Boga, vjere, budućnosti, pitanje raja i onostranosti. To se čovjeku ne može nametnuti ili forsirati, ali činjenica je da standard obilja ljude često odvlači od egzistencijalnih pitanja i problema“, misli mons. Puljić.

Međugorje je upravo lijek za ravnodušne i nezainteresirane.

Jedan od naših vodećih teologa, fra Ante Vučković, kaže kako može biti da dio ljudi kroz medije doživljava i neprestano se susreće s negativnom stranom Crkve, pa onda s njom ne želi imati nikakve veze.

„Ali to ne znači da su oni bili povezani s Crkvom, nego su se izjašnjavali kao vjernici, ali sad im je i to previše. I mislim da postoji ipak dio ljudi koji se osjeća povrijeđenima u Crkvi, pa se onda više ne žele izjašnjavati vjernicima, što naravno nisu nikako podudarni podatci sa statistikom koliko ima krštenih. To su podatci koji se ne mogu poklapati. Ovdje je riječ o tome kako se ljudi izjašnjavaju i kako sami sebe shvaćaju“, kaže Vučković.

„Podatak da postoji porast ateista i agnostika također ide u trendovima koji postoje u društvu, a to više nije nikakva loša kvalifikacija. Odnosno, za dio ljudi sada je to neka vrsta potvrde nutarnjeg stava i odmaka od većine koja se možda smatrala vjericima. To mi se čini onako izdaleka što bi se moglo pronaći u tome da razumijemo

ove brojke, ali mi nemamo neke jasnije podatke o razlozima zašto se to događa. Bilo bi najzanimljivije kada bismo čuli ljude same zašto se ne izjašnjavaju više kao vjernici“, kaže Vučković.

Osim što su angažirani katolički laici na društvenim mrežama među prvima primijetili pogrešku u popisu katolika, neki od njih nastavili su analizirati stanje upravo u hrvatskom katoličkom korpusu tj. udio onih „pravih“ katolika. Tako vjeroučitelj iz Sisačke biskupije Ivan Glavinić kaže kako se „može čuti i razmišljanje da je stvarni broj katolika manji, jer se stvarnim, pravim katolicima smatraju oni koji redovito – tjedno – idu na misu, koji svjedoče u društvu vjeru i zalažu se za katolički moralni nauk. Također se može čuti i tvrdnja da je tako veliki broj katolika 'na papiru' nestvaran budući da je velika razina korupcije“, dodajući kako svi ti ljudi koji se izjašnjavaju kao katolici kao da govore: „Mi smo katolici, želimo to biti i takvima se priznajemo pred svojom državom i društvom.“

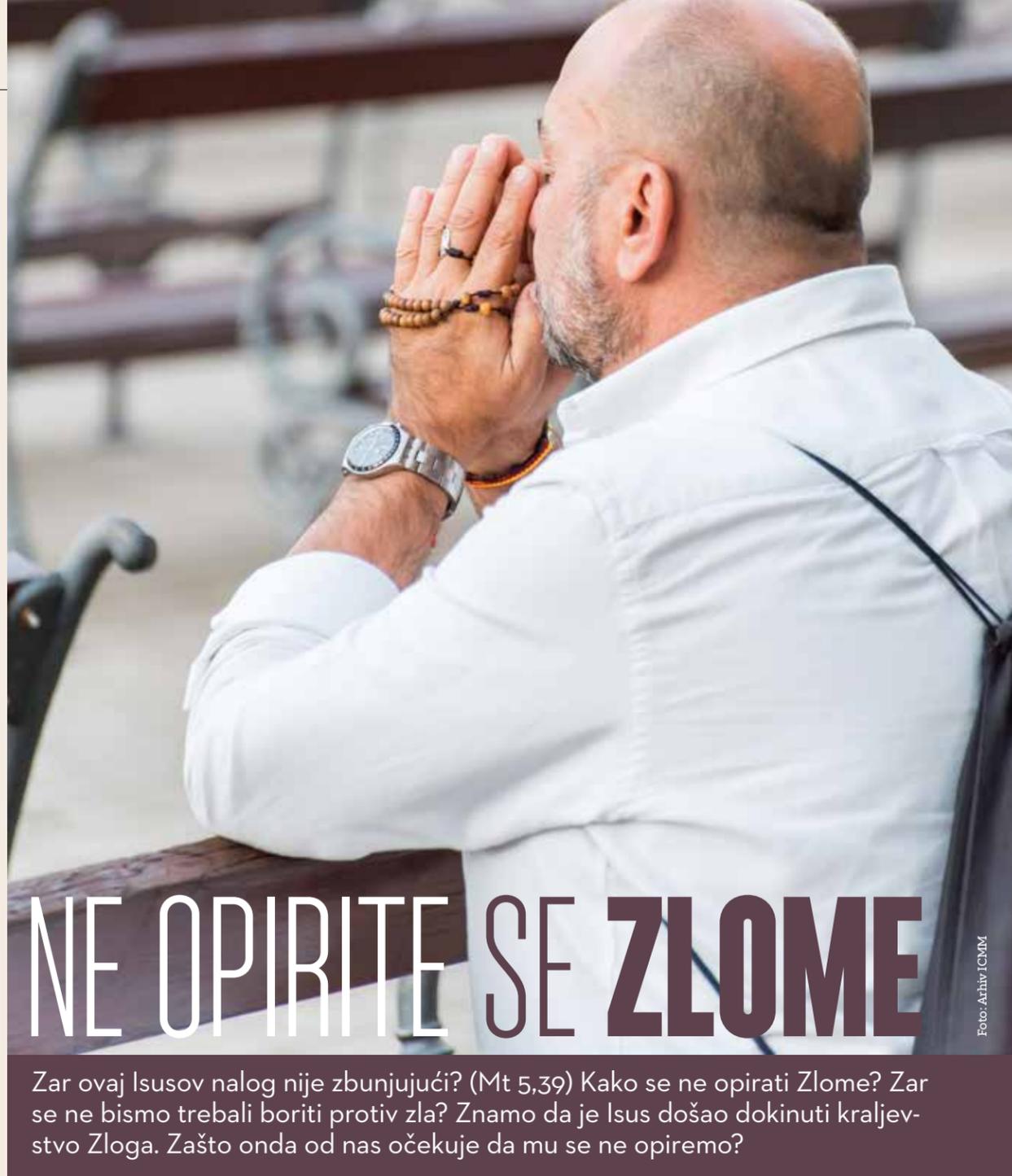
„Kada to imamo na umu i činjenicu da većina njih ne živi praktično taj svoj katolički identitet, onda moramo potražiti modele kako pristupiti takvim ljudima. Za mene, jedan od mogućih načina je da ih promatramo kao 'malene' koji se u evanđelju često spominju. Treba paziti da ih se ne sablazni, da ih se ne gurne dalje od istine katoličke vjere, već ih treba Isusovom pedagogijom polako poučavati Očevoj riječi i pokazivati im njegovu brigu za njih. A ako ih promatramo kao malene, onda ih možemo smatrati onima koji su na margini Crkve: nisu u njezinom središtu čitavim svojim životom, ali joj pripadaju svojom voljnom odlukom

za pripadanje njoj. A papa nas poziva da izidemo prema ljudima koji su na margini. On, naravno, misli na odbačene. Ali, kada dijelimo Crkvu na 'prave' katolike i 'deklarativne', nismo li mi sami odredili granice središta i margina, nismo li odbacili mnoge na te margine jer ih ne smatramo pravima? Netko će reći: sami su se svojim nekatoličkim životom tamo smjestili. Ali ipak, mi se ne moramo i ne trebamo pomiriti s time. Ne trebamo se miriti s time da postoji neki jaz između nas i njih“, piše Glavinić.

Međugorje je mjesto koje nadilazi taj jaz. Njegova snaga u ovome vremenu upravo je rušenje granica između opće statistike i sudbine pojedinca, između tobože pravih i krivih katolika. Međugorje je lijek za dubinske probleme, koje statistički podatci poput ovih s popisa iznose na vidjelo. Hrvatski katolici toga itekako moraju biti svjesni.

FRA STANKO
MABIĆ

SVAKO ZLO KOJE MI UČINIMO ILI NAMA SE UČINI, BAŠ SVAKO, ĆE SE VRATITI I TO BAŠ ONDJE GDJE ĆE NAJVIŠE BOLJETI. BOG DAJE SVAKOME ONO ŠTO JE ZASLUŽIO. NE ĆE BITI NENAPLAĆENA NI ČAŠA HLADNE VODE U LJUBAVI DAROVANA, ALI NI NAJMANJE ZLO KOJE SMO POČINILI. SVE SE JEDNOM VRATI I TO KAD SE NAJMANJE NADAMO. ZATO KAD NAS NETKO POVRIJEDI, NEMOJMO SE UZNEMIRAVATI, A POGOTOVO NEMOJMO SE OSVEČIVATI JER SVAKOME ŽIVOT VRATI SVE, PO ZASLUZI U SVOJE VRIJEME.

NE OPIRITE SE ZLOME

Zar ovaj Isusov nalog nije zbunjujući? (Mt 5,39) Kako se ne opirati Zlome? Zar se ne bismo trebali boriti protiv zla? Znamo da je Isus došao dokinuti kraljevstvo Zloga. Zašto onda od nas očekuje da mu se ne opiremo?

Isus je znao da je glavni naš neprijatelj u nama. Zato traži od nas da se ne opiremo i ne branimo od tuđega zla, zlom u sebi. „U svetome krštenju vi ćete ostaviti grijeh, ali ne požudu; protiv nje i poslije preporođenja morate se boriti. Borba između dobra i zla ostaje u vama. I glavni vaš neprijatelj je u vama, a ne izvan vas.“ (Sv. Augustin) Govoreći o svetosti svoje majke Monike, sv. Augustin kaže kako ona nije nikada ogovarala svoga muža, nikada pričala o njemu svojim prijateljicama iako su svi sve znali. Trpjela je u tišini jer

je znala da se zlo ne može pobijediti zlim.

Zato je Isus rekao da se najbolje opiremo Zlome kad se ne „opiremo“, nego opraštamo i ljubimo onoga koji čini zlo, pa makar bi to neopiranje moglo izgledati kao poraz pred Zlim i njegovim slugama. Iako živimo u pravnom i demokratskom društvu, ipak ne uspijevamo iskorijeniti zlo, krađe, otimačine, nepravde i prijevara. Imamo sudove i kaznene sustave, ali ni to ne sprječava nepravdu i kriminal zla. Majka Terezija je to lijepo rekla u svom obraćanju na skupštini

Ujedinjenih naroda 1985. godine na četrdesetu obljetnicu svoga osnutka: *Ova hvale vrijedna organizacija nastala je prije četrdeset godina zbog očuvanja mira u svijetu. Mir nije zavladao. Pomolimo se zajedno Onome koji jedini može ovome svijetu osigurati mir.* Majka Terezija je to odavno shvatila. Samo Isus može donijeti mir i pobijediti Zloga. Mi to ne možemo, odnosno možemo samo onoliko koliko je Isus u nama.

Sveti Josip je čuo glas u snu da uzme malo dijete Isusa i njegovu Majku Mariju i da bježi u Egipat.

Mogao se usprotiviti i reći da je ovo dijete Sin Svevišnjega, milijun puta jači od Heroda i zato ne ću bježati, nego se oduprijeti Herodu. Međutim, Josip se ne suprotstavlja Zlome. Sluša riječ Božju i odlazi u Egipat. Zlo se kasnije samo u sebi urušilo. Ljudi koji čine zlo, to zlo će njih same uništiti. Zlo se samo od sebe urušava i povlači sa sobom onoga tko zlo čini. Tu istinu čitamo u psalmu: „Platit će im bezakonje njihovo, njihovom će ih zloćom istrijebiti ...“ (Ps 94,23)

Svako zlo koje mi učinimo ili nama se učini, baš svako, će se vratiti i to baš ondje gdje će najviše boljeti. Bog daje svakome ono što je zaslužio. Ne će biti nenaplaćena ni čaša hladne vode u ljubavi darovana, ali ni najmanje zlo koje smo počinili. Sve se jednom vrati i to kad se najmanje nadamo. Zato kad nas netko povrijedi, nemojmo se uznemiravati, a pogotovo nemojmo se osvećivati jer svakome život vrati sve, po zasluži u svoje vrijeme.

Kaže priča kako je čovjeka ugrizla zmija otrovnica. On je bio uvjeren da će ozdraviti ako ubije zmiyu. Umro je tražeći zmiyu da je ubije. Šteta. Mogao je otići liječniku, primiti protuotrov i nastaviti živjeti. Kad nas ugrize zlo, Isus na jednostavan način govori kako ne valja uzvraćati, nego ukazuje kako otrov zla zaustaviti, kako primiti protuotrov i ozdraviti: *Ne opirite se Zlomu! Naprotiv, pljusne li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi.* (Mt 5,39). *Ljubi svoje neprijatelje, dobro čini svojim mrziteljima, blagoslivljaj one koji te proklinju, moli za one koji te zlostavljaju.* (Lk 6,27-31)

Da bismo mogli na ovakav način odgovoriti na zlo koje nam se događa, moramo se za to osposobiti. To ne ide samo od sebe. Moćno oružje s kojim se suprotstavljamo zlu jest tišina koja se nalazi u onom dijelu našega srca gdje počiva Duh Božji u nama. Naučimo Duha Svetoga slušati, a ne svoj ego. Zato nam je važna tišina jer glas Duha Svetoga je najtiši od svih drugih glasova. Zlo voli buku, galamu, strah ... Ako mu odgovorimo tišinom, u kojoj na koljenima oslušujemo poticaje svoga Branitelja, imat ćemo nepobjedivo oružje u svojim rukama koje pobjeđuje Zloga.

Kad nam naš povrijeđeni ego kaže da trebamo govoriti, onda trebamo šutjeti, a kad nam naš povrijeđeni ego ili strah govori da trebamo šutjeti, tada trebamo govoriti. Dakle,

nikada govoriti iz povrijeđenosti ili straha nego uvijek, s mirom u srcu, iz ljubavi i praštanja.

Kad ti udare šamar, ti okreni drugi obraz, ne pričaj, ne pravdaj se, jer takvima nije potreban dokaz! Šuti i nasmij se. Ti imaš hrabrosti, a to je vrlina! Kad im ponestane laži, ubit će ih tvoja tišina.

Prihvatimo Mariju u kuću svoga srca. Ona će nas naučiti kako trpjeti u tišini. Ona će nas naučiti kako u tišini pod križem ne opirati se zlu. Nije uzvraćala niti se suprotstavljala zlu. Nije vikala i mrmljala na Boga ili ljude. Ne napada, ne proklinje, ne prigovara, ne osuđuje. Nema samosažaljevanja. Samo ljubi i oprašta kao što to Njezin Sin čini. U svojoj boli ostaje tiha i kroz molitvu duboko vjeruje i u srcu zna da će sve izići na

Kad nam naš povrijeđeni ego kaže da trebamo govoriti, onda trebamo šutjeti, a kad nam naš povrijeđeni ego ili strah govori da trebamo šutjeti, tada trebamo govoriti. Dakle, nikada govoriti iz povrijeđenosti ili straha nego uvijek, s mirom u srcu, iz ljubavi i praštanja. Kad ti udare šamar, ti okreni drugi obraz, ne pričaj, ne pravdaj se, jer takvima nije potreban dokaz! Šuti i nasmij se. Ti imaš hrabrosti, a to je vrlina! Kad im ponestane laži, ubit će ih tvoja tišina.

dobro onima koji Boga ljube: „Oče, u ruke tvoje predajem svoje slomljeno srce.“ Na taj način nije dopustilo da zlo zahvati njezino Prečisto srce. To Marija čini i danas u svim mjestima gdje se ukazala. Iako ima tisuću razloga da nas osudi i okriži zbog naših grijeha s kojim razapinjemo njezina sina, ona to ne čini. U svojim porukama ni jednom riječju ne osuđuje niti okrivljava. Ona ljubi, oprašta i poziva da je slijedimo na tom putu. Jedinom putu koji vodi do konačne pobjede dobra nad Zlim.

Ovaj Marijin način suprotstavljanja zlu nije čin bespomoćnosti, čin pomirenja sa sudbinom, pasivna prepuštenost neprijatelju da čini od tebe što hoće. Naprotiv, ljubav i praštanje u tišini jesu najmoćnije i najjače

oružje koje ruši sve bedeme i u prah pretvara sve neprijateljske utvrde. Tim oružjem Isus je pobijedio Zloga i zato nam poručuje: „Ne opirite se Zlome jer sam ga ja već pobijedio. Samo se meni obratite i živite sa mnom i zlo će se pred ljubavlju i praštanjem samo od sebe urušiti.“

Mržnja uvijek rađa mržnju i ona uništava i sebe i druge oko sebe. Dopustimo Kristu da on u nama vodi rat svojim oružjem i tada rata nikada ne će biti. *„Ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga, i ako je žedan, napoj ga! Činiš li tako, ugļjevlje mu ražareno zgrčeš na glavu. Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo.“* (Rim. 12, 20-21)

U prispodobi o pšenici i kukolju Isus je želio odgovoriti zašto je Bog strpljiv s ljudima koji čine zlo. Zašto Bog ne naredi da se iščupa kukolj, zlo u nama i oko nas? Odgovor je jednostavan: naši prebrzi sudovi i kažnjavanje zla mogli bi učiniti daleko više zla nego dobra. Iako nam se čini da je Bog pasivan i da štiti na zlo koje se događa, ipak Bog ne štiti nego djeluje na način koji nas nadilazi. Na pitanje *Odakle zlo u svijetu*, potražimo odgovor u vlastitom srcu. Zato zahvalimo Bogu na njegovoj dobroti „što nam nestrpljivo i grubo ne čupa to zlo iz našega srca, jer bi nam katkad trebao iščupati i samo srce“.

Strpljivost nije pasivna patnja. Strpljivost je moć da vidimo dovoljno daleko. Živjeti strpljivost znači imati povjerenje da će na kraju sve biti dobro. Biti strpljiv u ljubavi i praštanju znači gledati trn, a vidjeti ružu, gledati noć, a vidjeti sunčano jutro, gledati neprijatelja, a vidjeti prijatelja, gledati i slušati laž, a vidjeti istinu. Kad je srce nemirno onda je nestrpljivo i tada vidi u noći samo noć, u mržnji samo mržnju ...

Ne opiri se Zlome, znači ljubi. Ljubi onoga koji te mrzi i iskorištava jer tako Otac ljubi. Ako sam Očevo dijete, onda je prirodno da ljubim kao što Otac ljubi.

Ne opiri se Zlomu nije govor o pasivnosti ili odustajanju od borbe. „Kad ošamareni okrene drugi obraz, on time očito nije uzvratilo. I, isto tako očito, nije ni pobjegao ili pasivno uzmakao. Naprotiv, svojim je okretanjem drugog obraza učinio nešto nenasilno, ali i nešto krajnje aktivno: on je pokazao da nije sramota biti ošamaren, nego da je sramota biti ošamariti.“ (Walter Wink)

Vratimo se Njezinu srcu!

MIRTA MILETIĆ

Gledam neki dan u katoličkom kalendaru svece koje nam Crkva kao primjer daje u listopadu. Terezija Avilska, Terezija od Djeteta Isusa, Franjo, Ivan Pavao II, Faustina Kowalska. Velikani duha, a opet toliko jednostavni i ponizni. Svi *Marijini sveci*. Oni su svoje krštenje živjeli ozbiljno, do kraja. Povjerovali su srcem da Nebo postoji i da se za njega isplati boriti. Uzeli su Blaženu Djevicu Mariju kao svoju kartu prema Nebu. Njoj su predali svoje živote, a ona je oblikovala njihove duše. Na najljepši mogući način! S Njom su naučili što znači istinska, bezuvjetna ljubav. Život pouzdanja i otvorenosti! Oni su nam ohrabrenje i primjer da svetost nije nedostižna i da ju možemo postići u svakom staležu, u svakom zanimanju i u različitim okolnostima života.

Blaženi Alojzije Stepinac, veliki Marijin štovatelj zapisao je ovako: *Dok god u čovjeku kuca srce, znak je da još živi. A dok god se čovjek sjeća Blažene Djevice Marije znak je da još živi duhovnim životom. I što je češće zaziva, znak je sve dubljeg duhovnog života. Zato nas opominje sveti Bernardo: U pogibeljima, u dvojbjenim stvarima misli na Mariju, zazivaj Mariju. Neka ti ne odlazi s usta, neka ti ne odlazi sa srca!* Prijateljstvo s Marijom pomaže naš duhovni život. Ona je Čuvarica našeg duhovnog rasta i napredovanja. Posrednica! Važno je srcem prihvatiti da je put prema Bogu kraći i jednostavniji s Blaženom Djevicom Marijom.

Evandeoski događaj u Kani Galilejskoj nosi duboko pouzdanje u Našu nebesku Majku, nama koji živimo dvije tisuće godina poslije.

Ja sam blizinu Majke duboko osjetila u Međugorju. Postalo mi je kristalno jasno da imam još jednu Majku, pored biološke majke. I da sve ono što možda nisam primila od svoje zemaljske majke imam u Blaženoj Djevici Mariji. Ona je savršenstvo majčinstva. Ta spoznaja je promijenila moju molitvu i moj duhovni hod i oslobodila me od zamjeranja i osude. Donijela mi je ogromnu slobodu i mir.

Kada su mladenci bili u neugodnoj situaciji, Majka se zauzima za njih. Primijetila je što se događa. Primijetila je jer ljubi. Vidjela je ono što vjerojatno ostali gosti nisu vidjeli. Možemo reći kako je Marija bila jako dobar opažatelj. Imala je tu žensku intuiciju koja pogađa stvari. Primjećuje potrebu, vidi ranjeno, ljubi više i dublje. Ako je Gospodin poslušao molbu svoje Majke uslišavši zemaljsku stvar, onda ne će odbiti njezine molbe niti sada u nebeskoj slavi. Ona primjećuje i vidi sve naše životne situacije. Zna naše borbe. Razumije naše strahove i neizvjesnost koja se ponekad uvuče u naše duše. Ona zna kada nedostaje „vina“ u našim odnosima.

Kada u našim brakovima ponestane vina ljubavi i opraštanja imamo, Majku. Kada naši obiteljski odnosi postanu površni, bez okusa i mirisa, imamo Majku koja nas vodi na izvor, Isusu, da čini sve novo. Majka nam vraća pravo značenje braka i obitelji. Ako u naše brakove navali nevjera, sumnja, osjećaj malodušnosti, beznada, ako osjećamo da gubimo djecu i ne znamo kako naći pravi odnos s njima, molimo Majku dar mudrog odgoja i strpljivosti. Gospodin nam je na križu dao svoju Majku rekavši Ivanu: „Evo ti majke.“ (Iv 19,27) Ivanu je podno križa Majka darovana za sve nas. Potrebno nam je povjerovati u tu jednostavnu istinu. Da doista nismo sami! I da imamo Nebesku Majku!

Ja sam blizinu Majke duboko osjetila u Međugorju. Postalo mi je kristalno jasno da imam još jednu Majku, pored biološke majke. I da sve ono što možda nisam primila od svoje zemaljske majke imam u Blaženoj Djevici Mariji. Ona je savršenstvo majčinstva. Ta spoznaja je promijenila moju molitvu i moj duhovni hod i oslobodila me od zamjeranja i osude. Donijela mi je ogromnu slobodu i mir. Velika je stvar posveta Njenu Prečistu Srcu koja je zapravo pristajanje na Njenu školu ljubavi. Našu smo svu djecu još prije rođenja posvetili Bezgrešnom Srcu Marijinu i sada kada su već veći vidimo plodove te posvete. Osjećamo da još netko bdije nad njihovim životima i usmjerava njihove putove. Još netko daje sigurnost i smisao njihovim životima i čuva ih od izazova koje nudi svijet. To je Gospina ruka! Definitivno!

Mi smo nesavršeni roditelji i naš odgoj ima propuste i manjkavosti. Mi nosimo modele odgoja naših roditelja koji nisu uvijek najbolji i borimo se s vlastitim manama. I nama je potrebna pomoć u odgoju! Važno je toga biti svjestan! Zbog toga imamo važan zadatak svojoj djeci otkriti Majku koja savršeno odgaja i koja će im biti oslonac.

Mi smo nesavršeni roditelji i naš odgoj ima propuste i manjkavosti. Mi nosimo modele odgoja naših roditelja koji nisu uvijek najbolji i borimo se s vlastitim manama. I nama je potrebna pomoć u odgoju! Važno je toga biti svjestan! Zbog toga imamo važan zadatak svojoj djeci otkriti Majku koja savršeno odgaja i koja će im biti oslonac. Otkrivamo im Majku koja će pomoći njihov zemaljski hod prema Vječnosti! Osim Posvete Njenu Srcu imamo još jedno sredstvo za pomoć. To je krunica! Sveti Alfons Liguori dnevno je Njoj na čast molio krunicu, svake subote Njoj na čast postio, svaki sat molio anđeoski pozdrav, a glasoviti francuski liječnik i profesor medicine Recamier rekao je: *Ja molim krunicu. Ako sam zabrinut za kojega bolesnika i kad sam iscrpio sva sredstva svoga liječničkog umijeća, onda se obraćam Onome koji može sve izliječiti. A jer nemam uvijek vremena da predložim svoje molbe Bogu, molim Blaženu Djevicu kao svoju posrednicu s jednom ili dvije desetice svete krunice. Moram priznati, da sam vidio izvanrednih uspjeha.*

Krunica je moćno oružje koje imamo. Gospa nas u Međugorju neprestano podsjeća na tu čudesnu molitvu. Majčinski i strpljivo! Ona najbolje zna što nam je potrebno i što našim životima donosi zadovoljstvo i mir. Neka nam listopad, mjesec posvećen našoj nebeskoj Majci, bude poticaj na povratak Njezinu Srcu po molitvi krunice.

Saslušanje i pregled

IVICA ŠARAC

Gojko Ivanković, načelnik SUP-a (Sekretarijata unutrašnjih poslova) u Čitluku za vijest o ukazanjima Gospe u Bijakovcima saznao je 25. lipnja po povratku iz Sarajeva i navodno je u svom prvom komentaru to nazvao izmišljotinom „dječurlije“, kojoj nije potrebno davati nikakvu pozornost. No već je sutradan, 26. lipnja, kako se vijest širila i posvuda postajala glavnom temom, pozvao na poslijepodnevni sastanak komandira milicije Zdravka Bevanu i kriminalističkog inspektora SUP-a Ivana Turudića, upozorivši ih da zbog okupljanja naroda u Međugorju i Bijakovcima „neće biti šale“ te ih upoznao s pritiscima političkih šefova iz Mostara i Sarajeva, koji pitaju „što se to događa dolje u Čitluku“, a onda povišenim tonom dodao da njega zovu „iz Službe državne bezbjed-

nosti i govore (mi) da se mora nešto poduzeti kako to ne bi eskaliralo.“ Njih trojica su donijela odluku da se predvečer istoga dana mora obaviti razgovor s djecom-vidiocima, odnosno da ih njihovi roditelji (budući da se radilo o maloljetnicima) dovedu „na razgovor“, u stvari na saslušanje u čitlučku zgradu SUP-a.

Nekadašnji inspektor Turudić opisuje u svom osvrtu da su djeca negdje oko 21 sat stigla u pratnji fra Zrinka Čuvala i nekoliko odraslih osoba, tvrdeći da tada nisu privedeni u pratnji milicije. Čim su ušli, djeca su, prema Turudićevim riječima, zaredala s pitanjima (zbog čega su dovedeni, što će u miliciji, što će biti s njima, kada će biti pušteni?), dok su njih trojica, tvrdi Turudić, počeli postavljati pitanja „nasumce, kako se tko prisjetio, različitim

redoslijedom i raznovrsna sadržaja“ o imenima i dobi djece, koji razred pohađaju, koga imaju kod kuće, o tomu što su i koga su djeca vidjela, kako izgleda Gospa, hoće li je ponovno vidjeti itd. Turudić dodaje da su na njihove objekcije kako su sve izmislili i slagali, da su možda vidjeli nekoga tko čuva ovce i sl., djeca uglavnom odgovarala da je to Gospa, da su vidjeli Gospu i da je Gospa rekla da će im se ponovno ukazati. Djeca su nešto prije ponoći posla svojim kućama, a načelnik, komandir milicije i inspektor su ostali da se dogovore o daljnjim postupcima. Inspektor Turudić je kasnije napisao da su djeca na njega ostavila dojam da ne lažu, da imaju „neko priviđenje“, ali da on nije vjerovao da vide Gospu. On je, kaže, pomišljao da su mogući uzroci njihovih „priviđenja“ velike vrućine, pubertetska dob ili da su posrijedi „halucinantne vizije“ kao posljedica uporabe sintetičkih droga. U razgovoru s načelnikom, koji je podsjetio da moraju poslati izvješće o poduzetim mjerama RSUP-u (Republičkom sekretarijatu unutrašnjih poslova) u Sarajevu, inspektor Turudić se, kaže, dosjetio da bi bilo dobro „u dogovoru s roditeljima, uputiti djecu na liječnički pregled“. Na kraju njihova sastanka,

koji je potrajao do dva sata poslije ponoći, načelnik je obvezao komandira milicije da ujutro, u subotu 27. lipnja organizira dovođenje djece na liječnički pregled u čitlučki Dom zdravlja, a da potom zajedno s inspektorom naprave izvješće za sarajevski RSUP, premda, kako ističe Turudić, događaj nije imao „obilježje kriminalnog djela.“ Zanimljivo je da u svojim naknadno zabilježenim sjećanjima vidioci (Mirjana i Vicka) nisu spominjali to prvo saslušanje u večernjim satima 26. lipnja u čitlučkom SUP-u, kojemu inspektor Turudić u naknadno objavljenim „isповјestima“ posvjećuje prilično veliku pozornost, s naglaskom na tomu da se prema djeci tijekom saslušanja postupalo korektno. Vidjelica Mirjana pak opisuje jedan drugi dolazak milicije, onaj u poslijepodnevnom satima sljedećega dana, 27. lipnja, i to u kuću Marije vidjelice, gdje su se njih šestero našli „prije ukazanja“. Uto je, opisuje Mirjana taj trenutak, banuo jedan milicioner i naredio im da uđu u auto te ih odveo u čitlučki SUP na saslušanje, čiji tijek Mirjana ovako sažima: „Milicajci su nas ispitivali optužujući nas da lažemo. Kada smo i dalje inzistirali na tome kako govorimo istinu, počeli su na nas vikati i psovati. To je bio prvi put da sam čula takav vulgaran jezik. Naravno, bili smo uplašeni, ali naša ustrajnost ih je počela zbunjivati i smekšavati. Možda su nam neki od njih čak i povjerovali, ali to nikada nisu smjeli pokazati.“ Mirjana pokazuje razumijevanje i za njihovu poziciju, jer joj je bilo poznato da su u vrijeme jugoslavensko-komunističkoga režima, „mnogi milicajci potajno krstili svoju djecu“ i da su se „vjenčavali (se) u crkvama pod okriljem noći“, te da su „dok su radili svoj posao, morali slijediti naredbe.“ U tom kontekstu i gosp. Ivan Turudić ističe da bi danas trebalo imati nešto više razumijevanja za njihovu ulogu u ondašnjim vremenima, kada su kao izvršitelji naredbi koje su dolazile s viših instanci vlasti bili izrazito negativno percipirani u očima domaćega svijeta zbog toga što su u lokalnoj sredini predstavljali produženu ruku režima, a s vrha su bili izloženi strahovitim pritiscima da moraju spriječiti okupljanje naroda u Bijakovcima i Međugorju. Zbog neslalaženja u takvoj situaciji

Foto: Arhiv ICMM

Ivan Turudić ističe da bi danas trebalo imati nešto više razumijevanja za njihovu ulogu u ondašnjim vremenima, kada su kao izvršitelji naredbi koje su dolazile s viših instanci vlasti bili izrazito negativno percipirani u očima domaćega svijeta zbog toga što su u lokalnoj sredini predstavljali produženu ruku režima, a s vrha su bili izloženi strahovitim pritiscima da moraju spriječiti okupljanje naroda u Bijakovcima i Međugorju.

uskoro je došlo do smjene na poziciji načelnika SUP-a: umjesto Gojka Ivankovića imenovan je Milenko Bevan. Turudić dodaje da je upravo on bio taj koji je kao nekadašnji nastavnik (fizike i matematike) i pedagog u školi predložio da bi u neobičnoj, zapravo izvanrednoj situaciji u kojoj su se našla djeca školskoga uzrasta, trebalo djecu uputiti na liječnički pregled.

Nakon (ponovnog) saslušanja u SUP-u odveli su ih toga poslijepodneva u Dom zdravlja u Čitluku, gdje ih je primio liječnik opće prakse dr. Ante Vujević. Vidjelac Ivan je šturo opisao taj susret s liječnikom: „Kad smo došli u ambulantu u Čitluk, pitaju liječnici tko će prvi ući unutra, pa sam rekao da ću ja. Primio me dr. Vujević i kad sam s njim završio, izašao sam na hodnik, ali nikoga nije bilo.“ Sto se u međuvremenu dogodilo s ostalima? Dok je Ivan ostao na podužem razgovoru u ordinaciji, ostala djeca su nervozno sjedila u čekaonici, jer su se pribijavali da ne će na vrijeme stići na Podbrdo. U razgovoru s fra Jankom, Vicka se prisjeća da je Ivan

ušao oko 16 sati i „ko kad je dobar i plašiv, pustio se da ga doktor nešto ispituje više od jednoga sata“, na što je ona samoinicijativno ušla i upitala „Je li to gotovo?“ Na upit fra Janka Bubala, jesu li stvarno bili na nekom pregledu i kako je to izgledalo, Vicka je duhovito odgovorila: „E, moj pratre! I jesmo i nismo. Ja mislim da su oni znali da smo mi zdraviji od nji, ali su nas ipak k'o pregledavali... Ma, kakav pregled! Ja sam mu rekla (doktoru, nap. I.Š.): Kad ja budem za pregled, ja ću sama doći. Nego, je li ovo gotovo? ... On se smijao. Onda mi je rekao: Deder, opruži ruke. Ja sam pružila ruke i rekla mu: Evo, dvi ruke i na njima deset prstiju. Ako ne vjeruješ, broji! I, odmah sam iza toga sama izašla.“

Vidjelica Mirjana opisuje da je i ona ušla na vlastitu ruku u trenutku kada je liječnik nakon Vicke pozvao Ivanku, negdje oko 17.45. Mirjana je opisala taj svoj razgovor s liječnikom i prema njezinoj verziji razgovor nije bio ugodan: „Liječnik me je prijeteci pogledao. Tko je tebe pozvao? – rekao je. – Žuri nam se – rekla sam. – Moramo se vratiti. – Ne. Svi morate ostati ovdje! Zapalio je cigaretu te ponudio i meni da zapalim. – Ne – rekla sam. – Kako se ti zoveš? – upitao je. Mirjana. – Odakle si ti, Mirjana? – Iz Sarajeva. – Ah, iz Sarajeva – rekao je. – Dakle, ti si ta. Ispruži ruke. Provjeravao je hoće li mi se ruke zatresti, ali su one stajale mirno. – Mi se stvarno trebamo vratiti – rekla sam. U tome je trenutku zazvonio telefon. Osjetila se hitnost u njegovu glasu nakon što je odgovorio na poziv. Zatim nam je prišao i kazao: – Sada će vas odvesti na pregled kod psihijatra u Mostar. – Ne... – rekla sam. – Ne? – kazao je on. – Možda vi mislite kako smo mi svi ludi! Što još hoćete od nas? Otvorila sam vrata. – Zbogom. Mi moramo ići!“ Negdje oko 18 sati toga 27. lipnja djeca su uzela taksi i posla da što prije stignu na ukazanje, izuzev Ivana kojega je nešto kasnije doma odvezao stric.

Prema verziji D. Pavičića, dr. Vujević „tijekom ispitivanja nije našao ništa loše“, tek je zabilježio da nije u njegovoj ingerenciji davati konačnu procjenu“, a poslije je, kako navodi Pavičić, „odbio biti uključen u daljnja ispitivanja vidjelaca, zbog velike simpatije javnosti prema djeci“. A djeca će uskoro biti izložena daleko traumatičnijem pregledu u Mostaru.

„MILICAJCI SU NAS ISPITIVALI OPTUŽUJUĆI NAS DA LAŽEMO. KADA SMO I DALJE INZISTIRALI NA TOME KAKO GOVORIMO ISTINU, POČELI SU NA NAS VIKATI I PSOVATI. TO JE BILO PRVI PUT DA SAM ČULA TAKAV VULGARAN JEZIK. NARAVNO, BILI SMO UPLAŠENI, ALI NAŠA USTRAJNOST IH JE POČELA ZBUNJIVATI I SMEKŠAVATI. MOŽDA SU NAM NEKI OD NJIH ČAK I POVJEROVALI, ALI TO NIKADA NISU SMJELI POKAZATI.“

Foto: Arhiv ICMM

PAULA TOMIĆ

ČOVJEK JE STVOREN KAO NEPOTPUNO BIĆE. Zato je nemirno njegovo srce sve dok ne pronađe mir u krilu svoga Stvoritelja. Nažalost, današnji čovjek zaboravio je tu istinu koju najbolje izražavaju riječi psalma: „Samo je u Bogu mir dušo moja, samo je u njemu spasenje!“ (Ps 62, 2)

GOSPA NAS ŽELI VRATITI BOGU

Trećega dana ukazanja 26. lipnja 1981. Gospa je upravo tu istinu navela kao glavni razlog svog dolaska na ovu krševitu zemlju: „Dragi moji anđeli, došla sam vam reći da Bog postoji, da se čovječanstvo udaljilo od Boga, uspavalo se. Čovječanstvo se mora vratiti Bogu. Mora se obratiti.“

Gospa nam svih ovih godina govori kako moramo staviti Boga na prvo mjesto u životu i kako će se tek onda posložiti i sve ostale vrijednosti. Samo red donosi mir.

Na žalost, vladar svijeta je gospodar kaosa. Od početaka se trudi pobrkati vrijednosti, učiniti da ljudi zaborave odakle dolaze i kamo idu, da istina o Bogu ostane neka legenda, zaboravljena priča, isprazni mit. I u tome polako uspijeva, jer crkve su ostale prazne, posvećenih poziva sve je manje, osjećaj za sakramentalni život se ugasio, misterij Boga ostaje razgolićen razumom. Krajnji rezultat svega toga je čovjek koji se izgubio, unatoč tome što se već stoljećima traži njegova definicija.

BEZ BOGA JE NEMOGUĆE DEFINIRATI ČOVJEKA

Do početka 20. stoljeća, čovjek je u filozofiji bio definiran kao razumno biće. U 20. stoljeću ta definicija pokazala se kao nepotpuna, pa se pojavljuju nove definicije čovjeka: čovjek je ekonomsko biće (Marx), spolno biće (Freud), egzistencijalno biće (Heidegger), problematično biće (Marcel), zabavno biće (Fink), povijesno biće (Gadamer), biće radnik, dijalogalno biće (Buber), utopističko biće (Bloch), religiozno biće (Tilich), mitologizirano biće

ČOVJEK JE BOGOTRAŽITELJ U DUBINI VLASTITOG SRCA

Foto: Archiv ICMM

(Tiliade), slobodno biće (Sartre)... Sve ove definicije o čovjeku kažu tek ponešto, ali nikako ne sve. Tako otkrivaju da je čovjek zaista velika tajna. Tajna koja se može otkriti jedino ako se ne promatra sama u sebi nego u kontekstu cijeloga stvaranja, u povijesnoj zbilji, u sveukupnom svemiru.

„Biblija nam u tome pokazuje put. Pojavu čovjeka na zemlji povezuje uvijek s Bogom. U najstarijem izvještaju o stvaranju (jahvistička predaja, 10. stoljeće pr. Krista) jasno se kaže: čovjek je napravljen „od praha zemaljskog“ (*afr min-haadamah*) i Jahve udahnuje „dah života“ (*mišnat hajiim*) i tako postaje „živa duša“ (*nefeš hajiim*). „Dah života“ označuje životnu snagu kao i *ruah*-duh, nosioca višeg života: osjećajnog, razumskog, voljnog, religioznog. Sjedinjenjem tijela i duha postaje *nefeš* – živa duša, osoba, sjedište svih moći i sposobnosti. (Post 2, 7)

Prema svećeničkoj predaji (zapisana u 6. st. prije Krista) izvještaj stvaranja, čovjekova ovisnost o Bogu još je jače označena: „na svoju sliku stvori Bog čovjeka“ (Post 1, 27). Slika-*celem* označuje usku i prisnu povezanost s Bogom. Čovjek je Božja prisutnost u stvorenom svijetu. To će sveti pisac još jasnije izreći: „Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite.“ Čovjek je pridružen Bogu u djelu stvaranja, postaje gospodar nad stvorenom prirodom, mali bog na zemlji. (...)

Još time nismo sve iscrpili. Čovjek je stvoren na „sliku Božju“. Novi zavjet nam otkriva da je samo Isus Krist, „trajni lik Božji“ (Fil 2,6), „slika Boga nevidljivoga, prvorođenac prije svakog stvorenja“ (Kol 1,15). Krist je stvarnost što u punini

ostvaruje Čovjeka. Čovjek je čovjek, ako je Krist. „Čovjek je biće stvoreno od Boga da postane osoba u Kristu“, veli sv. Grgur Nicejski.

Sada bolje shvaćamo zahtjevnost evanđelja i apostola Pavla da se moramo suobličiti Kristu, živjeti u Kristu, rasti u Kristu. Kristovo poslanje i njegova proslava, njegovo djelovanje u Crkvi preko vlastitih službenika, ide samo za tim da „opremi svete za djela služenja, dok svi ne prispijemo do jedinstva mjere uzrasta punine Kristove“ (Ef 4,13), da svaki čovjek dođe do savršenstva u Kristu (Kol 1,28), da Krist u nama živi (Gal 2,20). Sav Pavlov napor i trud usmjereni su samo na ovo: „dok se Krist ne oblikuje u vama.“ (Gal 4,19) (usp. C. Tomić, Što je čovjek? Veritas 1½005.)

ČOVJEK KAO BOGOTRAŽITELJ

U svojoj zadnjoj poruci Gospa definira čovjeka u svjetlu ove biblijske istine koja kaže kako čovjek postane čovjek tek onda kad se Krist oblikuje u njemu. Zato Ona definira čovjeka kao „BOGOTRAŽITELJA“ (usp. „Molite se da bi vas Duh Sveti prosvijetlio da budete radosni bogotražitelji i svjedoci ljubavi bez granica.“ 25. 9. 2022.)

Time nam ponovno potvrđuje kako je smisao čovjekova života potraga, traženje Boga. Samo će pronalazak Boga donijeti srcu radost. (usp. „Budite radosni u Bogu.“ 25. 9. 2022.)

Današnji čovjek jest u potrazi. Svi nešto traže. Neki traže pažnju, „likeove“, slavu, moć, bračnog partnera, kuću iz snova, osvojeni milijuni, egzotično putovanje... Drugi traže sigurnost, mir, pravdu, zakon, obitelj, hranu, posao... I oni koji vjeruju u Boga kažu da ga traže. Sve

Gospa nas uči kleknuti u tišini kako bi čuli što nam Bog ima za reći. Kad čujemo Božji glas, znati ćemo u kom pravcu treba ići kako bismo ga našli. Boga možemo čuti i osjetiti tek u tišini srca. I zato nam to srce Gospa ovdje u Međugorju preko sakramenata želi isprazniti i izliječiti. Želi nam pomoći da nađemo Boga i da ga primimo u naše srce. Takvo srce će znati činiti dobro sebi i blišnjima.

bučnije i sve glasnije. Nekada se Bog očitovao u velikim teofanijama razornih moći. Sve dok Ga prorok Ilija nije prepoznao tek u šapatu laganog i blagog lahora. (usp. 1Kr 19, 11-13a)

Kao što o svemu puno priča, današnji čovjek želi pričati i o Bogu: o njemu se pišu knjige, organiziraju seminari... ali koliko je ljudi zaista susrelo živoga Boga, koliko ih je doista prosvijetljeno Njegovim Duhom?

TIŠINA KAO PREDUVJET BOGOTRAŽENJU

Gospa nam ovdje u Međugorju želi pomoći pronaći Boga. Bogotražnje kao i svako traženje ne podnosi buku, ne podnosi puno priče i nered. Svaka potraga se odvija u tišini, u osluškivanju, u koncentraciji praćenja tragova, znakova...

Mogli bi reći da baš zato Gospa u svojoj školi ljubavi i života razvija "Teologiju tišine" - duhovnost kontemplacije s ne puno riječi. Gospa nas uči zašutjeti. Jer tek onda kad razum zašuti može se otvoriti srce i čovjeku se mogu objaviti otajstva kraljevstva.

Gospa nas uči kleknuti u tišini kako bi čuli što nam Bog ima za reći. Kad čujemo Božji glas, znat ćemo u kojem pravcu treba ići kako bismo ga našli. Boga možemo čuti i osjetiti tek u tišini srca. I zato nam to srce Gospa ovdje u Međugorju preko sakramenata želi isprazniti i izliječiti. Želi nam pomoći da nađemo Boga i da ga primimo u naše srce. Takvo srce će znati činiti dobro sebi i blišnjima. (usp. „Činite dobro bližnjemu da bi vam bilo dobro na zemlji...“ 25. 9. 2022.) i takvo će srce oko sebe stvarati mir (usp. „...molite se za mir koji je ugrožen jer Sotona želi rat i nemir.“ 25. 9. 2022.)

A da je to uistinu tako znali su već i pustinjaški oci jer jedna stara priča o njima kaže: Jednom je sveti starac upitan: „Kako možeš prepoznati da je netko dobra osoba?“ Starac je odgovorio: „Nije u onome što on govori ili onome kakvim se čini, već u ozračju koje se stvara u njegovoj prisutnosti. Ono je dokaz. Jer nitko ne može stvoriti ozračje koje ne pripada njegovom duhu.“

Budimo dakle bogotražitelji i stvarajmo ozračje tišine i mira u našim dušama. Onda će takvo postati i ozračje svijeta oko nas!

Ogovaranje

Jeste li ikada sebe „uhvatili“ da ogovarate druge? Ja jesam. Nedavno. Shvatio sam da sam u zadnje vrijeme često ogovarao druge, da sam pričao o drugima, da sam pričao negativno o drugima.

Gospa nas uči: „Draga djeco! Danas vas molim da prestanete s ogovaranjem i da molite za jedinstvo župe.“ (12. 4. 1984.) I na drugom mjestu: „Dođite i molite! Nemojte gledati druge ni ogovarati ih, nego neka vaš život bude svjedočenje na putu svetosti.“ (25. 4. 1988.)

Nisam bio ni svjestan koliko je zlo – ogovaranje! I kakve zle posljedice može

imati. Može lako prijeći u klevetu, u neistinu, u laž o drugima. I tu laž mogu proizvesti ja ili biti onaj koji sam je čuo od drugih i prenosim je drugima. I tako mogu ne samo ocrniti drugoga nego ga „ubiti“. Jer kleveta može „ubiti“ čovjeka.

Kakvo je zlo ogovaranje! I kako truje čovjeka. Ni svjesni nismo u što se upetljamo. Tu je klica zla. Tu počinje. Najprije u srcu u kojem negativno mislim o drugima, a onda preko riječi.

Kakvo smeće i prljavštinu izbacujem iz sebe, zagađujem i trujem duše drugih ljudi kojima govorim loše o drugima!

Kako se zaraza širi preko mene!

Kad ogovaram druge, ja mislim da sam bolji od drugih. Ni svjestan nisam kako veliko mišljenje imam o sebi, a kako loše o drugima. I kako druge smatram manje vrijednima pa čak bezvrijednima i lošim ljudima.

Kakvu moć ima riječ! I kakvu odgovornost imamo spram riječi!

Nema druge opcije za promjenu na bolje svijeta oko nas nego prestati s ogovaranjem! Odmah!

Fr. John Egan: Međugorje je zauvijek promijenilo moj život

U Međugorju su od 13. do 20. rujna boravili hodočasnici iz Engleske i Irske. S njima je kao duhovna pratnja došao svećenik fr. John Egan. Kako nam je kazao, fr. John dolazi u Međugorje još od 1995. godine i još se dobro sjeća prvog susreta s Međugorjem. Hodočašće je organizirao Liam Driver iz Engleske, a mnogi hodočasnici iz ove skupine došli su prvi put u Međugorje. Susreli smo

ih na Brdu ukazanja. Nakon što su završili s osobnom molitvom kod Gospina kipa, podijelili su s nama svoje dojmove.

„Iako sam u Međugorju bio više puta, svaki put je osjećaj kao da sam ovdje prvi put. Vjerujem da Gospa ovdje uvijek djeluje i samo je važno otvoriti naša srca i pustiti da iz nas izađu tjeskobe, suze i boli i pustiti da Bog djeluje u nama. Meni je uvijek

velika radost kada ljudi dođu prvi put u Međugorje, zato jer se tako rado sjećam svog prvog susreta s Međugorjem. Ja zapravo nisam ni znao da se Gospa ovdje ukazuje. Došao sam kao dvadesetogodišnjak s djevojkom, iskreno, da me sunce malo ugrije i kako bih dobio malo boje. Sjedio sam po kafićima, pio i osuđivao druge misleći kako su svi koji su ovdje došli ljudi“, kazao je fr. John Egan, a zatim nastavio o trenucima koji su mu zauvijek promijenili život. „Ja koji sam bio klasičan narcis, okrenut i fokusiran samo na sebe, pravi sam primjer koliko je Bog milosrdan i kako Gospa ovdje djeluje. Moj proces obraćenja započeo je jedne večeri na Brdu ukazanja. Iz čiste radoznalosti tog sam puta krenuo s jednom grupom iz Engleske i tu sam primijetio jednu djevojku kako klečeći na oštrom kamenju, moli. Upitao sam voditeljicu grupe o čemu se radi, a ona mi je odgovorila da je to vidjelica Vicka i da upravo traje Gospino ukazanje.

U tim se trenucima u meni počela odvijati prava emocionalna drama. Naime, netom prije preminuo je moj mladi brat, a ja sam iz nekog razloga osjećao veliku krivnju zbog toga.

Najedanput sam osjetio duboku nutarnju toplinu i bio sam siguran da je u tim trenutcima Gospa bila blizu. Osjetio sam takvu snažnu promjenu da sam bio siguran da je Bog živ i da je tu. Sjećam se kako sam nakon tog ukazanja trčao da se spustim s Brda. Gorio sam od želje da što prije nazovem majku i da joj kažem da je i moj brat u nebu.

Tih deset minuta su bile i moja katarza i moje ispunjenje i nadam se i molim za to kako će i hodočasnici iz moje grupe dobiti i iskoristiti svojih deset minuta jer sam uvjeren da je Gospa ovdje prisutna i živa.

Dolazak u Međugorje mijenja živote i ljude približava Bogu

Molitve i pjesme hodočasnika ovih se dana mogu čuti u svakom kutku međugorske župe. Osobito je uvijek živo na Brdu ukazanja gdje smo susreli hodočasnike iz Sjedinjenih Američkih Država. U skupini je bilo 16 hodočasnika. Po silasku s Brda ukazanja neki od njih su podijelili s nama svoje dojmove.

„Ovo mi je četvrti put da sam došla u Međugorje, ali ovo hodočašće mi je na poseban način blagoslovljeno jer sam pvela i svoga sina koji je krenuo u sjemenište i kojemu je ovo prvi dolazak ovdje, te samo jako radosna zbog toga. Svaki dolazak u Međugorje je za mene kao povratak kući. Gospa mi je u životu sve. Ona je naša Majka. Dolazim k njoj sa svim svojim potrebama i znam da je uvijek tu i da mi pomaže svakoga dana kako bih i sama bila dobra majka prema svojoj djeci. Vjerujem da će moj sin koji je krenuo u sjemenište jednoga dana biti Marijin svećenik. Međugorje je nada za svijet, jer

Majka nas ovdje zove na mir, mir u našim srcima, mir u obiteljima, mir u cijelom svijetu“, kazala nam je sa suzama radosnicama u očima Lois Kahle.

„U Međugorje dolazim od 1995. godine, a ovo mi je već 32. put da sam ovdje. Ovdje dolazim po mir. Ono što nam Gospa donosi ovdje to nam otvara srca i to ponesem kući gdje potičem ljude da se vrate Crkvi. Međugorje za svijet znači mir, obitelj, prijateljstvo, ljubaznost. Još uvijek sam u kontaktu s ljudima koje sam ovdje upoznao prije više od 25 godina. Bio sam u cijelom svijetu, ali ovo je jedino mjesto gdje se to događa. Želio bih da svaki čovjek dođe u Međugorje, to će im promijeniti živote i dovesti ih bliže Bogu. Učinit će im obiteljski život boljim. Mir, mir, mir. To je prva poruka koju je Gospa dala ovdje. Mir vama“, kazao je Joseph Keller iz Ohioa.

„Međugorje je započelo u mom životu 1995. godine. Čuda su se doga-

đala. Toliko puno lijepih stvari mi se ovdje dogodilo. Kada sam se vratio iz Međugorja, a inače nisam neka osoba koja puno priča ili čita, tada sam postao čitač u crkvi, pokrenuo sam molitvenu skupinu koja moli kronicu u crkvi i još mnogo toga... Ovo je mjesto gdje ljudi dođu i pronađu put do Gospodina. U Međugorju sam bio više od 20 puta, točnije ovo mi je 22. hodočašće. Gospa mi znači sve. Ona je Majka. Ona je uvijek tu. Međugorje je put do mira, da preko Gospe idemo do Isusa. Ona nas vodi cijelo vrijeme. Gospa nas ne poziva sebi, nego nas poziva da idemo njenom Sinu“, rekao je Richard.

Međugorje je poziv svijetu na mir!

Sredina je mjeseca rujna, a u Međugorju su i dalje brojni hodočasnici iz cijeloga svijeta: iz Njemačke, Austrije, SAD-a, Irske, Engleske, Poljske, Češke, Francuske, Belgije, Slovačke, Rumunjske, Ukrajine, Italije, Španjolske, Kanade, Portorika, Meksika, Nikaragve, Kube, Čilea, te iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Šetajući pored kipa Uskrsloga Isusa susreli smo hodočasnike iz Latinske Amerike, fr. Juana Mariu de la Cruzu iz Portorika, te Albu i Giovannia koji su podrijetlom iz Kolumbije, a koji trenutno žive u Španjolskoj. Svih troje prvi put su u Međugorju te su s nama podijelili svoje dojmove.

„Prvi put sam došao u Međugorje. Ovdje sam zbog Djevice Marije, ona je promijenila moj život, darovala mi je duhovni poziv. Prije dvije godine Marija je ušla u moj život! Za Međugorje sam prvi put saznao gledajući film „Marijina zemlja“ i moja prva reakcija je bila „O, moj Bože!“. Bilo je to ludo za mene jer taj film sam pogledao u vrijeme kada je promjena života za mene bila strana riječ. Poželio sam doći u Međugorje, ali nisam došao već sam krenuo u redovničku zajednicu. Danas sam ovdje i želio bih reći da je Međugorje jedno prelijepo mjesto u kojem sam pronašao nadu i vjerujem da će mi Gospa pomoći“, kazao je fr. Juan Maria de la Cruz

Holydate hodočašće održano u Međugorju

U Međugorju je od 23. do 25. rujna održano drugo Holydate hodočašće u Međugorje. Holydate je facebook grupa s 4.000 članova, a uskoro će biti i mobilna aplikacija za druženje i upoznavanje katolika svih dobnih skupina koji žele susresti budućeg bračnog druga sličnih životnih svjetonazora s kojim će zasnovati obitelj i živjeti u skladu s naukom Katoličke Crkve.

Organizatori hodočašća su Ivana i Kristijan Matković, mladi bračni par koji se upoznao upravo na jednom od hodočašća Holydatea. Na hodočašće u Međugorje stiglo je 65 osoba pod duhovnom pratnjom p. Ivana Dominika Iličića.

Tijekom hodočašća sudjelovali su na večernjem molitvenom programu u crkvi sv. Jakova u Međugorju, molili na Brdu ukazanja i na Križevcu, te pristupili sakramentu ispovijedi. Posljednjega dana hodočašća, u nedjelju 25. rujna u 10 sati, slavili su svetu misu u crkvi Milosrdnog Isusa u Šurmancima, filijalnoj crkvi župe Međugorje. Prije početka svete mise, Ljubo Jovanović, sakristan crkve Milosrdnog Isusa u Šurmancima, hodočasnicima je govorio o povijesti same crkve, kao i o značenju slike Milosrdnog Isusa koja je u crkvi, a govorio je i o relikvijama sv. Faustine Kowalske i sv. Ivana Pavla II. koje se nalaze u crkvi. Nakon svete mise razgovarali smo s organizatorima i sudionicima ovoga hodočašća, koji su s nama podijelili svoje dojmove.

„Ovdje smo na hodočašću u Međugorju drugi put. Bili smo na Križevcu i na programu u crkvi, imali smo druženje i molitvu, a evo posjetili smo i Šurmance gdje smo imali

svetu misu. Ovaj put nas je 65 u skupini. U Međugorju smo prvi put bili za blagdan sv. Josipa kada je bilo 140 sudionika. Vide se plodovi i ima već nekoliko zaruka, recimo ja sam se sa svojim suprugom također upozнала na jednom Holydateu, u Međugorju smo se i zaručili na sv. Josipa i sada smo mjesec dana u braku“, kazala nam je Ivana Matković, organizatorica Holydate hodočašća.

„Ovo mi je prvi put da sam s Holydateom u Međugorju. Bio sam u Međugorju par puta, ali ovo je prvi put da sam došao ovako za vikend. Iskreno, nisam došao na Holydate u Međugorje s nekim velikim očekivanjima, nisam nikog poznao, nego došao sam baš da me Bog iznenadi i mogu reći da mi je ovih par dana bilo stvarno predivno, upoznao sam puno dobrih ljudi“, kazao nam je Juraj Repinac, jedan od sudionika hodočašća, a svoje dojmove kazala nam je Iva Zubović, još jedna od sudionica hodočašća.

„Ja sam već drugi put na ovom Holydate hodočašću upravo zato što mi je prošli put bilo predivno i plodonosno te milosno pa sam se vratila ponovno. Ovo je svaka prilika za upoznati ljude s kojima živiš vjeru i slične svjetonazore. Međutim, isto tako je prilika za osobno produbljenje vjere i posjeta svetištu i svetim mjestima. Nisam prvi put u Međugorju, ovo mi je peto ili šesto hodočašće, a inače sam iz Rijeke i svakako gledam barem jednom godišnje doći ovdje jer prvenstveno želim dobiti snagu za nošenje svog životnog križa. Naš put je križ koji nas vodi do uskrsnuća, jer bez križa nema radosti“, kazala nam je Iva.

Ivanin suprug Kristijan Matković kazao nam je da je on jedan od onih koji je svoju suprugu upoznao na Holydateu.

„Međugorje je za nas posebno važno zato što sam je tu, prema Božjim poticajima, odlučio zaručiti. Tako da volimo ovdje doći, pomoliti se za naš brak, stati pred Boga, sagledati neke stvari u našoj vezi i braku koje želimo popraviti. Najbitnije od svega zahvaliti za ono dobro što je u našem braku“, kazao je Kristijan.

Događajnicu priredili Velimir Begić i Mateo Ivanković

Statistike za rujan 2022.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 200 000
Broj svećenika koncelebriranih: 4738 (157 dnevno)

Molitva krunice Božjeg milosrđa održana u Čitluku

Međunarodna molitvena inicijativa „Iskra Milosrđa“ – molitva krunice Božjeg milosrđa na ulicama, trgovima i raskrižjima gradova svijeta, održala se i ove godine 28. rujna u 15 sati. Nakane ovogodišnje Iskre Milosrđa bile su: za Svetu Crkvu i Svetog Oca, za svećenstvo i nova zvanja, za obraćenje grešnika i za umiruće, za zaštitu od svih zala i nevolja, za mir u Ukrajini i širom svijeta, za blagoslovljen 9. Nacionalni susret štovatelja Božjega milosrđa (22. listopada 2022.), što skoriju kanonizaciju bl. Alojzija Stepinca te u znak zahvalnosti za 10. obljetnicu djelovanja Koordinacije štovatelja Božjega milosrđa i 20. obljetnicu posvete svijeta Božjemu milosrđu koju je učinio papa Ivan Pavao II. (17. kolovoza 2002.).

Inicijativa se održala pod pokroviteljstvom nadbiskupa Grzegorza Rysa, metropolita Łódźa. Iskra Milosrđa održala se ove godine također i u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini te u Crnoj Gori. U Bosni i Hercegovini održala se u Banjalučkoj biskupiji u Prijedoru, te u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji u Čitluku, Posušju i Širokom Brijegu.

Tako se 28. rujna u Čitluku, na Trgu žrtava Domovinskog rata okupilo više stotina vjernika iz Čitluka, Međugorja i iz okolnih mjesta u Brotnju. Molitvu krunice Božjega milosrđa predmolio je fra Miro Šego, župnik župe Krista Kralja u Čitluku i vikar Hercegovačke franjevačke provincije.

„Danas se na Trgu žrtava Domovinskog rata u okviru inicijative Iskra Milosrđa održala molitva krunice Božjeg milosrđa. Okupio se jako lijep broj vjernika što mi je vrlo drago i zahvalan sam Bogu za sve ove vjernike iz Brotnja koji su danas došli i bili dionici ovoga našega zajedništva i naše molitve. Osobno se trudim koliko god mogu svakodnevno moliti krunicu, ali bude nažalost nekada dana kada i preskočim, ali evo trudim se i mislim da je jako važna i

da je potrebna i mislim da je njezina uloga u našem životu od velike važnosti“, kazao je fra Miro Šego, a svoje dojmove podijelio je s nama i Josip Primorac, član OFS Čitluk.

„Ova inicijativa je krenula prije par godina, koju je pokrenula jedna naša sestra Ivana, te se nakon toga uključila i Udruga Zavjet Gospi i Bogu hvala svake godine je sve više ljudi u centru Čitluka koji mole ovu krunicu, te vjerujem da će biti tako i ubuduće. Što se tiče ove molitve u mom osobnom životu, molim je svakodnevno, a pratim i jednu stranicu od sv. Faustini gdje sam pročitao kako bi mi trebali na mobitelu namjestiti alarm u 15 sati kako bi se sjetili molitve. To i ja činim, te čim bude 15 sati molim krunicu, a ako ne mogu tada, onda barem kažem „Isuse, uzdam se u tebe“, ali pokušavam izmoliti svakoga dana“, kazao je Josip.

Tea Sušac iz Čitluka je također bila na ovom molitvenom zajedništvu.

„Ove godine sam došla sa svojim malim djetetom. Krunicu Božjeg milosrđa molimo svaki dan, molimo s našim djetetom. Isto tako ovdje u Čitluku kod ove slike Milosrdnog Isusa možemo stati i pomoliti se i od malih dana djecu učiti da idu tim putem. Još bih posvjedočila kako moje dijete uvijek spava do 15:15h ili 15:30h, ona se danas probudila u 14:30h i prva riječ iza buđenja bila joj je „Isus“. To je bio znak da je ona osjetila u srcu da se nešto događa i to mi je baš nešto veliko i prekrasno i Bogu hvala da smo došli ovdje, okupili se i molili“, kazala nam je Tea, a na molitvi krunice Božjeg milosrđa bila je i Milka Rotim iz Čitluka, koja je kazala kako moli svaki dan te da joj je ovaj današnji susret bio prekrasan.

Obitelj Barković iz Karlovca: Došli smo zahvaliti za sve primljene milosti

Krajem mjeseca rujna, mjeseca kada počinju školske obaveze i aktivnosti, nije se smanjio broj hodočasnika u Međugorju. Posebno je bilo lijepo vidjeti veliki broj mladih obitelji – očeva i majki kako sa svojom djecom dolaze u Međugorje zahvaliti Isusu i Mariji za brojne primljene milosti u njihovim životima. Kod Gospina kipa na Brdu ukazanja susreli smo mladu i radosnu obitelj Barković iz Draganića kod Karlovca: majku Martinu, oca Jasminka, te njihovo troje djece, a to su Tena, Bruna i Roko Juraj. Iako ponizni i skromni na riječima, ipak su s nama podijelili nekoliko dojмова nakon što su završili obiteljsku molitvu kod Gospina kipa. „Došla sam zahvaliti Gospi. Prvi put sam bila prije

deset godina, a zadnji put prije devet godina kada sam bila trudna pet mjeseci. Tada smo bili i na Brdu ukazanja i na Križevcu. U međuvremenu sam rodila troje zdrave i žive djece. Došla sam se zahvaliti Gospi na svemu. Gospa u mom životu i u našoj obitelji puno znači. Molimo joj se često i zahvaljujemo“, kazala je kratko Martina radujući se što je nakon devet godina opet došla Kraljici Mira.

„Ovoga puta smo došli samo zbog zahvale. U Međugorju sam bio četiri puta, zadnji put je to bilo 2016. godine. Ovdje sam osjetio mir i spokoj, ali sam također dobio i neke odgovore kada mi je bilo najteže. Sada dolazimo kao obitelj, dolazimo sa svoje troje djece koje nismo imali kada sam prvi put bio u Međugorju. Tada smo dolazili sa mlobama i evo tu su djeca kao znak, Bogu hvala, da su se sve moje molbe ispunile. Gospa i meni i našoj obitelji puno znači. Svaku večer se pomolimo Gospi i Isusu, a i djecu učimo tome i to nam znači puno. To nam je kao nada. Molitva nam pomaže u svakodnevnom življenju. Sve što sam tražio – dobio sam. Sada samo zahvaljujem! Živimo

normalnim životom, a molitva je tu uvijek prisutna“, kazao nam je Jasminko koji se, poput mnogih očeva ovoga dana, popeo bos na Brdo ukazanja kako bi zahvalio za sve primljene milosti koje su dobili po zagovoru Kraljice Mira.

35 svećenika iz Latinske Amerike na hodočašću u Međugorju

Na svetkovinu Uzvišenja svetog Križa u Međugorje je hodočastilo 35 svećenika iz Latinske Amerike, odnosno iz Meksika, Nikaragve, Portorika i Kolumbije. Oni će u Međugorju boraviti do utorka, a potom će u Franjevačkom samostanu na Badiji imati duhovnu obnovu. „Od svećenika uvijek zahtijevamo puno, ali nikada ne mislimo da i oni trebaju vremena za sebe. Trebaju doći kao hodočasnici, a ne kao pastoralna pratnja skupini hodočasnika, a također imati vremena živjeti hodočašće kao ljudi, kao svećenici te imati svoj osobni susret s Kristom i Djevicom“, kazali su organizatori ovoga hodočašća. „Prenesimo ovu kronicu Gospodinu da pronađe načine za širenje Gospinih poruka u Latinskoj Americi. Svećenici su poput baklji, moraju paliti oganj Duha Svetoga gdje god idu, ali sve moraju činiti s velikom poniznošću. Recimo ponovno Gospodinu da se želimo vratiti svojoj prvoj ljubavi, a to je Bog“, kazao im je fra Danko Perutina mostarski župnik i gvardijan samostana sv. Petra i Pavla u Mostara, koji je s njima prvoga dana hodočašća molio

kronicu na Podbrdu, a bogati program u Hercegovini uključuje obilazak župe Međugorje i molitvenih mjesta uz pratnju vodiča, susret s međugorskim župnikom fra Zvonimirom Pavičićem, susret s provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozom Grbešem, posjet samostanu i crkvi na Širokom Brijegu te molitva na grobovima i ubijenih franjevača, a danas su posjetili i Informativni centar Mir Međugorje. U pratnji ravnatelja Vedrana Vidovića obišli su prostorije, blagoslovlili djelatnike, a posebno ih je zanimalo kako se molitveni program uspije prevesti na tolike jezike i odakle se to radi. Susreli su se i s apostolskim vizitatorom s posebnom ulogom za župu Međugorje, nadbiskupom Aldom Cavallijem koji je govoreći o svećeničkoj službi podsjetio na svetog Arškog župnika, zaštitnika svećenika i uzora svećeništva. Mons Cavalli izrazio je dobrodošlicu prema svojoj braći svećenicima te je odgovarao na sva pitanja i nedoumice koje su imali svećenici iz latinske Amerike, od kojih je većina prvi put došla u Međugorje.

Dječji vrtić 'Sv. Mala Terezija' proslavio 26 godina djelovanja

Dana 30. rujna, dan uoči proslave blagdana sv. Male Terezije, u Majčinu selu proslavljen je dan vrtića koji nosi ime ove svete, najmlađe Crkvene naučiteljice. Također, toga dana je proslavljena i 26. godina djelovanja samoga vrtića. Vrtić 'Sv. Mala Terezija' već 26 godina djeluje u sklopu Majčina sela, a Majčino selo je veliki projekt i velika obitelj čiju je izgradnju započeo pokojni fra Slavko Barbarić. Nastalo je kao potreba za prihvatom i skrbi djece u ratno i poratno vrijeme koja su bila pogođena gubitkom doma i roditeljske skrbi.

Svečana obljetnica djelovanja vrtića proslavljena je svetom misom

u 10 sati u kapelici pokraj vrtića, a svetu misu predslavio je fra Dragan Ružić, ravnatelj Majčina sela. Darija Juričić, voditeljica vrtića 'Sv. Mala Terezija' kazala nam je više o današnjoj proslavi, kao i o djelovanju samoga vrtića.

„Mi smo počašćeni što je naš vrtić dobio naziv po ovoj najljepšoj svetici sv. Maloj Tereziji. Živjela je jako malo, samo 24 godine, ali djeca ju rado prihvaćaju jer je bliska njima. U našem vrtiću imamo i njene moći koje kada djeca ulaze u vrtić rado poljube i tu se i prekrize, te im tako počinje dan u vrtiću. Mi njih učimo da se mole sv. Maloj Tereziji, da im bude zaštitnica, zaštitnica njihove obitelji i njih samih. Ja sam počašćena što nam je ona svetica i što nas zagovara na Nebu kod Boga. Naš osnivač vrtića je pokojni fra Slavko Barbarić, a sam vrtić je nastao s ciljem da se u Majčinu selu uvijek događa život, da Selo nije odcijepljeno, nego da je ovdje uvijek živo. Fra Slavko je bio jedan vizionar. Kada nas nema nekoliko dana u vrtiću sve je nekako tiho, ali čim djeca dolaze počinje život. Tako da fra Slavko je glavni osnivač ovoga svega i evo 26. generaciju smo izveli iz vrtića“, kazala je Darija Juričić, te nadodala kako je ovo sve jedan veliki blagoslov za našu djecu, za njihove roditelje i za župu.

„Naš vrtić 'Sv. Mala Terezija' broji oko 120 djece, malo i više, a raspoređeni su u pet skupina. Imamo vrhunske odgajateljice od kojih su neke tu i od prvoga dana, tako da

smo sretni jer imamo jedan kvalitetan tim odgajatelja, a uz sve to smo vjerski vrtić, a to je za mene najbitnije“, kazala je Darija Juričić, voditeljica vrtića 'Sv. Mala Terezija'.

Svetu misu povodom 26. obljetnice djelovanja vrtića predslavio je fra Dragan Ružić, ravnatelj Majčina sela, koji se u svojoj propovijedi dotaknuo djela iz Evandjelja u kojemu Isus govori ako se ne obratimo i ne postanemo kao djeca nećemo ući u Kraljevstvo Nebesko.

„Vidimo kako su ove Isusove riječi nevjerojatno snažne, oštre rekli bismo. Ulazak u Kraljevstvo Nebesko uvjetovan je obraćenjem, promjenom našega postojanja koje se sastoji u tome da postanemo kao djeca... Svetica koju danas slavimo sv. Mala Terezija je savršeno razumjela ovu Isusovu misao i htjela je da cijela Crkva stavi ovu misao o obraćenju u središte svoga naučavanja. Na što Isus misli kada u sredinu postavlja ovo dijete? Nije Isus naivan da idealizira dijete koje još uvijek nema potpuno korištenje slobodne volje, ali on zna da dijete ima neke karakteristike koje odražavaju onaj naš početni izvorni bitak, onu početnu postavu iz koje smo izrasli kao kršćani, da upravo to stanje i raspoloženje izražava istinu o Bogu“, kazao je fra

Dragan te nastavio kako je zahvalnost bit kršćanskoga postojanja.

„Dijete u svakom pogledu podređeno trećoj osobi, budući da je u potrebi, ono je izvorno zahvalno. Uostalom ne učimo li mi svoju djecu kada ih učimo prve riječi da kažu „molim“ odnosno „hvala“. Dakle, dijete u sebi je zahvalno jer ovisi o drugome, ovisi o slobodi druge osobe. Sveta Mala Terezija u svome djelu „Povijest jedne duše“ piše: „Isus ne traži velika djela, nego samo pouzdanost i zahvalnost. On uopće ne treba naša djela, nego samo našu ljubav.“, kazao je fra Dragan Ružić, te na kraju svima poručio koji je krajnji uvjet za ulazak u Kraljevstvo.

„Postati kao djeca, prepoznati sebe pred Ocem samo potrebnima Njegove milosti, Njegove besplatne ljubavi i velikog milosrđa. To je uvjet da uđemo u Kraljevstvo nebesko i to je poziv da postanemo djeca, da imamo tu raspoloživost, tu zahvalnost, to predanje Bogu Ocu i taj osjećaj da sve ovisi o Njemu i da sve iščekujemo od Njega“, kazao je na kraju fra Dragan. Na završetku svete mise pozvao je sve roditelje na življenje svetosti u svojim obiteljima, jer kako je sam rekao u vrtiću se nalaze i moći od roditelja sv. Male Terezije koji su također proglašeni svetim, tako da i to bude poticaj roditeljima i djeci na svetost.

Devetnica sv. Franji Asiškome

Svetkovina sv. Franje je za franjevačku obitelj veoma važna. Zato su se župljani međugorske župe za nju pripremali i posebnom devetnicom koja se od 25. rujna pa do 3. listopada svakoga dana molila u kapelici klanjanja u 20 sati. Molitvu su predmolili članovi Franjevačkog svjetovnog reda Međugorje. Svaku večer željeli su se još više upoznati s likom i životom sv. Franje Asiškoga preko čitanja dijelova njegova životopisa, razmatranja Franjinih opomena, molitvom krunice sv. Franje, kao i njegovih litanija. Himan sv. Franje Asiškoga molio se na početku, a devetnica se završila s jednostavnim molitvom sv. Franje. Svaki dan devetnice imao je svoju nakanu. Na kraju bi uslijedio blagoslov koji je sv. Franjo udijelio bratu Leonu: „Gospodin te blagoslovio i sačuvao! Pokazao ti lice svoje i smilovao ti se! Svratio pogled svoj na tebe i dao ti mir! Bog te blagoslovio!“

Svečano proslavljen obred preminuća sv. Franje

U predvečerje 3. listopada 1226. godine u crkvi svete Marije Anđeoske u Asizu, preminuo je sveti Franjo, otac triju franjevačkih redova i ponizni ljubitelj svih Božjih stvorenja.

Do današnjih dana među braćom ostalo je sjećanje na Franjin prelazak sa svijeta k Ocu na nebo, te ga se svaki put iznova prisjećaju u tzv. Obredu preminuća sv. Franje ili 'Transitusu' koji se proslavlja 3. listopada na uočnicu svetkovine sv. Franje Asiškoga 4. listopada.

U crkvi sv. Jakova u Međugorju obred se održao iza večernje svete Mise u 18 sati na vanjskom oltaru crkve, a predvodio ga je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić. Kao i inače, obred je proslavljen uz kontrast tame noći i svjetala malih svijećica koje su nosili članovi franje-

vačke obitelji, te su na taj način i vizualno dočarali kako ljubav uvijek oko sebe stvara svjetlo. Obred je završio poznatom franjevačkom pjesmom 'Čuj sveti Franjo nas' koju je kao i cijelu misu i Obred pjevanjem uveličao veliki župni zbor „Kraljica Mira“.

Na svetu Misu koju je predslavio fra Stanko Mabić, župnik župe sv. Paškala u Vitini, bili su posebno pozvani svi oni koji pripadaju velikoj franjevačkoj obitelji: časne sestre franjevke, članove Trećeg franjevačkog svjetovnog reda (trećari) i Frama. Fra Stanko je na svoj uobičajen jednostavan, ali dubok način odmah pozvao sve prisutne na pokajanje grijeha, ali posebno za grijeh propusta koje često zaboravimo.

U propovijedi je fra Stanko također istaknuo kako je poruka današnjeg evandjelja ne brinuti se samo za vlastito spasenje duše, jer tako sigurno nećemo doći u Raj, nego da se trebamo brinuti i za spasenje drugih ljudi koji su naši bližnji. Spašavajući njih, spasiti ćemo sebe – istaknuo je fra Stanko. Dalje se u svojoj propovijedi dotaknuo i Evandjelja od dana u kojemu se čita prispodoba o milosrdnom Samarijancu, navevši i sv. Franju kao

primjer: „Sutra slavimo svetkovinu svetoga Franje. Njegovo je obraćenje počelo kada je poljubio onoga jednoga gubavca. Prije toga on je bježao od gubavaca i gubavci od njega, no kada je on došao i poljubio gubavca – tada započinje njegovo obraćenje, tada započinje iscjeljenje i ozdravljenje srca i u jednoga i u drugoga. I upravo preko toga gubavca Franjo dolazi do Kraljevstva Božjega. Isus nam u današnjem Evandelju jednom pričom jasno i nedvosmisleno govori da se u Raj, u Kraljevstvo Božje, dolazi preko drugoga koji je u potrebi.“ Fra Stanko je na kraju naglasio kako će, kada se bude odlučivalo hoćemo li biti spašeni, najjači argument pred sudištem Božjim bit će rečenica nekoga čovjeka koji će za nas kazati „Ovaj je imao vremena za mene.“

FRA MARINKO
ŠAKOTA

POST JE ODNOS S BOGOM

Isus kaže: „Ti naprotiv, kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.“ (Mt 6,16-18)

Post je moj osobni čin, čin moga osobnog odnosa s Bogom. U postu smo samo Bog i ja. Post se dakle ne tiče drugih ljudi. Nije važno hoće li ljudi saznati postim li ja ili ne postim. U postu je jedino važan moj odnos s Bogom koji postom želim obnoviti i produbiti.

Postom se u nama budi ljubav prema Bogu, glad, potreba za Bogom i želja vršiti Njegovu volju. Isus je

primjer takve gladi i žeđi za Očevom blizinom i želje vršenja Njegove volje: „Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo.“ (Iv 4,34)

„Ključno je poučiti naše tijelo da postiti ne znači odreći se hrane za naše tijelo niti čak osjećati glad nego preodgojiti naša srca, naše mišljenje i naše duše kako bismo iskusili 'nutarnju slobodu' od ponosa, sebičnosti, od svih napasti koja nas sprječavaju da osjećamo 'glad' za Bogom i Njegovom ljubavlju.“ (fra Slavko Barbarić)

POSTOM UPOZNAJEMO BOŽJU LJUBAV

Post i molitva idu zajedno. „Trebali bismo uzeti vremena da jedemo polako

i pijemo polako. Za to vrijeme trebali bismo odlučiti odvojiti posebno vrijeme za molitvu. To posebno može biti krunica, čitanje Biblije, sudjelovanje na misi ili 30 minuta ili pola sata klanjanja. Tih dana posta molitva bi trebala biti sastavni dio našeg iskustva posta.“ (fra Slavko Barbarić)

Posteći upoznajemo Boga i u nama se budi svijest o veličini i dubini Njegove ljubavi prema nama. „Zato dječice, naoružajte se molitvom i postom kako biste bili svjesni koliko vas Bog ljubi i vršite Božju volju.“ (25. 10. 2008.)

Kad smo daleko od Boga i molitve, gubimo osjećaj za Njegovu blizinu i djelovanje. Postom i odricanjem u

nama se budi osjećaj za Božju ljubav. „Ja vas volim i zato sam s vama da vas podučavam i vodim novom životu obraćenja i odricanja. Tek tako ćete otkriti Boga i sve ono što vam je sad daleko. Zato, molite, dječice!“ (25. 11. 1992.)

„Samo oni mogu uistinu slaviti koji su najprije postili.“ (John Henry Newman)

POST POMAŽE U OTKRIVANJU BLAGA

Reče Isus mnoštvu: „Kraljevstvo je nebesko kao kad je blago skriveno na njivi: čovjek ga pronade, sakrije, sav radostan ode, proda sve što ima i kupi tu njivu. Nadalje, kraljevstvo je nebesko kao kad trgovac traga

za lijepim biserjem: pronade jedan dragocjeni biser, ode, rasproda sve što ima i kupi ga.“ (Mt 13,44-46)

Kraljevstvo Božje je nešto tako važno da, kada ga pronademo, prodamo sve drugo što imamo. Kad pronademo to blago koje se zove Kraljevstvo Božje - drugim riječima Božju ljubav, mir, slobodu, vječni život - uviđamo kako je to ono „jedno potrebno“ i važno. Kad to shvatimo, lakše će nam biti prodati, odreći se, pustiti nešto manje važno i potrebno.

I post ima veze s prodajom i kupnjom. Prodajemo, tj. odričemo se hrane i pića, gledanja televizora i sl. da možemo kupiti nešto mnogo vrijednije, a to je nutarnja sloboda, ljubav prema Bogu i bližnjemu. Odreknemo se gledanja u ekran (televizor, mobitel) kako bismo gledali u lica članova svoje obitelji, kako bismo imali vremena za molitvu, za Isusa.

Važno je naglasiti da nije dovoljno samo „prodati“, odricati se. Mnogi nisu upoznali vrijednost posta, jer su ostali samo kod prodaje, tj. samo kod odricanja, a nisu otkrili „blago na nebu“.

Isus: „Ne zgrčite sebi blago na zemlji, gdje ga moljac i rđa nagrizaju i gdje ga kradljivci potkapaju i krađu. Zgrčite sebi blago na nebu, gdje ga ni moljac ni rđa ne nagrizaju i gdje kradljivci ne potkapaju niti krađu. Doista, gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce.“ (Mt 6,19-21)

„Isus, prije nego poučava kako promatrati kamo srce gleda, poziva na odricanje. To znači da srce ne počinje neutralno, birajući sebi blago koje hoće. Ono je već negdje prije nego li uopće opazi da živi od povezanosti s nekim blagom. Ono već ima svoje blago. I njega valja prodati. Srce nije najprije siromašno. Ono je najprije navezano. Srce nije istinsko ukoliko nije prošlo ovaj proces odricanja od blaga i izbora blaga. Izbor svoga blaga srce treba napraviti razlikujući blago na zemlji i blago na nebu. Razlika je velika. Blago na nebu lopov ne može ukrasti i moljac ga ne može rastočiti. Blago na nebu ne propada. Ono je sigurno. Blagu na zemlji, sasvim suprotno, prijete opasnost od lopova, od propasti, od gubitka vrijednosti. Zemaljsko blago s vremenom jednostavno nestane. Srce postaje mudro od trenutka kada se okrene nepropadljivomu blagu. Odricanje od

zemaljskog i odluka za blago na nebu idu zajedno. To je važna uputa i za samo odricanje. Odricanje, bez otkrića kamo nakon odricanja usmjeriti pozornost srca, idu u prazno. I jedva može uspjeti. Srce mora najprije pronaći nepropadljivo blago da bi se moglo odreći onoga propadljivog...“ (fra Ante Vučković)

U postu je važno naglasiti pojam „otkrivati blago“, a ne samo odricati se. Smisao odricanja je otkrivanje. Koliko blaga mogu otkriti tek kad se odrekнем nečega. Odričući se materijalnih stvari otkrivamo duhovne vrijednosti. Koliko je lijepoga i dobroga oko nas, a mi to ne vidimo jer smo navezani! Zato je potrebno odricanje kako bi otkrili nešto novo što je ispred i oko nas.

POST POMAŽE U OTKRIVANJU HRANE

Postiti znači: odričem se hrane radi hrane! Naime, osim hrane i pića za tijelo čovjeku je potrebna hrana i piće za dušu, jer nije čovjek samo tijelo niti je stvoren samo za ovaj svijet. Zato Isus sotonu, koji želi reći da su nam potrebne hrana i piće samo za tijelo, odgovara: «Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta.» (Mt 4, 4) Stoga se u postu ne zaustavljamo na površini, na brizi oko tijela, jer mi ljudi nismo bića koja žive samo o materijalnim stvarima, nego ulazimo u nutrinu i trudimo se oko higijene duše.

Postiti znači: Jedem kruh kako bih otkrio Kruh! Jedem zemaljski kruh da otkrijem Nebeski, da otkrijem euharistiju! Upoznajem Isusa koji nije htio biti samo naš učitelj nego i naša hrana.

Postiti znači biti pravedni. „Nije pravedno prema sebi nikada ne iskusiti odricanje od hrane i glad tijela. Nepravda se sastoji u tome što bez posta nisam u stanju otkriti da ne živim samo od kruha. Nepravda je u zaslepljenosti za zbilju tijela i zatvorenosti za našu ovisnost o svijetu i materiji. Pravednost se događa kada na svome tijelu otkrijem kako ne živim samo od kruha i kako post otvara um za Božju blizinu. Nepravda je ako dopustim da me hrana i piće zatvore za Boga i za duh.“ (fra Ante Vučković)

***

Treba nastojati da nas Isusov Duh prožme dok čitamo i prečitavamo,

DUHOVNA DIMENZIJA POSTA

Posteći, s jedne strane govorimo *ne* nutarnjem robovanju stvarima i sotonu, a s druge strane govorimo *da* Bogu, odlučujemo se za slobodu. „U ovo vrijeme želim posebno da se odričete stvari na koje ste se navezali, a štete vašem duhovnom životu. Zato, dječice, odlučite se potpuno za Boga i ne dopustite Sotonu da uđe u vaš život preko onih stvari koje vam štete, a i vašem duhovnom životu.“ (25. 2. 1990.)

POST JE MOJ OSOBNI ČIN, ČIN MOGA OSOBNOG ODNOSA S BOGOM. U POSTU SMO SAMO BOG I JA. POST SE DAKLE NE TIČE DRUGIH LJUDI. NIJE VAŽNO HOĆE LI LJUDI SAZNATI POSTIM LI JA ILI NE POSTIM. U POSTU JE JEDINO VAŽAN MOJ ODNOS S BOGOM KOJI POSTOM ŽELIM OBNOVITI I PRODUBITI.

razmatramo i ponovno razmatramo neprekidno njegove riječi i njegove postupke: neka se u našim dušama oblikuju kao kaplja vode koja pada i ponovno pada na kamenu ploču, uvijek na isto mjesto. Čitati i ponovno, bez prestanka, čitati sveto Evanđelje kako bismo uvijek imali pred očima Isusova djela, riječi i misli te na kraju i sami mislili, govorili, djelovali kao Isus, nasljedovali njegov primjer i njegov nauk. (Charles de Foucauld)

POST I OBRACENJE

Poziv na obraćenje je prvi Isusov poziv, što znači da je obraćenje jako važno. No, zbog sljepoće i navika nije se lako obraćati i mijenjati život navike.

Nekad čak vidimo da u svom životu trebamo nešto promijeniti, ali ne ide. Itekako vidim da odnosi u mojoj obitelji nisu dobri, da je atmosfera zagađena, da vlada napetost, da reagiram nervozno, ljutito, ali...

Trebao bih svoj život dovesti u red, pronaći pravi ritam, uskladiti poremećeni odnos prema materijalnim i duhovnim potrebama, smanjiti brzinu, osloboditi se stresa, ne dopuštati da mi svaka sitnica krade vrijeme za razgovor s članovima moje obitelji, za molitvu, za odlazak na misu, za obiteljsku molitvu, za čitanje Božje riječi, za čitanje dobre knjige... Morao bih se osloboditi ovisnosti o kocki, alkoholu, internetu, mobitelu, ali... Zašto se ne mijenjamo, ako znamo da imamo puno toga promijeniti? Zašto ne idem na ispovijed, ako znam da imam grijeha? Zašto ne praštam, ako znam da su negativni osjećaji, koje nosim u sebi, otrov i da mi štete? Zašto ne činim, a govorim *hoću*?

Post nam može pomoći u obraćenju. Može nam otvoriti oči da progledamo i da osjetimo potrebu za promjenom života.

Prorok Jona je pozvao Ninivljane: „Još četrdeset dana i Niniva će biti razorena. Ninivljani povjerovali su Bogu; oglašili su post i obukoše se u kostrijet, svi od najvećeg do najmanjeg. Glas doprije do kralja ninivskog: on ustade s prijestolja, skide plašt sa sebe, odjenu se u kostrijet i sjede u pepeo. Tada se po odredbi kralja i njegovih velikaša oglašila i objavi u Ninivi: «Ljudi i stoka, goveda i ovce da ne okuse ništa, ni da pasu, ni da vodu piju. Nego i ljudi i stoka da se pokriju kostrijeću, da glasno Boga za-

zivlju i da se obrati svatko sa svojega zlog puta i nepravde koju je činio.“ (Jon 3,4-8)

Zmija odvodi Adama i Evu od Boga, a Gospa nas pozivima na post želi *obratiti*, vratiti Bogu. Post u nama budi potrebu za obraćenjem, za Božjom blizinom, za molitvom.

POST JAČA VJERU

Vjerovati znači imati nutarnju slobodu. Vjerujem - to znači mogu birati. Kad imam vjeru, kad vjerujem Bogu, ne moram pasti u očaj, klonuti duhom, ako se nalazim u nekoj nepovoljnoj situaciji. Nisam pod prisilom. Mogu drukčije gledati i razmišljati nego što mi se nudi u nekoj situaciji. Mogu vidjeti svjetlo unatoč tami.

Ako vjerujem, mogu drukčije gledati na neku nezgodu. Mogu vidjeti ono što je dobro, mogu vjerovati da će i ta nezgoda proći, da će svanuti novi dan. Ako vjerujem, mogu izdržati u ovom trenutku koji je težak. Jer vjera me nosi, jer je ona nutarnja snaga.

Ako vjerujem, ja sam siguran, unatoč svim mogućim nesigurnostima, jer znam da sam u Božjim rukama. Mi se osiguravamo, a nema ništa ne-

I POST IMA VEZE S PRODAJOM I KUPNJOM. PRODAJEMO, TJ. ODRIČEMO SE HRANE I PIĆA, GLEDANJA TELEVIZORA I SL. DA MOŽEMO KUPITI NEŠTO MNOGO VRIJEDNIJE, A TO JE NUTARNJA SLOBODA, LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU. ODREKNEMO SE GLEDANJA U EKLAN (TELEVIZOR, MOBIL) KAKO BISMO GLEDALI U LICA ČLANOVA SVOJE OBITELJI, KAKO BISMO IMALI VREMENA ZA MOLITVU, ZA ISUSA.

sigurnije od raznih oblika osiguranja na ovoj zemlji. Pa ako mi se nešto i dogodi, i ako se smrt približi, i tada mogu ostati u miru, jer sam za Boga stvoren, kao što kaže sveti Augustin.

No, vjeri je potrebna hrana. Upravo tu mnogi vjernici zakažu. Što je hrana vjeri? Gospa nas uči: „Zato, dječice, vjerujte i molite da vam Otac umnoži vjeru, a onda tražite što vam je potrebno.“ (25. 4. 1988.)

Osim molitve post nam pomaže da jača naša vjera, naše povjerenje u Boga. „Želim vam zahvaliti od srca na vašim korizmenim odricanjima. Želim vas potaknuti da otvorena srca i nadalje živite post. Postom i odricanjem, dječice, bit ćete jači u vjeri.“ (25. 3. 2007.) „Draga djeco, pozivam vas u ovom vremenu na molitvu, post i odricanje da biste bili jači u vjeri.“ (25. 1. 2021.)

POST I MIR

Kraljica mira uči nas da post služi miru; kako miru u čovjekovu srcu tako i miru u obitelji i miru u svijetu. „I danas vas pozivam da molite i postite za mir. Kako sam već govorila i sad vam ponavljam, dječice, samo molitvom i postom mogu se

U postu je važno naglasiti pojam 'otkrivati blago' a ne samo odricati se. Smisao odricanja je otkrivanje. Koliko blaga mogu otkriti tek kad se odrekнем nečega. Odričući se materijalnih stvari otkrivamo duhovne vrijednosti. Koliko je lijepoga i dobrog oko nas, a mi to ne vidimo jer smo navezani! Zato je potrebno odricanje kako bi otkrili nešto novo što je ispred i oko nas.

zaustaviti i ratovi. Mir je dragocjen dar od Boga. Tražite, molite i dobit ćete ga.“ (25. 2. 2003.)

Svaki čovjek traži mir, ali ga ne pronalaze svi. Postoje razni putovi koji se prikazuju kao pravi putovi do mira, ali ne vode svi do mira. Stoga razlikujemo pravi od lažnog mira. Primjerice, i alkoholičar, u želji da pronađe mir, kad popije alkohola, ima nekakav mir, kao i oni koji konzumiraju drogu, koji kockaju ili žive u grijehu. No, to je lažni mir. I ljudi koji su optužili i dali Isusa razapeti imali su *mirnu savjest*. Ubili su nevinoga, a bili uvjereni da su činili dobro, da su sve činili po Zakonu.

Post nas približava Bogu u kojemu je pravi mir. Kad u Bogu otkrijemo istinski mir, otvorit će nam se oči da razotkrijemo prividni mir. Odricanjem se oslobađamo raznih navezanosti i robovanja stvarima i ljudima što nam pomaže u odluci za Boga, u vraćanju i otvaranju Bogu: jedinom istinskom miru. „Iskustvo potvrđuje da se postom i molitvom pobjeđuje zlo, oholost i sebičnost, da se srce otvara, a ljubav i poniznost, darežljivost i dobrotu rastu, čime se ostvaruju pravi uvjeti za mir. I tko

ima mir jer ljubi i prašta, taj i duševno i tjelesno ostaje zdrav i sposoban svoj život oblikovati na način dostojan čovjeka, najuzvišenijeg stvorenja Božjega.“ (fra Slavko Barbarić)

POST I LJUBAV PREMA BLIŽNJIMA

Ako postimo pred Bogom koji vidi u skrovitosti, a ne *pred* ljudima, naš post će postati čin *za* ljude. U nama će se buditi ljubav prema čovjeku u potrebi.

Za razliku od posta u dijete je čovjek, kružeći oko sebe, okrenut samo sebi, zbog čega se u srce može lako uvući sebičnost. Jako je važno da post bude povezan s djelima milosrđa, s pomaganjem potrebitima, jer se tako srce mekša i budi suosjećanje. Osim toga, samo tako ljubav prema Bogu postaje konkretna i vidljiva. „Kad čovjek zadobije nutarnju slobodu, on postaje sposoban činiti dobro i dijeliti s drugima i svoja materijalna dobra, jer će dobro vidjeti ono što ima, te razlikovati ono što mu treba i ono što može drugome dati. Zato se od onih koji poste očekuje da čine i dobra djela.“ (fra Slavko Barbarić).

Sveti Franjo Asiški često je postio. No, znao je razlikovati između posta i ljubavi prema bližnjemu. Znao je kada treba postiti, a kada treba prekinuti post. „I baš kao i u obitelji, brat Franjo najveću je pažnju posvećivao najslabijima. Kad bi dobročinitelji donijeli kakvu posebnu slasticu, Franjo bi je odvojio za bolesnoga brata, pa makar bio dan posta. U te dane, da bolesni brat ne bi trpio zbog skupulna savjesti, Franjo bi sam prvi prionuo i mirno jeo pred njim. Nije se ustručavao ni u korizmi prositi meso za bolesnike, makar se ljudi zbog toga i sablažnjivali. Bratstvo bijaše važnije od svih obzira.“ (Ignacio Larrañaga)

Vrlo je snažan i potresan način posta Simone Weil koja je umrla 3. 9. 1943. godine, u egzilu u Engleskoj, u dobi od samo 34 godine, izgladnjevši se do smrti. Bolovala je od tuberkuloze, a u znak solidarnosti sa svojim sunarodnjacima u Francuskoj, koju su okupirali nacisti, odbijala je jesti više nego što su oni mogli jesti.

Simone Weil nije postila da bi imala vitku liniju, da bi se dobro ili bolje osjećala, nego iz solidarnosti s onima koji su trpjeli. Imala je srce koje je moglo kucati za cijeli svijet.

POST I OČUVANJE PRIRODE

Ne treba nam mnogo truda kako bismo shvatili da smo kao čovječanstvo u mnogim stvarima krivo usmjerili način života. Dovoljno je spomenuti naš odnos prema stvorenjima (prirodi) da bi nam sve bilo jasno.

U posljednje vrijeme sve je više glasova znanstvenika da je situacija s našim Planetom alarmantna, da smo toliko zagađili ovu Zemlju da ćemo se ugušiti u vlastitom smeću. Milijune tona plastičnih materijala bacamo u oceane. Ni svjesni nismo posljedica svojih čina. Ni svjesni nismo da ćemo upasti u klopku koju smo sami postavili.

Od čuvara ovog Planeta – što je Božja zamisao – čovjek je postao njegov najveći pljačkaš koji mu krade sve vrijedno, ostavljajući iza sebe nered i pustoš.

Što se to dogodi u čovjeku da je spreman zapaliti amazonske šume rani jadnog dobitka? Što se to dogodi u čovjeku da ubija i iskorjenjuje životinje? Što se dogodilo s tim srcem koje se treba čuditi ljepoti stvorenja, čuvati ih i brinuti se za njih, a koje se izvrtilo u srce koje uživa u uništavanju i ubijanju? Otkud takva mržnja? Otkud takva sljepoća?

Da, navijestili smo rat prirodi, životinjama i biljkama, i pobijedili. Ili se možda samo varamo da smo pobijedili? Nije li možda ova pobjeda zapravo naš najveći poraz čije se posljedice još uvijek ne mogu sagledati? Ako smo oduzeli budućnost životinjama i biljkama, kakvoj se to budućnosti čovjek smije nadati?

Što nam Marija govori o prirodi?

Najprije, mislim da nije slučajno što se Gospa u početku ukazala na brdu, u prirodi (na Podbrdu), jer brda (priroda) su mjesta susreta Neba i zemlje, Stvoritelja i stvorenja, Kraljice neba i zemlje sa svojom djecom. Najprije je u prirodi, na brdo, pozivala vidioce, a za njima su hrlili toliki ljudi iz čitava svijeta. I tako je sve do danas.

„Danas vas pozivam da pođete u prirodu, jer ćete tamo susresti Boga Stvoritelja. Ja vas, dječice, danas pozivam da Bogu zahvaljujete za sve što vam daje. Zahvaljujući ćete otkriti Svevišnjega i sva dobra koja vas okružuju. Dječice, Bog je velik i Njegov ljubav je velika prema svakom stvorenju. Zato, molite da biste shvatili Božju ljubav i dobrotu.“ (25. 10. 1995.)

Gospa ne govori o konkretnim postupcima zaštite prirode. To i ne treba. Ona nas poziva da idemo u prirodu, ali s posebnom sviješću o njoj kao Božjem stvaralačkom djelu i s posebnom pozornošću da u njoj prepoznamo Stvoritelja i Njegove otiske. Gospa nas poziva da zahvaljujemo kako bismo preko ljepote Božjih stvorenja otkrivali i samog Stvoritelja. Ona naš pogled usmjerava prema Bogu, Stvoritelju, i vodi nas prema Njemu, sa željom da upoznamo Njegovu ljubav. Kad upoznamo Njegovu ljubav, sve će nam biti jasno i sami ćemo znati što treba, a što ne smijemo činiti.

Možda nam upravo ili čak samo post može pomoći u očuvanju prirode, u spašavanju tih predivnih Božjih stvorenja. „Postom i molitvom bi se lakše čuvao okoliš, bilo bi manje smeća te bismo bili u stanju nadvladati opću svjetsku opasnost da sva prirodna bogatstva trošimo tako užurbano kao da smo zadnja generacija na svijetu.“ (fra Slavko Barbarić)

KREŠIMIR
MILETIĆ

IMAM JEDNOG POZNANIKA

KOJI NIJE VJERNIK. I jednog dana, negdje sredinom srpnja, pijemo kavu i krene razgovor.

„Vidim da si dobre volje... lice ti je nasmejano... što se događa?“, krenem u priču.

„Pazi, imam totalnu ludnicu na poslu, nikad veća gužva, ali...“, zastane i opet se nasmije.

„Ali što...?“

„Pa za tri dana idem na godišnji odmor. Idemo na jedno mjesto na koje želim doći već godinama. Zato mi ova tri dana, pa makar je i ludnica, uopće ne mogu pokvariti atmosferu. Stari moj, koja će to bit fešta. Još samo malo i to je to.“

I počne mi pričati stotine detalja kako obavlja pripremne radnje, kupuje ovo i ono, kako je pažljivo sve pripremio i kako po cijeli dan razmišlja samo o tome.

„Znaš, kad mi je, ono, najgore na poslu, ja se samo sjetim ovog puta i sve se razvedri!“

„Kako su ti roditelji?“

„Ma stari je bolestan, sve je lošije. Mislim da je to to. Polako odlazi.“

„Žao mi je što to čujem. Kako se drži? Pamtim ga kao vedru osobu uvijek spremnu na nekakvu zezanciju.“

„A ono, zamišljen je. Mislim da je svjestan da se polako gasi. Znaš, sad nekako češće pričamo o vjeri doma. Iako znaš da ja nisam iz te priče. Ali, nekako mi je teško zamisliti da njega ili mene, tebe, svih nas jednom ne će više biti... i da je to zauvijek...“

„A ne... mi ćemo zauvijek postojati. Smrt nije kraj. Smrt je tek početak. I to početak jedne predivne priče koja traje zauvijek. Naravno, nadamo se da ćemo nastaviti na onom ljepšem mjestu, nakon posljednjeg suda.“

„Ne kužim kako si ti uvijek tako miran u ovakvim situacijama... Pa kaj te nije strah smrti?“

„Ponekad me strah... ali to je redovito kad zaboravam ono najvažnije.“

„Kaj to?“

„Pa kad zaboravam da je to, baš kao što si ti opisao na početku, jedno predivno putovanje na najljepše moguće mjesto.“

Smrt je tek početak

Foto: Arhiv ICMM

Kad jednom odem, netko će drugi sjesti na moje mjesto. I nekako razmišljam, svugdje sam zamjenjiv. Jedino je obitelj ta gdje nemaš zamjenu. U obitelji si jedan i jedini – tata. Zato na neki poseban način, ovaj mjesec želim obnoviti one najvažnije životne odluke.

„A kužim, misliš ono kad sam rekao da mi ništa ne može pokvariti atmosferu, niti gužva na poslu, ništa, jer se radujem putu? Jer znam kamo uskoro putujem?“

„Da, baš tako. Onda možeš lakše razumjeti našu kršćansku nadu. I mi čekamo taj predivan dan, dan odlaska na 'godišnji odmor'. I mi putujemo na jedno predivno mjesto. Toliko divno, da je sve ovo što proživljavamo, bilo da su teškoće ili naponi, bolesti, izazovi, ... potpuno nevažno u odnosu na činjenicu da se bliži trenutak odlaska. Zato se kršćanin ne boji smrti. Sveti Franjo ju je nazivao 'sestrica smrt'. Zato je i cijeli život kršćanina ispunjen radošću i mirom, pa i kad je teško.“

Ovaj razgovor potaknuo me je da ponovno preispitam gdje se trenutno nalazim iznutra, u kakvom je stanju

moje srce, moja vjera, pred pitanjem smrti. Priznajem, tijekom razmišljanja kojem sam se višekratno vraćao proteklih dana, prepoznajem toliko toga što još ne mogu pustiti. Prirodno, briga za obitelj, djecu, osobito najmlađeg sina koji je na poseban način povezan sa mnom. Zanimljivo, u razmišljanjima je redovito obitelj. Kao da su sve druge teme sporedne i nevažne. Posao? Kad jednom odem, netko će drugi sjesti na moje mjesto. I nekako razmišljam, svugdje sam zamjenjiv. Jedino je obitelj ta gdje

nemaš zamjenu. U obitelji si jedan i jedini – tata. Zato na neki poseban način, ovaj mjesec želim obnoviti one najvažnije životne odluke. Kako kaže predivna pjesma koju je napisala Anamaria Rabatte: *Za života, brate, za života...*

Želiš li usrećiti nekoga kome želiš mnogo dobra...

učini to danas za života, brate, za života...

Želiš li darovati cvijet?

Daruj ga danas s ljubavlju za života, brate, za života...

Želiš li reći „volim te“

svojim ukućanima, prijatelju bliskom ili dalekom,

reci to za života, brate, za života...

Ne čekaj da ljudi umru da im očituješ dobrotu

i da osjete tvoju ljubav:

za života, brate, za života to učini.

Bit ćeš veoma sretan naučiš li dijeliti sreću

svima koje poznaješ

za života, brate, za života...

Umjesto da posjećuješ groblja,

umjesto da puniš grobove cvijećem,

ispuni srca ljubavlju

za života, brate, za života...

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutрини, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRA SLAVKO

– KLANJATELJ PRED ISUSOM I NJEGOVOM EUHARISTIJSKOM PRISUTNOŠĆU

DON MIRKO BARBARIĆ

Istinski životni prostor fra Slavka Barbarić, bio je prostor molitve. Bogat i raznolik, a jedan i jedinstven ambijent bilo je *klanjanje*. Meditativne molitve satkane iz molitvenog iskustva i izrasle s porukama! Koliko je „životnih lađica“ često s teškim životnim ranama doplovilo s raznih strana svjetova na životnim valovima Kraljici Mira da se obnove po molitvi, ispovjedi, i *klanjanju* da dožive novost života – novog početka? U „Kraljičinoj školi“ unutarnje moli-

tve, unutarnjeg osluškivanja u tišini i pozornosti pred Presvetim oltarskim sakramentom što im Gospodin govori uz „prebivanje“ Krista i učenika Njegova fra Slavka. Koliko su samo to posvjedočili – toliki „izgubljeni sinovi i kćeri“ da su upravo doživjeli preobrazbu života pred Presvetim. Mnogi od hodočasnika će reći: da im je od svega klanjanje ostalo najznačajnije u srce. Mene potaknu slika (fra Slavko s pokaznicom – s Presvetim blagoslivlja...) u mom uredu da uz 22.

obljetnicu njegova rođenja (preseljenja) u Nebo napišem „par redaka“ na već naslovljenu temu.

SAMO KRATKO - NAUK CRKVE

Crkva crpi svoj život iz Euharistije. Ova istina nije jednostavno izričaj svakodnevnog iskustva vjere, nego sažetak *središnjeg otajstva Crkve*. Na različite načine ona u radosti doživljava trajno ispunjenje obećanja: „I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta“ (Mt 28, 20).

Drugi vatikanski koncil s pravom naviješta da je euharistijska žrtva „izvor i vrhunac cijeloga kršćanskog života“. Pogled je Crkve trajno usmjeren prema njemu Gospodinu, prisutnom u Presvetom Oltarskom Sakramentu, u kojemu ona otkriva potpuno očitovanje njegove neizmjerne ljubavi.

„Ave verum corpus natum de Maria Vergine...“ Ovdje se nalazi blago Crkve, srce svijeta, zalag ispunjenja za kojim svaki čovjek, makar i nesvjesno, žudi. Otajstvo veliko koje nas nadvisuje, a zasigurno i kuša sposobnost našega razuma da ide iznad (vidljivog) pojavnosti. Ovdje se naša osjetila varaju – „*visus, tactus, gustus in te fallitur*“, (vid i opip, okus varaju se tu...) rečeno je u himnu *Adoro te devoto* (Klanjam ti se smjerno), ali sama vjera, ukorijenjena u riječi Kristovoj, po apostolima predana, dostaje nam

Crkva je od Krista svoga Gospodina primila Euharistiju kao najizvrsniji dar, jer je dar njega sama, njegove osobe u njegovu svetom čovještvu, kao i njegova djela spasenja. U euharistijskom se zajedništvu na najuzvišeniji način ostvaruje uzajamno „prebivanje“ Krista i učenika: „Ostanite u meni i ja u vama“ (Iv 15,4).

FRA SLAVKO KLANJATELJ

Vječni Bog uzeo je fra Slavka za svoga slugu da Mu sa svojom Majkom Kraljicom Mira ponizno i ustrajno služi. Da sije sjeme i da donosi rod. Bog je pozvao da Ga slijedi. I bio je mnogima i mnogima na radost. I fra Slavko – nadamo se u vjeri – vidje Slavu svoga Boga. Onu Slavu u koju je uvodio svojom molitvom klanjanjem i..., čineći to za Ljubav Božju, otvarajući vrata Raja moleći pred Presvetim blagoslov od Oca Gospodina i našega. Bio je Božji Tabornik koji je blagoslivljao i išao ispred puka Božjeg. U blagoslovljenom Mjestu blagoslivljao Gospinu djecu – Božju djecu iz cijeloga svijeta. Njega je Bog blagoslovio i on po nadahnuću Duha Svetoga blagoslivljao je sve. Tražitelje Boga u sebi i u svima oko sebe, u Mjestu na kojem je Bog po Majci-Kraljici skupljao i okuplja toliku djecu svoju i davao im Miljenike – predvodnike Tabornike – među njima i fra Slavka – da se izlije Sveti Duh Mira i Ljubavi u susretu – klanjanju. I tako se pokrивao Božjom

milošću i štito i blagoslivljao Bože stado. A dobri Otac je spuštao svoj blagoslov na njega i preko njega na nebrojene hodočasnike. Dana mu je Milost da On bude u Gospodinu i Gospodin u njemu. Na putu spasenja.

MOLITVE BDIJENJA

Koliko je samo molitve bdijenja klanjanja (i noćnih za koje ne znamo) fra Slavko darovao za drage svećenike, vjernike s njima i za njih – tko bi znao? Da pođu odvažnije za Isusom. Svećenike, jer su Isusovi Tabornici, da se uspnu, sa Žezlom Kraljice Mira na bojišnicama dobra i zla. U njima i oko njih. Imaju u ruci Žezlo koje će na kraju Staze predati Vječnome Ocu Ljubavi.

Fra Slavko je putovao, sabirao i vodio Isusov i Gospin narod, odvažio se s Kraljicom Mira da se suprotstavi i Sotoni, koji želi uništiti svijet. Bio je Gospodinov Tabornik. Koji je s Njegovom Majkom Kraljicom išao u susret Bogu, s Božjom Moći. Imao je Svjetlost koja ga je vodila pravim Putem Spasenja ne samo za njega nego i tolike koje je u klanjanju susretao diljem svijeta. Za kolika srca i duše ranjene je molio da ih Gospodin izliječi. I pozivao pred Svetohranište, gdje Gospodin svakoga čeka. Da ih Gospodin osposobi i da prime Duha

Svetoga. Da mogu primiti Rosu Nebesku.

„KLANJAJTE SE SRCEM MOME SINU“

Iščitavajući fra Slavkovu knjigu „Klanjajte se...“, možemo vidjeti da je on pozivao, preporučivao osluškivanje tišine srcem. Oko tebe je tišina. Više od polovice njegovih 15-ak knjiga ima srce u svome naslovu. To srce je mjesto molitve i u adoraciji. Utišaj svoje srce – njegov je poziv. Utišaj sve glasove unutar sebe, ostavi isprazne misli. Svoje probleme, svoje brige, nevolje, sve što te uznemirava ne zadržavaj za sebe, nego prikaži Isusu, predaj Njemu. Tijekom klanjanja, posveti se Njemu i On će se pobrinuti za tebe puno bolje nego što bi ti sam mogao. Zatraži od njega milost predanja i pouzdanja. Položi svoj pogleda na Isusa Euharistiju. Dopusti mu da govori tvome srcu, odnosno počni voljeti Njega koji je prvi volio nas. Izbjegavaj moliti samo usnama, moli srcem... Uđi u molitvu srca. Odaberi rečenicu SP-a Evandjelja, ponavljaj svim srcem, dok ne postane tvoja molitva, tvoj vapaj, molitvu koja se najbolje uklapa u tvoju situaciju. Primjerice: „Isuse, uzdam se u Tebe“, „Isuse, Sine Boga života, smiluj se meni, grješniku“, „Oče moje Tebi se predajem“, „Isuse,

Foto: Arhiv ICMM

klanjam ti se“. „Ti si sa mnom“. Ili jednostavno: „Isuse, Isuse...“

GOSPODIN TE POZIVA

Iz knjige „Klanjaj te se...“ progovaraju usta Gospodinova koja govore:

Kolika je radost u Nebu kad mi se klanjaš i moliš za druge! Raduje se nebo, svi Anđeli i sveci kliču: „Bogu hvala uvijek!“ Želim da često dođete pred svetohranište da mi se klanjate i da vam govorim: ja sam živi Bog koji s vama živi. Ja ću nositi vaše boli i patnje, a vi ćete biti oslobođeni.

Vaš Bog, Sužanj, čeka vas ovdje u Svetohraništu! Ovdje sam živ, sve sam vam dao, a vas nema. To je bol i patnja Boga, Sužnju u Svetohraništu. Darivam se onima koji se klanjaju i traže Boga, onima koji su mi se poklonili i hranili se mojim Tijelom i mojom Krvlju.

Nasićeni pred mojim Svetohraništem i obogaćeni mojom riječju, pođite i govorite moju riječ koju ću vam ja dati, da drugi spoznaju mene, svoga Boga. Pjevaj pred mojim svetohraništem! Ja sam Živi Bog u Svetohraništu. Sjedinjaj se s Vječnim Životom.

Duboko se poklonite pred tabernakulom, tada ću vas liječiti. Tu se sjedinjujete s nebom. Nebo je u tabernakulu, ja, Isus, jedan Bog u Presvetome Trojstvu. Moja Majka, najpožrtvovnija majka, prinosi mi – i ovdje u Međugorju – svoju ranjenu djecu da ih liječim. Djeco moja, darujte mi vrijeme. Dođite i poklonite se pred Svetohranište. Obećavam vam, to je istina, vidim vas u onaj Dan radosne s Moje desne strane!

Uvijek dok si u mome Hramu, neka ti srce pripada Mome Svetohraništu. U isti čas poželi u svome srcu da svi ljudi sudjeluju u klanjanju mome Svetohraništu! Poželi, i bit ću u tvome srcu i sve ću prikazati svome Ocu, jer si ih pozvao/la i poželio/la da se klanjanju Jedinome Bogu, Isusu u Svetohraništu.

S Mojom Majkom idite u susret Bogu, na vama je moja Moć. Klanjaoci primaju velike milosti. Dođite i zauzmite svoje mjesto pred Svetohraništem. Klanjajte se svome Bogu da Zli ne može prići. Molite: „Bože neka Tvoja Sila nadvlada sve sile Zla“. Da vas snažno zaštitim od svih Sotonskih zavodjenja. Čekam vas pred svetohraništem, da vas moj Otac obasja svojim svjetlom. Otvorio

Foto: Arhiv / CMM

sam vam put da dođete k Ocu koji vas čeka raširenih ruku da vas zagrli.

GOSPA - KRALJICA MIRA ZAHVALJUJE, MOLI I POZIVA

Kraljica Mira u svojim poukama i porukama tražila je da se klanjam Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. „I večeras sam vam, draga djeco, na poseban način zahvalna što ste tu. Neprestano se klanjajte Presvetom oltarskom sakramentu. Ja sam uvijek prisutna kad se vjernici klanjaju. Tada dobivaju posebne milosti“.

Majka - Kraljica zahvaljuje Ocu: Hvala, Oče! Sila Božja silazi na vas. I poručuje: Kuda god idete prati vas Nebeska zraka. O kako ste povezani s Nebom. Zli ne može djelovati na vas koji se srcem klanjate! Klanjatelji su mi mili. To je anđeoska služba pred Svetohraništem. Velik Zbor Anđela boravi oko Svetohraništa. Ustrajni u poniznosti pred mojim Svetohraništem nose moju Sliku i odlaze rado-

sni i zaštićeni, od Boga opasani zaštitnim pojasom. Molite svoga Anđela Bakljonošu Svetohraništem. On moli Oca nebeskoga u molitvenom Zboru. Ponizan pred Bogom svojim, ima ovlast Oca Nebeskog. Sići i uzaći i čuvati svoje. Kleknite i hvalite Boga. Donesi opet svoja koljena i klekni.

Molite pred svetohraništem milost da se milosrđe moga Sina izlije na sve vas. Pred svetohraništem živoga Isusa, pokleknite, zamolite ga da vas blagoslovi i primiti ćete snagu da možete djelovati i činiti sve što Isus zaželi da činite. Približite se svome Bogu pred Svetohraništu. Tamo vas čeka da dadnemo hvalu i slavu. Gospa – Kraljica poručuje.

U Svetohraništu je rijeka Milosti, i Otac, i Sin, i Duh Sveti i ja vaša Majka. U toj Hostiji neprocjenjivo je blago. Čin ljubavi moga Isusa skriven je u kruhu vječnoga života. Ona poziva: Dođite, djeco moja, k Vjećnoj Ljubavi, svome Bogu, da Bog svojom ljubavi ispuni vaša srca. Djeco moja, dođite k Svetosti, svome Bogu. Oslušajte Boga Ljubavi. Oslušajte što vam Bog govori u srcu. Bog želi vaša srca ispuniti svojom ljubavlju i mirom. Evo vaša Majka Kraljica Mira, pred Svetohraništem moli milosrđe Vječnog Oca, da Bog Otac otvori vaša srca i u njih utisne svoju svetost, da svjedoči u vašim srcima.

I FRA SLAVKO TI PORUČUJE

S Isusom i Gospom-Kraljicom Mira i fra Slavko nam preporučuje:

Dođite svome Isusu! Isus je vaš Mir. Dođite pred svetohranište. Isus želi biti stanovnik vaših srdaca. On je svetohranište Božje ljubavi. Sin Božji sazdan Duhom Svetim, Isus, Očev Sin, pohranjen u Bezgrešnom Srcu Marijinu. I ispuni se Božje djelo po njoj. I nastavlja ovdje u ovom Mjestu. Sin Božji žrtvova se za spasenje svijeta. Pred Presvetim želi vas imati u susretu.

Cijenjeni čitaoc, On poručuje – klanjanje – pomaže ti rasti u intimnosti s Gospodinom i čini da tvoja šutnja postane slušanje, a slušanje postane riječ. Adoracija pred živim Uskrslim Gospodinom daje novu snagu tvome životu, i preko tebe svima oko tebe. Majka Kraljica mira neka te s nježnošću vodi svome Sinu i neka te pouči živjeti sve ono što će ti On u susretu i molitvi reći. Marija Zvijezda jutarnja i Kraljica Mira uz tebe je na tvome putu u vrijeme kad je svijet danas na mnogim razinama u opasnosti od uništenja. Ona će ti pojasniti da ćeš u tišini, s pogledom upr tim u Isusa, otkriti u sebi Prisutnost Presvetog Trojstva. I moći ćeš iskusiti u životu riječi Psalma 34: „U njega gledajte, i razveselite se, da se ne postide lica vaša“.

Još jednom dozovimo naslov knjige: „Klanjajte se srcem mome Sinu“ koja nam govori: U srcu stanuje Duh Božji i tu se događa veliki susret. Prava molitva prodire u srž naše duše i ne ostavlja ništa netaknuto. Takva molitva preobražava.

Fra Slavko u knjizi odgovara na pitanje što reći Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu, daje praktične upute, kako mu se moliti, kako klanjati, kako...? On daje pouke o molitvi, moli s nama i tako nas nenametljivo poučava, uvodi u molitvu. Knjiga je nastala kao plod klanjanja Isusu i kao plod susreta s Isusom. On u knjizi upućuje na molitve, svetopisamske tekstove i međugorske poruke. On upućuje u mračne zakutke srca i oslobađa ih. To je hod do čovjekova srca. Uči nas klanjati Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu i moliti srcem. „Da duša i srce uđu u novi, božanski ritam te da budu sposobni ostati u miru s Bogom“. Jer „duša se svakodnevno puni najrazličitijim informacijama i slikama te su joj potrebni mir i smirenje kako bi se mogla susresti s Bogom“. Toliko toga je danas što udaljuje ljudsko srce od Božje nazočnosti, onda praznine nastaju. U ovom „praznom duhovnom prostoru klanjanje je prijeko potrebno. „Priznati Boga u svom srcu, prepustiti mu prvo mjesto, slušati ga, boraviti s njime, s njim se jednostavno odmarati, u srcu stvarati prostore za njega i živjeti u njemu.

Jasno nam je da je bila fra Slavkova žarka želja, poziv i molitva – da uvijek više u svom životu otkrivamo svu ljepotu i sve bogatstvo Kristove ljubavi i skrbi za nas, upravo u daru što nam ga je zauvijek ostavio – daru samoga sebe u skromnim prilikama Kruha i Vina, otkrivajući i u klanjanju pred Presvetim pravu hranu za svojeg unutarnjeg čovjeka, kojeg treba stalno snažiti i jačati za hod naprijed.

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjeren čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježenje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

PODUDARNOST ISUSOVE PRAKSE I SUVREMENIH SPOZNAJA

KVALITETE NOVOGA – POMIRENJE RAZUMA I OSJEĆAJA

U posljednje su se vrijeme psiholozi - posebice C. G. Jung te američki psiholog Carl Rogers - trudili oko pomirbe razuma i osjećaja, mišljenja i emocija u čovjekovu biću. Pokušali su stvoriti u čovjeku jedinstvo na temelju vlastitih iskustava i zapažanja.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Novo doba je odveć jednostrano naglašavalo, štoviše prenaglašavalo ulogu uma, intelekta u europskoj misli, dok na području ezoterije, mistike imamo naglašavanje doživljaja, iskustva. Kako pomiriti ta dva antipoda? Kako stvoriti novo, kako nadići prevlast razuma koji dominira europskom scenom već skoro ti stoljeća, od racionalizma, Kanta i Hegela naovamo? Jer vodeći su psihoterapeuti kao Freud, C.G. Jung, Carl Rogers uvidjeli kako ljudi poboljšavaju zbog prenatrženosti razuma i zapostavljanja čovjekovih osjećaja. Kako nadići krizu u pojedincu i u društvu?

SJEME ISTINE

Carl Rogers postavio je mjerila, značajke i karakteristike koje moraju resiti **novoga čovjeka** prema njegovim spoznajama i zapažanjima. Čini se da se to može i treba usporediti s kršćanskim korijenima i vidjeti

koliko se to novo podudara s onim što imamo u Novom zavjetu i ranoj Crkvi te monaškim redovima.

Kao prvo on naglašava **otvorenost**. Time se misli na onu postavku, onaj duhovni stav koji ne odbacuje *a limine* nova iskustva, nove načine promatranja, životni stil ili nove ideje, nego pokušava iz njih uzeti ono najbolje za vlastiti duhovni i osobni rast te proširenje vlastitih horizonata. Poticaji novoga i novine.

Ali već kod crkvenih otaca imamo tradiciju tzv. *logoi spermatikoi* koja se trudi i kod drugih svjetonazora ili religija pronaći sjemenke istine. To bi se dalo primijeniti na ovo kad Rogers govori o otvorenosti. Ona je pak moguća ako se u čovjeku otvore vrata prema novome. Ne smijemo zaboraviti da Isus rabio riječ *effatha*, 'otvori se', da ona stoji na početku kršćanstva, u obredu samoga krštenja, kao uvođenje u vjeru i zbiljnosti vjere. Novo slušanje, novo otvaranje, nove

uši i novi govor, novi jezik - to bijaše plod, to jest rezultat puta obraćenja.

ISTINA U IVANOVU EVANĐELJU

Kao drugo svojstvo Rogers navodi **autentičnost**. Autentičnost ne podnosi licemjerstvo, prijevaru, dvoličnost, farizejstinu. Misli se na autentičnoga čovjeka, njegovu ispravnost, ono što se doživljava u doticaju, ophođenju s ljudima. Stvara li osoba u nama dojam povjerenja, povjerljivosti, ljubavi, otvorenosti ili ne. Ako onaj naspram mene rađa u meni osjećaj povjerenja, povjerljivosti, onda se i ja lakše otvaram. To je preduvjet za bilo kakav uspješan terapijski ili dušobrižnički rad.

U Novom zavjetu imamo za to riječ **istina**. Istina je jedan od temeljnih pojmova u Ivanovu Evanđelju. Istina ne kao *podudarnost stvari i riječi*, kako se definira u filozofiji, nego je ona ponajprije u smislu autentičnosti, ispravnosti čovjekova života i stavova,

Što se tiče ljubavi prema bližnjemu kroz protekla dva tisućljeća kršćanstvo je dalo svijetu silne heroje ljubavi prema bližnjemu, svetce i svete koje su izgorjeli u ljubavi i iz ljubavi. Međutim, što se tiče međusobne snošljivosti, poštivanja drugih vjeroispovijedi, drugih religija, što se tiče pozornosti spram drugih, kršćanstvo je nerijetko pokazivalo premalo snošljivosti, pa i prema samim kršćanima.

va, bez čega nije moguća ni objektivna istina kao rezultat spoznajnoga procesa. Najbolje je svjedočanstvo za takvo poimanje Ivanovo Evanđelje. Sjetimo se zgrade kad se Isus susreo s Natanaelom: *Evo pravoga Izraelca na kome nema prijevare, dvoličnosti!* Isus misli na autentičnost, ispravnost toga čovjeka, na njegovu nepatvorenost. *Klanjanje Ocu u Duhu i istini* - i tu se misli na istinu kao na čovjekov životni stav.

I kad Isus za sebe veli da je on Istina, ne mora se odmah misliti na druge religije, nadmoć Isusa nad drugim vjerama ili utemeljiteljima religija, na Isusovu apsolutnost, nego da su u njemu istina i životne smjernice jedna velika podudarnost, jedna velika istina iznutra, da je u njemu istina sadržaj života, bez prijetvornosti, bez laži, bez dvoličnosti. Prozračnost. On živi ono što govori, podudarnost riječi i života. Biti u pravu ili imati pravo! Živjeti pravo, pravilno, ispravno!

Treća točka koju navodi Rogers jest **skepsa, dvojba spram znanosti i tehnologije**. Naime, tehnika i znanost ne mogu pokriti čovjeku žudnju za srećom, ispunjenjem, razumijevanjem i blizinom. Znanost i tehnika daju se zlorabiti i toga se treba bojati. Pogledajmo samo u ovom trenutku prijevare i diskusije oko biotehnike, bioetike, kloniranja, genetskoga inženjeringa, *genderizma*. Čovjekov je život omeđen i nedodirljiv od trenutka začeća do naravne smrti!

Četvrta je točka **cjelovitost, cjelina**. U ezoterijskim praksama govori se o *holizmu, holističkim poimanjima*. Temeljna je potreba čovjekova biti cio, cijel, cjelovit.

Cjelovit znači da čovjek nije podijeljen na razne segmente, životna ili iskustvena područja, nego je sve u jednoj jedinosti cjelini. Da nije fragmentiran. Danas mnogi zavide primitivnim plemenima, koja žive neopterećena, gdje su izraziti likovi šamani ili njihovi liječnici. Šamani su zadušeni za bolesti, snove, vizije, za ophođenje s onim svijetom, duhovima. Šaman je iscjelitelj, dušobrižnik, svećenik, prorok, on je duhovna osoba, on je sveti čovjek! Napose kod američkih Indijanaca.

DODIR S NEBOM

Isus je u tom smislu bio krajnje cjelovita osoba. Jednostavno cio, cijel, bez fragmenata. Nikad polovičan. On je u svojoj srčici bio savršeno jedinstvo, podudarnost, u dodiru s Nebom. I kao takav mogao je u ljudima dodirnuti njihovu bit, stvarati cjelovitost, mijenjati ljude. To se doživljavalo i u dodiru sa svetcima. Tako bijaše s jednim Franjom Asiškim, s jednim Ivanom Vianneyem, arškim župnikom, jednim Serafimom Sarovskim, ruskim starcem i svetcem.

Blizina svetoga i svetaca doživljava se kao iscjeljenje, kao ukrijepljivanje u dubini duše, kao pronalazak nutarnjega centra, izlazak iz raskidanosti, rascjepkanosti, pa i iscjeljenje od tjelesnih i duševnih bolesti. *Holy* i *whole* imaju u engleskom isti korijen, u njemačkom *heil* i *heilig* također. Čovjek postaje cijel, svet, ukrijepljen. To je ona sposobnost koju čovjek ima i koju Isus obećaje na kraju Markova Evanđelja, gdje se govori o značenju koja će pratiti one koji u njega povjeruju!

Daljnje svojstvo novoga čovjeka jest **blizina**. Čovjek se trudi otkriti srodne duše, zajedništvo, postići zajedničke ciljeve. Inicijative, zbrinjavanje, karitas, novo zajedništvo. To je ono što se otkriva u nazivu *braća, sestre*, u redovničkim zajednicama. Nije to razno krilatica ili formula, nego blizina, novi odnosi koji su uspostavljeni nakon Isusa Krista. Isus je nazvao *braćom i sestrama te majkom* one koji njegovu riječ slušaju i vrše je, koji čine volju Božju.

Možda će se to nekomu činiti praznim, nategnutim, međutim, u društvu s Isusom, u društvu svetaca čovjek osjeća blizinu; to je prostor nutarnje radosti, mira, zahvaćenosti, jedinstva, ucijepljenosti u Sveto. U svakome od nas postoji točka gdje je

čovjek blizak samomu sebi i Bogu, gdje se i čuva vlastita sloboda i samostalnost, ali i osjećaj privrženosti, upućenosti, ovisnosti, prelijevanja u druge.

SUOSJEĆANJE, SUPATNJA, EMPATIJA

Kao daljnja točka na tome putu imamo **svijest biti na putu**, u procesu preobrazbe, mijene, stalnih promjena. Čovjek je prozvan, izazvan prema novome, to je oprjeka petrificiranju, okaminama, to je osjećaj života i živosti, izlazak iz šablona, uhodanosti, spremnost na rizik. To je ono na što se misli kad se veli *put* - procese - proces. Proces dolazi od riječi pro-cedere, stupati, kročiti naprijed, ići, ne zaustavljati se. Na japanskom *do* znači put. *Judo, akido, mikado* i sl. znači stalno uhodavanje, otvaranje prema snazi.

Djela apostolska govore trajno o *Novome putu*, Pavao veli da je progovorio nas mrt pristaše *Novoga puta*. Ne misli se tu na neku novu, uzvišenu nauku, nego na novi životni stil, nova uvjerenja, nove životne oblike, novi život u Bogu. Isus veli za sebe da je on *Put*. Onaj tko je bio s Isusom hodio je na novom putu, prema novim obzorima i obalama, novim iskoracima, promjeni, preobrazbi, novim iznenađenjima, novom životu, živosti. Iskorak iz uhodanosti, učmalosti, okoštanosti, otvrdnuća u nova prostranstva.

Sedma točka - sedma kvaliteta koju treba posjedovati novi čovjek jest **suosjećanje**, simpatija, supatnja, *empatija*. To je nenametljiva, nepatvorena naklonost, suosjećanje s bližnjim. Za to je ponajbolji primjer Isusova prisposoba o milosrdnom Samaritanu. Ono što danas imamo u svijetu glede medicinske skrbi, brige za bolesne, da se svesti na tu Isusovu prisposobu, na primjer čovjeka iz Samarije. Mi međutim prisposobu iz Isusovih usta čitamo samo napola. Smijemo se pitati: Zašto uzima Isus upravo jednoga Samaritanca, jednoga iz neprijateljskog naroda, da bi na njemu pokazao tko je moj bližnji, komu sam ja bližnji? Vjerojatno zato da bi nam pokazao da i netko drugi, s druge strane fronte ili naspram mene - da i onaj druge vjere - ima sposobnost za dobra djela te stoga zavrjeđuje našu pozornost i simpatije.

Što se tiče ljubavi prema bližnjemu kroz protekla dva tisućljeća kršćanstvo je dalo svijetu silne

MOŽDA ĆE SE TO NEKOMU ČINITI PRAZNI, NATEGNUTIM, MEĐUTIM, U DRUŠTVU S ISUSOM, U DRUŠTVU SVETACA ČOVJEK OSJEĆA BLIZINU; TO JE PROSTOR NUTARNJE RADOŠTI, MIRA, ZAHVAĆENOSTI, JEDINSTVA, UCIEPLJENOSTI U SVETO. U SVAKOME OD NAS POSTOJI TOČKA GDJE JE ČOVJEK BLIZAK SAMOMU SEBI I BOGU, GDJE SE I ČUVA VLASTITA SLOBODA I SAMOSTALNOST, ALI I OSJEĆAJ PRIVRŽENOSTI, UPUĆENOSTI, PRELIJEVANJA U DRUGE.

heroje ljubavi prema bližnjemu, svetce i svetice koji su izgorjeli u ljubavi i iz ljubavi. Međutim, što se tiče međusobne snošljivosti, poštivanja drugih vjeroispovijedi, drugih religija, što se tiče pozornosti spram drugih, kršćanstvo je nerijetko pokazivalo premalo snošljivosti, pa i prema samim kršćanima. Koliko samo vjerskih ratova kroz povijest! Način na koji čovjek nastupa, kako svoju istinu prezentira zna odbiti, obezvrijediti. Poštivanje pred drugima i drugoga! Psihologija komunikacije veli da se za svakoga izričaja koji izričem, svake riječi koju upućujem, stvara odnos, komunikacija, u dobrom

Novom zavjetu, naose kod Pavla u osmom poglavlju Poslanice Rimljanima. Pavao čuti *uzdisanje, jecanje stvorenja* te je uvjeren da će i ono imati udjela u proslavi Božjih sinova. Zatim imamo zaštitnika ekologije svetoga Franju Asiškoga. Međutim, budući da na Zapadu imamo dihotomiju, nutarnju shizofreniju između razuma i osjećaja, čovjeka i prirode, duha i tijela, ta se ravnoteža nije mogla održati u svijesti zapadnoga čovjeka. Ekološka svijest samo je odraz onoga što postoji u samoj biti kršćanstva.

Deveto svojstvo jest **protiv okorjelosti, skleroze srca** onih gore, na vlasti. Kritika postojećega, pristajanje

Gospodin objavio svoga Sina (Gal 1,16).

Dakako, čovjek mora moći i dopustiti podvrgnuti svoja iskustva i kritici, samokritici, biti spreman mjeriti se prema mjeri Crkve. Prepuna je povijest Crkve pojedinaca i zanesenjaka koji su odlutali, zašli s puta, upravo s činjenice da su imali snažna iskustva, ali se nisu dali podvrgnuti sudu ni kriterijima Crkve ni zajednice. To potom svršava u fanatizmu. Međutim, ispravan nutarnji autoritet je opušten, samokritičan, dopušta i tuđa mišljenja, poštuje ih.

I napokon, novi čovjek nove psihologije je i u sljedećem sličan čovjeku

orijentalnih despota, jednoga Salomona ili današnjih arapskih šeika, tko i u neprijateljima vidi brata, tko i neprijatelju iskazuje poštovanje te mu priznaje dostojanstvo, shvatio je nešto od jedinstva i suglasja, harmonije cjelokupnosti, svemira.

Franjin Hvalospjev stvorenja, hvalospjev ljepoti i blizini samoga Boga u svakom stvorenju udiše taj novi duh, diše novim duhom. A s obzirom na duhovnu ravnotežu u Europi mogli bismo reći da se čovjek novoga doba, prosvjetiteljstva mora pomiriti sa srednjovjekovnim čovjekom ili čak i onima davno prije, s arhaičkim čovjekom. Pomiriti obje strane u sebi. Tu dobro može poslužiti upravo u Americi zanimanje za indijanske poglavice, šamane, liječnike, vidovnjake. Može tu biti poglavica Seattle, Sjedeći Bik ili pak Crni Jelen. Čovjek se susreće ponovno s izvornom prirodom, čovjek je nosi u sebi. I zapadni prosvjetljeni čovjek treba ponovno blizinu sa stvorenjem koje ga okružuje. Slično se zbiva i u Europi u kojoj mnogi hrle u Aziju po njihovu mudrost, ezoteriju, a svega je toga bilo ovdje kod nas u srednjem vijeku ili prvom tisućljeću.

Danas je Zapad preplavljen ezoterijom iz azijskih ili arhaičkih naslijeđa i kultura. To je moguće jer je zapadni čovjek ugušio u sebi osjećaje, vjeru, transcendenciju, što je nužno za pravilo oblikovanje osobe i njezinih kvaliteta. Treba ga u sebi probuditi, onoga izvornog čovjeka, i s njime živjeti, svjesno i pomireno.

FRANJO JE IDEAL

Franjo je zoran primjer novoga čovjeka, pomirena, skladna. U njemu imamo značajke koje nam danas trebaju: dubinu duhovnoga, blizinu s prirodom, blizinu s ljudima, blizinu s Bogom, i nadilaženje smrti!

Franjo je ideal, uzor. Mnogi mu se dive, a rijetki ga slijede, rijetki žive uvjerljivo kako je on živio. Mnogi se boje, započeti živjeti ideale koje - navodno - nije moguće slijediti, koji su neostvarivi. I tako se širi dvojba i rezignacija, bespomoćnost.

Međutim, upravo se na to kvače ezoterijske škole, novi religijski pokreti, slijedbe. U njihovim je programima uvijek na prvom mjestu *transformacija*, metamorfoza, preobrazba. Oni nude sredstva i putove kako prijeći sa staroga čovjeka do novoga. Metode, tehnike sastoje se u tome da se poje-

dincu posreduju iskustva kojih nema u svakodnevnom životu. Te sekte redovito obećaju iscjeljenje, cjelovitost, rast, razvoj osobe.

U svakom čovjeku postoji nutarnja dinamika koja teži prema preobrazbi, novome. Svatko u sebi ima arhetipske slike - prema C. G. Jungu - koje su pohranjene u dubinama podsvijesti te ih valja probuditi. One su često ona *slika i prilika Božja u nama*, onaj organ i posuda Božje milosti. Jung u svojim promišljanjima polazi od činjenice da u svakom čovjeku postoji nutarnja jezgra, središnjica kao duhovna snaga, ona srčika koja čovjekov kaos pretvara u kozmos, koja stavlja na svoje mjesto sve u čovjeku, koja koordinira i dovodi u sklad materijalnu, emocionalnu, racionalnu i duhovnu stranu i razinu u čovjeku. Ta instanca nije samo čovjekov centar nego je to ujedno i za sve s kojima je čovjek u zajedništvu. Nama vjernicima središte je Isus Krist, glava i sidrište cjelokupne zajednice vjernika i svemira.

Što omogućuje te procese - tu dinamiku, što je uzročnik naglih promjena u čovjeku? Što je to što čovjeka izbacuje iz uhodane dinamike, iz uobičajenoga života? Redovito su to šokovi, bolest, krize, nagli rastanci, prijelaz u zrelo doba života koje se događa oko tridesete godine. Oni prisiljavaju da se čovjek povuče od vanjskoga prema nutarnjemu, da se pojedinac povuče u sebe (grčki "eso") te se zaputi prema onomu što je bitno u životu. Redovito je to vezano uz duhovna iskustva, snažne emocije, zahvaćenost, gdje se događa prevrat iznutra, pretemeljida života, kad se sve stavlja pod upitnik. To je životni obrat kakav imamo kod Franje, Augustina, Pavla, Pascala, de Foucaulda, kod velikih svetaca, kod Ignacija i drugih duhovnih veličina. Isus je imao to iskustvo kad se nad *njime nebo otvorilo*. Povukao se u puštinju i ondje obračunao i raskrstio s demonskim silama. Duh je Sveti ona sila koja to izvodi u čovjeku.

PREORATI VLASTITU DUŠU

Nasljedovanje Isusovo, nasljedovanje svetoga Franje počinje i postaje djelotvornim u trenutku kad se u nama zbiva isti proces. Čovjek to ne može sam proizvesti u sebi, ali se čovjek može pripremiti, *preorati* svoju dušu i srce. Pripremiti tlo za sijanje Riječi. *Agricultura sui ipsius!* Čovjek može činiti stvari koje će biti od pomoći,

koje vode prema iskustvima. Moram se suočiti sa sobom, konfrontirati sa svojim željama i težnjama; što hoću, za čime idem, što me potiče i motivira?

Isus je imao apostole u svojoj školi kroz tri godine. Trideset je godina proveo sam, u tišini i šutnji Nazareta, tri godine je govorio. Tri godine je poučavao. Nije to bio teološki seminar u komu je njih poučavao novome što je imao donijeti na svijet. Nije ih poučavao kao što to čine rabini sa svojim učenicima.

Ono što je Isus htio jest - uvesti ih mistagoški u svoju osobu, bit svoga poslanja, pojasniti im tko je i što je u svojoj osobi. Odlučna je bila dinamika koju je budio u svojim učenicima koji su u sebe upijali njegovu osobu te ono što je ona sadržavala.

Prisjetimo se, već za javnoga djelovanja Isus upućuje apostole i daje im ovlasti: izgoniti nečiste sile, liječiti bolesne. To je daleko više od onoga što se danas zbiva u činu ređenja kad se svećenicima daju te ovlasti. Tu se zbiva da čovjek postaje dionikom *Sile odzogor* o kojoj govori sam Isus nakon uskrsnuća a neposredno prije uzašašća. Obući se u Silu odzogor (usp. Lk 24, 49) znači biti spojen na božanski izvor, na onaj isti izvor iz koga je Isus sam crpao snagu za liječenje bolesnika i izgon nečistih sila.

Njihov nastup kao navjestitelji i iscjelitelji daleko je više od pozivanja na Isusovo ime. Ista snaga koja je djelovala u Isusu djeluje i kroz učenike, apostole, a trebala bi djelovati i kroz sve vjernike te koji su za Isusom pošli. *Zajedništvo s Isusom - u doživljaju te iskustvu koje posreduje sam Isus svojim.*

Doživljava se to u istinskom ophođenju, u klanjanju Ocu u Duhu i istini. Klanjanje znači doći do sebe. Smiriti se. Osjećati samoga sebe. Osjećati da postoji nosivi temelj koji me nosi, koji me osposobljava biti čvrst, na kome sam usidren. Znati da postoji nešto veće od čovjeka. Rađa se osjećaj nesvrhovitosti, opuštanja, sbranonosti, orijentacije. Tko se klanja, stupa u prostor razumijevanja o kome stalno govori Ivanovo Evanđelje.

Rana Crkva to je provodila kroz proces katekumenata, pokore, obraćenja i krštenja. Tko je prošao te procese, uključivao se, uvodio u misaoni i doživljajni horizont samoga Isusa Krista, u atmosferu koju je sam Isus zračio iz svoje osobe. Pretvaranje staroga u novo, pretvaranje gorčine u slast - o čemu govori sveti Franjo u svojoj Oporuci.

...čovjek mora moći i dopustiti podvrgnuti svoja iskustva i kritici, samokritici, biti spreman mjeriti se prema mjeri Crkve. Prepuna je povijest Crkve pojedinaca i zanesenjaka koji su odlutali, zašli s puta, upravo s činjenice da su imali snažna iskustva, ali se nisu dali podvrgnuti sudu ni kriterijima Crkve ni zajednice. To potom svršava u fanatizmu. Međutim, ispravan nutarnji autoritet je opušten, samokritičan, dopušta i tuđa mišljenja, poštuje ih.

ili lošem smislu. Je li onaj naspram mene meni jednakopravan ili se prema njemu odnosim kao manje vrijednom? Upravo je to prigovor hijerarhiji i klerikalnoj Crkvi da gleda s visoka na one dolje. Imamo trajno onaj prijepor između učenika, tko je od njih najviši? (usp. Mk 9,33).

PAVAO ČUTI JECANJE STVORENJA

Isus se uvijek obazire na druge, uzima čovjeka, drugoga, sugovornika kao partnera, ne obezvrijeduje ga, poštuje njegove osjećaje. Isus istinom koju nudi ne dijeli *pljuske* nego pokušava obaviti čovjeka svojom istinom kao plaštem. Ljubav prema bližnjemu jest upravo i ponajprije u tomu da se tuđa odluka poštuje, njegovo uvjerenje i njegova biografija.

Osmo je svojstvo novoga čovjeka **ekološka svijest**. Novi čovjek poštuje prirodu, živi s njome u suglasju, čuva je i brani. Imamo tu svijest i u

samo uz zakone, propise, bezdušni aparat. Međutim, nisu strukture krive, krivi su oni koji ih (do)nose i koji obnašaju službe. Treba promijeniti srce. Ako se ono promijeni, nestat će duha loših odnosa, hladnoće, ravnodušnosti, sve će biti plemenitije i bolje. To je temeljna poruka Novoga zavjeta glede čovjeka, pojedinca. Novi čovjek, novo srce, novi svijet.

Deseto je svojstvo novoga čovjeka **jačanje nutarnjega čovjeka, nutarnjeg autoriteta**. Naime, čovjek mora iznutra ojačati, u svojim stajalištima, odnosima, čovjek mora temeljiti svoj autoritet na vlastitu iskustvu, a ne na pričama i naučenom. Pouzdavati se u svoja iskustva. Sjetimo se prvih kršćana. Pogani su im prigovarali da preziru uhodane navike, stara božanstva, optuživali su ih da ruše tradicije i predaje starih, da su u biti *ateisti*. Pavao se redovito poziva na svoja osobna iskustva, da mu je sam

iz kršćanstva, novomu stvorenju prema zamisli Gospodina Isusa i jednoga apostola Pavla. Naime, materijalno je nevažno, sporedno, ravnodušnost prema materijalnim stvarima, prema novcu i dobiti. Zatim, s time je povezana i žudnja za duhovnim. Čovjek traži nešto što je veće od mene, mojih dometa, što je veće od individuumu. Riječ je o stanjima svijesti koji imaju za svoj sadržaj jedinstvo i harmoniju, sklad osobe sa svemirom, s onim što ga okružuje.

FRANJIN HVALOPOJ LJEPOTI

Jasno nam je da nitko ne može zaniijekati da se ovdje govori s posve druge strane o vrijednostima ranoga kršćanstva, vrijednostima Isusova Govora na gori ili pak onoga što je živio u svome životu sveti Franjo. Tko kao Isus vidi u jednome običnom livadskom cvijetu više ljepote i sadržaja od svih kraljevskih palača

FRANJO JE IDEAL, UZOR. MNOGI MU SE DIVE, A RIJETKI GA SLIJEDE, RIJETKI ŽIVE UVJERLJIVO KAKO JE ON ŽIVIO. MNOGI SE BOJE, ZAPOČETI ŽIVJETI IDEALE KOJE - NAVODNO - NIJE MOGUĆE SLIJEDITI, KOJI SU NEOSTVARIVI. I TAKO SE ŠIRI DVOJBA I REZIGNACIJA, BESPOMOĆNOST.

U Ukrajini zapucano na Papina izaslanika kardinala Krajewskog

Papin izaslanik kardinal Konrad Krajewski napadnut je u subotu, 17. rujna, pokraj ukrajinskog grada Zaporizje dok je predavao humanitarnu pomoć. Kardinal nije ozlijeđen u ovom incidentu te je nastavio svoju humanitarnu misiju.

Inače, ovaj poljski kardinal, inače prefekt Dikasterija za službu milosrđa, od početka ruske invazije, 24 veljače, po četvrti puta boravi u Ukrajini. Najprije je posjetio Odesu, a zatim Zaporizje. Trebao bi posjetiti i Harkiv. U telefonskom razgovoru za Vatican News objasnio je zašto juče-rašnji dan smatra „vrijednim pažnje u njegovu životu“. „Danas je poseban dan jer je prošlo devet godina otkako me Sveti Otac izabrao za Papinskog djelatelja milostinje i na današnji

sam dan zaređen za biskupa“, kaže.

Na ovu obljetnicu kardinal Krajewski našao se u blizini ukrajinskog grada Zaporizja, zajedno s katoličkim biskupom, protestantskim biskupom i ukrajinskim vojnikom. Uz njihovu pomoć, napunio je minibus namirnicama i odveo se na prve crte bojišnice, područje za koje kaže da „zbog jake vatre ne ulazi nitko osim vojnika“. Dok je završavao istovar zaliha, kardinal Krajewski se sa svojom pratnjom našao pod vatrom iz lakog oružja. „Prvi put u životu nisam znao kamo trčati... jer nije dovoljno samo trčati. Morate znati kamo ići“, izjavio je za Vatican News. Nakon incidenta je nastavio dijeliti pomoć, ali i krunice koje je blagoslovio sam papa Franjo.

Nadbiskup Francis Assisi Chullikatt imenovan apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori

Papa Franjo imenovao je dosadašnjeg apostolskog nuncija u Kazahstanu, Kirgistanu i Tadžikistanu nadbiskupa Francis Assisija Chullikatta, naslovnog nadbiskupa Ostre, novim apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini i u Crnoj Gori.

Mons. Francis Assisi Chullikatt rođen je 20. ožujka 1953. u Bolgattyju u Indiji.

Za svećenika je zaređen 3. lipnja 1978. Inkardiniran je u biskupiju Verapoly. Diplomirao je kanonsko pravo. U diplomatsku službu Svete Stolice stupio je 15. srpnja 1988., a obavljao ju je u papinskim predstavništvima u Hondurasu, Južnoj Africi, na Filipinima, pri Organizaciji Uje-

dinjenih naroda u New Yorku te na Odjelu za odnose s državama Državnog tajništva Svete Stolice.

Apostolskim nuncijem za Irak i Jordan imenovan je 29. travnja 2006.; stalnim promatračem Svete Stolice pri Organizaciji Ujedinjenih naroda (UN) u New Yorku 17. srpnja 2010.; stalnim promatračem Svete Stolice pri Organizaciji Američkih država (OAS) 11. svibnja 2021.; apostolskim nuncijem u Kazahstanu i Tadžikistanu 30. travnja 2016., a 24. lipnja 2016. apostolskim nuncijem u Kirgistanu.

Govori engleski, francuski, talijanski i španjolski jezik.

U Kamerunu napadači zapalili crkvu pa oveli petoricu svećenika, redovnicu i dvoje laika

Petorica svećenika, jedna redovnica te dvoje laika oveli su prošlog tjedna u napadu tijekom kojeg su naoružane osobe zapalile katoličku crkvu sv. Marije u mjestu Nchang, na istoku Kameruna.

Informaciju su potvrdili biskupi crkvene provincije Bamenda, istaknuvši kako je vijest o napadu u njima izazvala „velik šok“ i „neizreciv užas“.

„Snažno osuđujemo sve napade na Crkvu i njene službenika te pozivamo one koji su oveli svećenike, časnu sestru i kršćane iz Nchanga da ih bez odgode puste na slobodu.“

„Na tome inzistiramo jer je ovim činom prijedena crvena linija te moramo reći ‘sad je dosta’“, stoji u priopćenju.

U Kamerunu već godinama traje građanski rat, poznat i pod nazivom „Anglofonska kriza“, između državnih snaga te separatista iz anglofonskih regija Sjeverozapad i Jugozapad koji su na tom teritoriju osnovali nepriznatu državu Ambazoniju.

Obje strane optužene su da su tijekom sukoba počinile velike zločine, uključujući ubojstva i mučenja civila. Od početka sukoba 2017. ubijeno je više od 4000 civila, a 700 000 osoba je raseljeno.

U priopćenju, biskupi su istaknuli kako je Katolička Crkva sve češće na meti napada.

Inače, katolici čine oko 38% stanovništva Kameruna te su najveća pojedinačna vjerska zajednica u toj zemlji. Oko četvrtine stanovništva pripada različitim protestantskim zajednicama, a gotovo isti udio imaju i muslimani.

Otvoren i blagoslovljen Dom sv. Ante na Humcu

Kako je naglasio humački gvardijan i župnik fra Dario Dodig, nakon 90 godina ispunjen je san o Domu svetog Ante na Humcu.

Svečanost je započela misnim slavljem koje je predvodio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš. Potom su se vjernici u procesiji koju je predvodila limena glazba zaputili do Doma sv. Ante, gdje je uslijedio blagoslov. Nakon toga je provincijal predao ključeve humačkom župniku, a po njegovom otvaranju uslijedila je i svečana akademija.

Fra Dario Dodig podsjetio je kako je tridesetih godina prošlog stoljeća fra Rudo Mikulić došao na ideju da gradi dom koji će biti kulturni centar jer tada osnovana Limena glazba na Humcu nije imala prikladne prostore za vježbanje. Dom je fra Rudo počeo graditi 1933. godine i iako nije bio završen, uskoro ga je otvorio te u njega uveo svirače. Osnovao je i pokrenuo HKUD sv. Ante, a zatim i Društvo sv. Ante u kojem su, osim Limene glazbe, bila pjevačka društva i zborovi s brojnim članovima. Početkom Drugog svjetskog rata sve je stalo, a fra Rudo je obolio od tifusa te umro 1942. godine u 45. godini života. Nakon rata, 1945. godine komunistička vlast nasilno je oduzela dom i sve što je u njemu bilo ukinula, jedino se održala limena glazba koja se ukinuta 2005. godine te je nedavno ponovno obnovljena.

Zbog toga je i primopredaja ključeva popraćena riječima provincijala: „Komunizam bijaše i nema ga više. Bogu hvala!“

U objektu je dograđena velika dvorana kako je to u početku bilo i zamišljeno, koja ima 335 sjedećih mjesta, a predviđena je za koncerte, predavanja i slične događaje. Osim nje, iznad je i dvorana za 250-300 ljudi koja će, kako je istaknuo fra Dodig, biti od velike koristi za franjevačku mladež.

„Papa Franjo često poziva i kaže: ‘Ođvažite se sanjati. To je put prema boljoj budućnosti.’ Taj san je ova naša zajednica dosanjala i sada vama, draga braćo i sestre, dragi župljani i žitelji ljubušskog kraja stavljamo večeras na uporabu. Vama, dragi mladi, koji ste mi osobito na srcu, vama predajemo ovaj dom da imate ponajprije za duhovni rast i izgradnju, a onda kulturu, odgoj jer Humac je najveći dom kulture u Bosni i Hercegovini, ali i za rekreaciju“, poručio je humački gvardijan.

Proslavi ovog velikog događaja za humačku župu i cijelu društvenu zajednicu Ljubuškog, uz svećenstvo i brojne župljane, nazočili su i predstavnici Grada Ljubuškog.

Papa Franjo ubrojio nove kardinale među članove vatikanskih dikasterija

Sveti otac Franjo ubrojio je u petak 7. listopada 2022. kardinale imenovane na konzistoriju u kolovozu među članove dikasterija Rimske kurije, objavio je Tiskovni ured Svete Stolice.

Novi kardinali raspoređeni su u sljedeće dikasterije:

1) Dikasterij za evangelizaciju: Arthur Roche – prefekt Dikasterija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Lazzaro You Heung sik – prefekt Dikasterija za kler, Filipe Neri António Sebastião di Rosário Ferrão – nadbiskup Goe i Damãoa (Indija), Giorgio Marengo, IMC – apostolski prefekt Ulaanbaatara (Mongolija);

2) Dikasterij za bogoštovlje i disciplinu sakramenata: Lazzaro You Heung sik – prefekt Dikasterija za kler;

3) Dikasterij za biskupe: Arthur Roche – prefekt Dikasterija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, Lazzaro You Heung sik – prefekt Dikasterija za kler, Jean-Marc Aveline – nadbiskup Marseillea (Francuska), Oscar Antoni – biskup Coma (Italija);

4) Dikasterij za ustanove posvećenog života i društva apostolskog života: Fernando Vérgez Alzaga, LC – predsjednik Papinske komisije za Državu Vatikanskoga Grada i predsjednik Namjesništva Države Vatikanskoga Grada, Leonardo

Ulrich Steiner, OFM – nadbiskup Manausa (Brazil), Virgilio Do Carmo Da Silva, SDB – nadbiskup Dilija (Istočni Timor);

5) Dikasterij za laike, obitelj i život: Peter Ebere Okpaleke – biskup Ekwulobije (Nigerija), Robert Walter McElroy, – biskup San Diega (SAD), William Seng Chye Goh – nadbiskup Singapura (Singapur);

6) Dikasterij za promicanje jedinstva kršćana: Paulo Cezar Costa – nadbiskup Brasilije (Brazil), Richard Kuuia Baawobr, M. Afr. – nadbiskup Waa (Gana);

7) Dikasterij za međureligijski dijalog: Jean-Marc Aveline – nadbiskup Marseillea (Francuska);

8) Dikasterij za kulturu i obrazovanje: Arthur Roche – prefekt Dikasterija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata;

9) Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja: Robert Walter McElroy – biskup San Diega (SAD), Anthony Poola – nadbiskup Hyderabad (Indija);

10) Papinska komisija za Latinsku Ameriku: Paulo Cezar Costa – nadbiskup Brasilije (Brazil), Adalberto Martínez Flores – nadbiskup metropolit Asuncióna (Paragvaj).

Petorica kardinala imenovana na posljednjem konzistoriju starija od 80 godina nisu ubrojena među članove dikasterija.

Ljubav i mržnja

TE DVIJE RIJEČI SUPROTNA ZNAČENJA VRO SU ZANIMLJIVE.

Prije ćemo o ljubavi. Riječ *ljú*bav imenica je ženskoga roda. Obično one završavaju na -a, a ova u današnjem hrvatskom jeziku ima tzv. ništični, nulti nastavak. U starijem hrvatskom jeziku nom. jednine bio je *ljubi*, gen. *ljubve*. To -bv- bilo je malo teško za izgovor, pa smo to u tvorbi pridjeva pojednostavnili: *ljuveni* (bol ljuveni, pjesni ljuvene). Obilje je toga u starijih naših pisaca, Petra Zoranića i drugih. Danas je gen. jednine *ljubavi*. Takav je i dativ, lokativ i instrumental. Instrumental može biti i *ljubavlju*, osobito kad ispred nje nema neke pridjevne riječi. Kao mislena imenica obično nema množine u pravom značenju. Kad netko priča o svim svojim ljubavima, osoba je u toj priči obično puno, a ljubavi malo. Glagol je *ljubiti*, *ljubim*. Sličnoznačnica je *voljeti*, *volim*. Može biti s raznim prefiksima: *priljubiti*... Postoje i razne složenice. Neke su od njih degradacija ili negacija ljubavi: *preljub*, *preljubnik*, *preljubnica*, kao što je Judin poljubac – izdajnički. *Ljubavnik*, *ljubavnica* pripadaju također toj družini. Vrlo ćemo često, osobito u svetog Ivana Evanđelista naći poimeničeni pridjev: *ljubljeni*.

Ima dosta složenica kojima je drugi dio –*ljublje*: *bogoljublje*, *čovjekoljublje*/*bratoljublje*, *domoljublje*/*rodoljublje*/*jezikoljublje*, ali i: *koristoljublje*, *sebeljublje*/*sreboljublje*. Postoji i pridjev *ljubavni* (ljubavna pjesma, ljubavna lirika/poezija, ljubavna pripovijetka/priča, ljubavni roman, ljubavni film ili kraće: *ljubić*. A kako nam je drago kad je netko ljubazan. Rado pričamo o nečijoj ljubaznosti. Sveti Ivan Evanđelist kaže „Bog je ljubav ...“ Isus je sve zapovijedi sveo na dvije: „Ljubi Boga svim srcem svojim ..., a bližnjega svoga kao samoga sebe.“ Kristova je novost: „Ljubite neprijatelje svoje i molite se za one koji vas progone“ (Mat 5,44). To nam je i na križu pokazao. Ljubav je najvažnija. Ona je temeljna krjepost. Sveti Pavao je napisao i Hvalospjev ljubavi.

Suprotno ljubavi je *mržnja*. Riječ *mržnja* načinjena je od glagola *mrziti*. U njoj su se zbile dvije glasovne promjene: jednačenje po zvučnosti i jednačenje po mjestu tvorbe. *Mržnja* je imenica ženskoga roda a-sklonidbe. To je snažni osjećaj koji nagoni da se komu želi ili čini zlo. To je osjećaj krajnje odbojnosti prema nekome ili nečemu. Objekt *mržnje* može biti sve živo i neživo. To je bolesno stanje neprijateljstva. Zle želje lako se pretvore i u neprijateljsku aktivnost. *Mržnja* je često izvor raznih zala. Rijetko se upotrebljava u množini. I jednina je previše. Ako se ponekad upotrijebi i u množini, u genitivu množine je *mržnji* ili *mržnja*. Duljina je na završnom samoglasniku. Postoji i složenica *mrzovolja*, pridjev

MILE MAMIĆ

mrzovoljan. Vrlo je česta sveza *govor mržnje*, što otvara vrata povratku verbalnog delikta u zakonodavstvo. Mnogi duhovni pisci ističu da *mržnja* mrzitelja razara, a ne doseže cilj. Ona zagađuje srce, pomračuje um, potiče na zlo. Obično mislimo da goreg, razornijeg osjećaja nema. Ali neki kažu da je ravnodušnost još gora. *Mržnja* je kakva-takva zainteresiranost za druge, a ravnodušnost briše sve kao da ih nema. Kajakvci kažu: Oni su „zgoreli“, izbrisani. Nema ih! Na neki način smo ih ubili.

Znao je to dobro Isus, koji želi usrećiti, spasiti svakoga čovjeka. Proširenje ljubavi i na neprijatelje teška je zadaća za kršćane, ali je to ideal i obveza koju treba molitvom i djelima nastojati ostvariti. Važno je lučiti zlo i grijeh od onih koji to čine. Zlo i grijeh smijemo mrziti, izbjegavati, ali grješnika, zlotvora, zločinca trebamo ljubiti, voljeti. I zločinac je čovjek za kojeg je Isus umro na križu. Jedan se na križu pokajao i spasio. Bila je to prva sveta ispovijed, i to kod Velikoga Svećenika – Isusa.

Molitva za obraćenje neprijatelja oslobađa naše srce od *mržnje* i pripravlja ga za praštanje. Željati svakomu dobro, ili barem željeti željeti dobro.

Rječnik biblijske teologije riječi *ljubav* posvećuje čak 12 stupaca, a riječi *mržnja* – nepunih pet stupaca. U Starom zavjetu često se govori o Božjoj *mržnji* i nabraja što sve Bog mrzi. U Novom zavjetu nigdje se ne govori o Božjoj *mržnji*. Ivan definira Boga kao ljubav. Isus nam često govori o neizmjerne ljubavi Očevoj, što je Ivan u Evanđelju sažeo: „Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.“ (Iv 3,16–21)

Ljubav i *mržnja* imaju različite stupnjeve. Stoga možemo nekoga više ili manje voljeti ili mrziti. Ponekad se izraz manje voljeti izjednačuje s mrziti.

Da se ljubav može pretvoriti u *mržnju*, svjedoče brojni brakolomi, a da se i *mržnja* može pretvoriti u ljubav živi nam je svjedok sveti Pavao nakon susreta sa živim Kristom.

Isus je na križu pobijedio i *mržnju*: „Oče, oprostimi, jer ne znaju što čine.“ (Lk 23,34–35). Stoga i kršćaninu mora biti jasno da je ljubav prema Bogu i čovjeku, pa i prema neprijatelju, jedina zapovijed. Samo ljubav daje život i čini nas sličnima Bogu.

Zato i Molitva za mir koja se pripisivala sv. Franji Asiškome kaže:

Gdje je mržnja, da donosim ljubav!

I novija, skraćena inačica te pjesme potiče nas: Ima li *mržnja* bilo gdje, aleluja, daj da ljubav nosim tu, aleluja!

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 10. 2022.

od dana: Ef 1,15-23; Ps 8,2-3a.4-7; Lk 12,8-12

Nedjelja, 16. 10. 2022.

Izl 17,8-13; Ps 121,1-8; 2Tim 3,14-4,2; Lk 18,1-8

Ponedjeljak, 17. 10. 2022.

od dana: Ef 2,1-10; Ps 100,1b-5; Lk 12,13-21

Utorak, 18. 10. 2022.

vt.: 2Tim 4,10-17b; Ps 145,10-13b.17-18; Lk 10,1-9

Srijeda, 19. 10. 2022.

Ef 3,2-12; Otpj. pj.: Iz 12,2-3.4b-6; Lk 12,39-48

Četvrtak, 20. 10. 2022.

Ef 3,14-21; Ps 33,1-2.4-5.11-12.18-19; Lk 12,49-53

Petak, 21. 10. 2022.

Ef 4,1-6; Ps 24,1-4-6; Lk 12,54-59

Subota, 22. 10. 2022.

Ef 4,7-16; Ps 122,1-5; Lk 13,1-9

Nedjelja, 23. 10. 2022.

Sir 35,12-14.16-18; Ps 34,2-3.17-19.23; 2Tim 4,6-8.16-18; Lk 18,9-14

Ponedjeljak, 24. 10. 2022.

Ef 4,32-5,8; Ps 1,1-4.6; Lk 13,10-17

Utorak, 25. 10. 2022.

Ef 5,21-33; Ps 128,1-5; Lk 13,18-21

Srijeda, 26. 10. 2022.

Ef 6,1-9; Ps 145,10-14; Lk 13,22-30

Četvrtak, 27. 10. 2022.

Ef 6,10-20; Ps 144,1-2.9-10; Lk 13,31-35

Petak, 28. 10. 2022.

vt.: Ef 2,19-22; Ps 19,2-5; Lk 6,12-19

Subota, 29. 10. 2022.

Fil 1,18b-26; Ps 42,2-3.5abc; Lk 14,1,7-11

Nedjelja, 30. 10. 2022.

Mudr 11,22-12,2; Ps 145,1-2.8-11.13cd-14; 2Sol 1,11-2,2; Lk 19,1-10

Ponedjeljak, 31. 10. 2022.

Fil 2,1-4; Ps 131,1-3; Lk 14,12-14

Utorak, 1. 11. 2022.

SVI SVETI

vt.: Otk 7,2-4.9-14; Ps 24,1-6; 1Iv 3,1-3; Mt 5,1-12a

Srijeda, 2. 11. 2022.

Spomen svih vjernika pokojnika

iz Reda sprovoda: Job 19,1.23-27a; Ps 27,1.4-5.7.8b.9a.13-14; Rim 5,5-11; Iv 6,37-40

Četvrtak, 3. 11. 2022.

Fil 3,3-8a; Ps 105,2-7; Lk 15,1-10

Petak, 4. 11. 2022.

od dana: Fil 3,17-4,1; Ps 122,1-5; Lk 16,1-8

Subota, 5. 11. 2022.

Fil 4,10-19; Ps 112,1-2.5-6.8a.9; Lk 16,9-15

Nedjelja, 6. 11. 2022.

2Mak 7,1-2.9-14; Ps 17,1.5-6.8b.15; 2Sol 2,16-3,5; Lk 20,27-38

Ponedjeljak, 7. 11. 2022.

Tit 1,1-9; Ps 24,1-4ab.5-6; Lk 17,1-6

Utorak, 8. 11. 2022.

Tit 2,1-8.11-14; Ps 37,3-4.18.23.27.29; Lk 17,7-10

Srijeda, 9. 11. 2022.

vt.: Ez 47,1-2.8-9.12 (ili: 1Kor 3,9c-11.16-17); Ps 46,2-3.5-6.8-9; Iv 2,13-22

Četvrtak, 10. 11. 2022.

od dana: Flm 7-20; Ps 146,6c-10; Lk 17,20-25

Petak, 11. 11. 2022.

od dana: 2Iv 4-9; Ps 119,1-2.10-11.17-18; Lk 17,26-37

Subota, 12. 11. 2022.

od dana: 3Iv 5-8; Ps 112,1-6; Lk 18,1-8

Nedjelja, 13. 11. 2022.

Mal 3,19-20a; Ps 98,5-9; 2Sol 3,7-12; Lk 21,5-19

Ponedjeljak, 14. 11. 2022.

Otk 1,1-4; 2,1-5a; Ps 1,1-4.6; Lk 18,35-43

Utorak, 15. 11. 2022.

Otk 3,1-6.14-22; Ps 15,2-5; Lk 19,1-10

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR *MIR*
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

